

**Унікальны
скульптар...
па бетоне**
СТАР. 5

**Барацьба
з інсультам**
СТАР. 11

**«Звяздоўская»
кватэра**
СТАР. 12

ЦЫТАТА ДНЯ

**Аляксей БАГДАНАЎ, начальнік
галоўнага ўпраўлення
знешнеэканамічнай дзейнасці
Міністэрства сельскай
гаспадаркі і харчавання:**

«Беларускую сельгаспрадукцыю ў 2017 годзе экспартавалі ў 68 краін. Сярод іх — 17 новых рынкаў: Бахрэйн, Інданезія, Емен, Малайзія, Манголія, Непал, Новая Зеландыя, Аўстрыя, Фінляндыя і іншыя. Напрыклад, у Катар за 11 месяцаў 2017 года было пастаўлена сельгаспрадукцыі на суму \$9,2 млн, у Манголію — на \$4 млн, Аман — \$2,3 млн, Сірыю — \$1,5 млн, Егіпет — больш за \$300 тысяч. Паводле аператыўных даных, арганізацыямі Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання за 2017 год экспартавана прадукцыі на \$2,4 млрд, што на 4,6 % больш за ўзровень года 2016-га. Калі казаць аб пастаўках сельгаспрадукцыі ўсіх ігракоў рынку, прагназуем, што лічбы па экспарту складуць каля \$5 млрд».

Курсы замежных валют,
устаноўлены НБ РБ з 17.01.2018 г.

Долар ЗША		1,9953 ▼
Еўра		2,4414 ▲
Рас. руб.		0,0353 ▼
Укр. грыўня		0,0697 ▼

ISSN 1990 - 763X

18011>

9 771990 763008

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

ЗВЯЗДА

17

СТУДЗЕНЯ 2018 г.

СЕРАДА

№ 11 (28627)

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ЗБЯРЫ ТРАКТАР!

Фота БЕЛТА.

Учора Мінскі трактарны завод адсвяткаваў гадавіну прамысловага турызму, які актыўна развіваюць на прадпрыемстве. Гэтым разам у якасці турыстаў выступілі сталічныя школьнікі.

Акрамя цікавай экскурсіі па заводзе, яны змаглі паўдзельнічаць у займальнай гульні, дзе прапаноўваецца прымацаваць дэталі да сапраўднага трактара.

Размова па сутнасці

1918-ы: набыткі і страты

Сто гадоў таму на нашай зямлі адбываліся надзвычай цікавыя, у многім неадназначныя і нярэдка лёсавызначальныя для нашага народа падзеі. Беларускі край быў знясілены вайной, узбуджаны рэвалюцыйнымі падзеямі. Што адбывалася ў той час, якімі ідэаламі жылі людзі, якія, бадай, упершыню ў гісторыі ўсвядомілі сябе менавіта беларусамі? Ці гатовыя былі мы да гэтага вялікага падарунка сусветнага лёсу — магчымасці заявіць сваё права на будаўніцтва сваёй дзяржавы? У якіх формах мы спрабавалі гэта права рэалізаваць, і што з гэтага атрымалася? Сто гадоў — менавіта той перыяд, калі гісторыя становіцца гісторыяй, калі можна, адкінуўшы эмоцыі, з далечыні іншага стагоддзя і нават тысячагоддзя аб'ектыўна разважаць пра падзеі, ужо бясспрэчна пазначаныя мінулым часам.

Фота Юліяны ПЯСЦІКАГА.

Менавіта гэтымі меркаваннямі мы кіраваліся, арганізаваўшы ў рэдакцыі «Звязды» круглы стол пад назвай «1918-ы для нашай дзяржаўнасці: набыткі і страты». Удзел у абмеркаванні гэтай тэмы прынялі Аляксандр КАВАЛЕНЯ, акадэмік-сакратар АДДЗЯлення гуманітарных навук і мастацтваў НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, Ігар МАРЗАЛЮК, старшыня Пастаяннай камісіі па адукацыі, культуры і навуцы Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу, член-карэспандэнт НАН Беларусі, доктар гістарычных навук, Міхаіл КАСЦЮК, акадэмік, доктар гістарычных навук, Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ, дырэктар Інстытута гісторыі НАН, кандыдат гістарычных навук, Сяргей ТРАЦЦЯК, загадчык аддзела навейшай гісторыі Беларусі Інстытута гісторыі НАН, кандыдат гістарычных навук, Валянцін МАЗЕЦ, кандыдат гістарычных навук, Рыгор КАСТУСЁЎ, старшыня БНФ «Адраджэнне». **СТАР. 8-10**

КАЛІ ГАРАЦЬ ГАРАЖЫ

**Старая канапа
і каністра з бензінам
побач не ўжываюцца**

Шмат хто пагодзіцца з тым, што гараж у нас выкарыстоўваецца не толькі як месца для пастаяннага размяшчэння і рамонту аўтамабіля, але і ў якасці «ганаровай ссылі» для буйнагабарытных рэчаў, якім з розных прычын не знайшлося месца ў доме. Гэта, як правіла, старая мэбля. Месца ў гаражы хапае, але ў такіх рэчах ёсць вельмі небяспечны сусед — паліва і змазачныя матэрыялы. 3-за гэтага нават невялікая іскра можа прывесці да істотнага пажару. Але засцерагчыся ад такіх падзей можна даволі лёгка. Як? Аб гэтым карэспандэнту «Звязды» расказаў афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях па Мінскай вобласці Анастасія ШВАЙБОВІЧ. **СТАР. 4**

БЕЛАРУСЬ ЯК ДОНАР БЯСПЕКІ

Кіраўнік дзяржавы прыняў даверчыя граматы паслоў з 12 краін

Учора Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў даверчыя граматы паслоў 12 дзяржаў. Геаграфічна краіны, з якіх яны прыбылі, раскінутыя амаль па ўсім зямным шары. Грузія, Егіпет, Ісландыя, Казахстан, Камбоджа, Калумбія, Куба, Малайзія, Мальта, Нігерыя, Таджыкістан, Харватыя...

— Нашы сэрцы заўсёды адкрытыя для партнёраў, зацікаўленых ва ўмацаванні адносін, пашырэнні ўсебаковага супрацоўніцтва. Беларусь сёння — гэта міралюбівая еўрапейская дзяржава, якая выступае донарам бяспекі і плячоўкай па ўрагуляванні шэрагу канфліктаў у рэгіёне. Беларускія прапановы па розных мадэлях інтэграцыі, сумесным процідзеянні сучасным выклікам і пагрозам заваёўваюць усё больш прыхільнікаў сярод іншых дзяржаў і міжнародных арганізацый, — адзначыў беларускі лідар.

Менавіта эканоміка выступае фундаментам стабільнасці, залогом суверэнітэту і незалежнасці любой краіны. Тым больш, у мінулым годзе наша дзяржава пераадолела негатыўныя тэндэнцыі ў гэтай сферы. Таксама былі прынятыя рашэнні, заклікаючы прастымуляваць дзелавую ініцыятыву і актыўнасць інвестараў. Зараз усямерна падтрымліваюцца прадпрыемства і інавацыйная дзейнасць, сфармуляваныя зразумелыя правілы для бізнесу.

— У Беларусі развіваюцца атамная энергетыка, біятэхналогіі. Створаны беспрэцэдэнтныя правыя ўмовы для функцыянавання ІТ-індустрыі. Беларускія медыкі ў сваіх клініках на найвышэйшым узроўні навучыліся аказваць паслугі ў галіне нейрахірургіі, кардыялогіі, анкалогіі, транспланталогіі і рэабілітацыі, — наведміў пра айчыныя дасягненні Прэзідэнт. Усе названыя фактары — гэта дадатковыя магчымасці для ўмацавання сувязяў з дзяржавамі па ўсім свеце.

Так, адносіны Беларусі і Казахстана маюць стратэгічны характар і грунтуюцца на ўзаемным доверы і адкрытасці. Яркім пацвярджэннем гэтага стаў нядаўні візіт Прэзідэнта Казахстана ў Беларусь, быў падпісаны маштабны дагавор аб сацыяльна-эканамічным супрацоўніцтве да 2026 года, які ў найбліжэйшы час дасць магчымасць выйсці на новы ўзровень двухбаковых адносін.

Таджыкістан быў і застаецца для Беларусі дружалюбнай дзяржавай і надзейным партнёрам. Сумесныя праекты далі магчымасць выйсці на якасна новы ўзровень гандлю, усё больш актыўную дынаміку набывае супрацоўніцтва ў гуманітарнай сферы. Аляксандр Лукашэнка перакананы, што гэтыя фактары і паслядоўная рэалізацыя дамоўленасцяў, дасягнутых у ходзе мінулагадняга візіту Прэзідэнта Таджыкістана ў Мінск,

«паслужаць трывалым фундаментам для далейшага развіцця міждзяржаўнага дыялогу і росту тавараабароту паміж нашымі краінамі».

Апошнім часам наладжваецца актыўнае супрацоўніцтва з Грузіяй у самых розных сферах.

— І ўжо ёсць першыя паспяховыя прыклады вытворчай кааперацыі. Зусім нядаўна, літаральна 5-7 гадоў таму, мы не ведалі наогул, як выбудаваць лагістыку ў гандлі з Грузіяй. Сёння мы ведаем усё, умеем і будзем гэта рабіць, — сказаў кіраўнік дзяржавы. Па яго словах, у 2018-м запланаваны візіт на вышэйшым узроўні ў Грузію.

Беларусь зацікаўлена ў развіцці палітычных, эканамічных, турыстычных і іншых сувязяў з Мальтай і спадзяецца на станоучую дынаміку ў гандлі. Таксама наша краіна гатова да пашырэння ўсяго спектра адносін і з Харватыяй. Важна паслядоўна праводзіць сумесную работу бізнес-колаў у мэтах нарошчвання тавараабароту, інвестыцыйнага супрацоўніцтва.

— Абедаў краіны маюць для гэтага неабходны патэнцыял, — упэўнены беларускі лідар.

Мы будзем працягваць супрацоўніцтва з Ісландыяй. Цяпер неабходна надаць больш збалансаваны характар тавараабароту паміж нашымі краінамі. Таму Беларусь зацікаўлена ў стварэнні адпаведнай двухбаковай дагаворна-прававой базы.

Беларусь можа ў значнай ступені задаволіць і патрэбы эканомікі Камбоджы, якая дынамічна развіваецца.

— Мы прапануем актывізаваць супрацоўніцтва ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, у сферы адукацыі, навукі і культуры, — заявіў Аляксандр Лукашэнка. — Айчыныя прадпрыемствы гатовы ўдзельнічаць у праектах развіцця транспартнай і энергетычнай інфраструктуры, здабычы карысных выкапняў на тэрыторыі Камбоджы.

Адносіны паміж Беларуссю і Егіптам маюць асаблівы характар. Падчас візіту беларускага кіраўніка ў Каір менавіта пра гэта і ішла гутарка з Прэзідэнтам аль-Сісі. Беларускі лідар адзначыў, што бакі дамовіліся значна рушыцца наперад у рэалізацыі сумесных праектаў у прамысловасці, нарасціць знешні гандаль, намяцілі перспектывы кірункі ў галіне навукі і адукацыі.

— І за гэты час мы паспяхова гэта ажыццявілі. Да візіту ў адказ Прэзідэнта Егіпта, якога з нецярпеннем тут чакаюць, мы падыдзем з грунтоўнымі вынікамі, — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт пацвердзіў зацікаўленасць Беларусі ў паглыбленні рознабаковага і ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва з Нігерыяй. Для гэтага неабходна надаць канкрэтны імпульс развіццю гандлёва-

У тэму

Валерый КВАРАЦХЕЛІЯ, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Грузіі ў Беларусі:

— Мы старанна рыхтуемся да прыезду Аляксандра Лукашэнка ў нашу краіну, падрыхтоўка ідзе даўно. І мы спадзяемся, што візіт будзе паспяховы і надасць новы імпульс беларуска-грузінскім адносінам. Зараз двухбаковыя кантакты развіваюцца досыць актыўна. У ліку перспектывных кірункаў можна назваць гандаль і турызм, аднак важны абмен вопытам і ў іншых галінах. У вас ёсць чаму павучыцца, у тым ліку развіццю сельскагаспадарчай галіны, машынабудавання.

Хуан Вальдэс ФІГЕРОА, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кубы ў Беларусі:

— Паміж Беларуссю і Кубай склаліся традыцыйна дружалюбныя адносіны, якія павінны развівацца больш актыўна. Ёсць вялікі патэнцыял для развіцця сувязяў па многіх эканамічных напрамках. І гэтыя магчымасці неабходна выкарыстоўваць.

У Прэзідэнта Беларусі Аляксандра Лукашэнка сёлета запланаваны афіцыйны візіт на Кубу. Маючы адбыцца візіт — гэта найважнейшая падзея. Разлічваем, што правядзенне перамоу на вышэйшым узроўні спрыяльна адаб'ецца на развіцці беларуска-кубінскіх сувязяў.

эканамічных і гуманітарных кантактаў. Кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што Беларусь высока цэніць узровень узаемаразумення з Кубай.

— Гэта надзейны плацдарм для наладжвання сувязяў з іншымі краінамі Лацінскай Амерыкі. Мы прадоўжым аказваць Кубе ўсямернае садзейнічанне ў пашырэнні яе палітычных і эканамічных інтарэсаў у нашым рэгіёне, — падкрэсліў Прэзідэнт і пацвердзіў гатоўнасць наведваць Кубу.

Кіраўнік дзяржавы з задавальненнем адзначыў пазітыўную дынаміку росту двухбаковага тавараабароту з Калумбіяй. У якасці перспектывных кірункаў дзейнасці ён назваў пастаўку беларускіх станкоў, тавараў хімічнай прамысловасці, фармацэўтыкі, опытка-электроннай прадукцыі, сельгастэхнікі і пасажырскага транспарту.

— Наша краіна адкрыта новым ідэям, праектам, ініцыятывам. Упэўнены, што ў якасці паслоў вы прыкладзяце максімум намаганняў для надання пазітыўнай дынамікі палітычным і гандлёва-эканамічным кантактам, — рэзюмаваў Аляксандр Лукашэнка.

Вераніка ПУСТАВИТ.
pustavit@zviazda.by

Эканомімі і чакаем

за межных назіральнікаў

Выдаткі на падрыхтоўку і правядзенне мясцовых выбараў скарачаны на 10 %

Пра гэта было сказана ўчора на пасяджэнні Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў пры разглядзе пастановаў аб унясенні змяненняў у каштарыс расходаў на падрыхтоўку і правядзенне выбараў дэпутатаў мясцовых Саветаў 28-га склікання.

Такім чынам, раней каштарыс быў зацверджаны ў суме 21 млн 491 тыс. беларускіх рублёў, а пасля скарачэння агульная сума выдаткаў на правядзенне выбараў склала 19 млн 386 тыс. рублёў.

— Калі размеркаваць гэтую суму на ўсіх выбаршчыкаў, то выйдзе каля 1,5 долара на аднаго чалавека, — адзначыла старшыня Цэнтрвыбаркама Лідзія ЯРМОШЫНА. — Я думаю, што мы трацім па мінімуме. Гэта вельмі невялікая сума, калі параўнаць з еўрапейскімі стандартамі — там як мінімум пяць долараў на выбаршчыка.

Якія артыкулы пайшлі пад скарачэнне? Набыццё канцтараў, транспартныя паслугі, паслугі сувязі і камандзіроўкі. Акрамя таго, зарплаты па ўсіх камісіях зменшыліся ў сярэднім на 5,5 %. Так, зарплата члена ўчастковай камісіі ў дзень выбараў пасля выліку падаткаў складзе 67 беларускіх рублёў, тады як па старым каштарысе — 69 рублёў.

Таксама Лідзія Ярмошына расказала, што некаторыя дыпламаты выказалі жаданне ўдзельнічаць у маніторынгу мясцовых выбараў. Яна нагадала, што міжнародныя назіральнікі для маніторынгу такіх выбараў звычайна не запрашаюцца, аднак у Беларусі існуе наступная традыцыя: замежныя дыпламаты, акрэдытаваныя ў нашай краіне, маюць права весці кароткатэрміновае назіранне.

Найбольшую цікавасць да выбараў праяўляюць Злучаныя Штаты Амерыкі, чые прадстаўнікі ўжо звярнуліся і ў Міністэрства замежных спраў, і ў Цэнтрвыбаркам: яны хочаць акрэдытаваць дзевяць работнікаў амерыканскага пасольства.

— Упершыню гэта практыкавалася на выбарах 2010 года, была сапраўды вялікая цікавасць — каля 50 акрэдытаваных дыпламатаў, а ў 2014-м іх было значна менш — 15, — расказала Лідзія Ярмошына. — Але, мяркуючы па вусных зваротах у Цэнтрвыбаркам, я думаю, што іх і гэтым разам будзе нямаля.

Адзначым, што акрэдытаваныя замежныя назіральнікі могуць знаходзіцца на любых участках для галасавання, працаваць на пасяджэннях усіх выбарчых камісій. Больш за тое, яны могуць прысутнічаць нават да заканчэння падліку галасоў.

Таксама на пасяджэнні было абвешчана, што актыўным выбарчым правам змогуць скарыстацца амаль 101 тыс. грамадзян Расійскай Федэрацыі, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі Беларусі.

Пазней у той жа дзень Лідзія Ярмошына наведла семінар-практыкум «# Моладзь выбірае!», перад пачаткам якога расказала, што перанос даты выбараў на больш ранні тэрмін не з'яўляецца парушэннем канстытуцыйных нормаў, паведамляе БЕЛТА. «Ніякія парушэнняў Канстытуцыі ў пераносе выбараў няма. Ёсць парушэнне Канстытуцыі толькі тады, калі выбары адсвоўваюцца, праводзяцца пазней за ўстаноўлены тэрмін», — падкрэсліла старшыня Цэнтрвыбаркама ў адказ на пытанне пра магчымасць правядзення адной з выбарчых кампаній 2020 года ў канцы 2019-га.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. lukashevich@zviazda.by

Гомельшчына актыўна працуе на экспарт

Сучасная Гомельшчына — буйны рэгіён краіны, які стабільна развіваецца. Вядучае месца ў эканоміцы вобласці належыць прамысловаму комплексу, у якім фарміруецца каля 40 % валавога рэгіянальнага прадукцыі вобласці. Каля 60 % усяго аб'ёму вырабленай прадукцыі прадпрыемстваў пастаўляецца на экспарт.

Як расказаў намеснік начальніка ўпраўлення — начальнік аддзела знешнеэканамічнай дзейнасці Андрэй ТРУХАН, па выніках студзеня—лістапада 2017 года тэмп росту экспарту тавараў Гомельскай вобласці склаў 126,1 % і перавысіў узровень аналагічнага перыяду мінулага года на \$707 млн, а тэмп росту экспарту паслуг — 108,9 %, перавышыўшы ўзроўню аналагічнага перыяду мінулага года — каля \$36 млн:

— Гомельская вобласць пастаўляе 60 % усёй прадукцыі за мяжу. Гэта чорныя металы, мінеральныя ўгнаенні, збожжаўборачная і кормаўборачная сельгастэхніка, шкло, сыры, малако і вяршкі згушчаныя, хімічныя ніткі, харчовая соль, метызы, кампрэсары, помпы і шмат чаго яшчэ. Адметным для Гомельскай вобласці відам паслуг з'яўляецца транспартаванне нафты і нафтапрадуктаў трубаправодным транспартам. Гэта — сур'езная крыніца экспартных прыбыткаў Гомельшчыны, які прыносяць 60 % усіх паступленняў ад экспарту паслуг.

Гомельская вобласць ажыццяўляе пастаўкі прадукцыі на рынкі 85 краін. У першую чаргу гэта суседзі: Расія, Украіна, Казахстан, Польшча, краіны Прыбалтыкі і Еўрапейскага Саюза. Гэта абумоўлена ў першую чаргу транспартнымі выдаткамі на дастаўку гатовай прадукцыі і мерамі, якія дзейнічаюць адносна некаторых таварных пазіцый у асобных напрамках. І ўсё ж экспарцёры Гомельшчыны падтрымліваюць трывалыя стасункі не толькі з краінамі СНД, але ж і з Аргенцінай, Аўстраліяй, Аўстрыяй, Бельгіяй, Бразіліяй, В'етнамам, Германіяй, Індыяй, Італіяй, ЗША і іншымі. Варта адзначыць, што ў 2017 годзе Гомельская вобласць асвоіла такія новыя рынкі, як Бенін, Буркіна-Фасо, Гвінея, Гаяна, Кенія, Непал, Нігерыя, Аман, Того.

Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@zviazda.by

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

КІРАЎНІК МЗС ВЯЛІКАБРЫТАНІІ НАЗВАЎ ПАГРОЗУ АД КНДР САМАЙ СУР'ЕЗНАЙ З ПАЧАТКУ АТАМНАЙ ЭРЫ

Свет яшчэ не сутыкаўся з моманту з'яўлення на планеце ядзернай зброі з такой сур'езнай пагрозай, як тая, што цяпер ідзе ад КНДР. Такую пазіцыю выказаў міністр замежных спраў Вялікабрытаніі Борыс Джонсан у інтэрв'ю газете The Guardian. Ён даў яго перад вылетам у Ванкувер, дзе прыме ўдзел у міністэрскай сустрэчы, прысвечанай сітуацыі на Карэйскім паўвостраве, на якой будучы старшынстваваць Канада і ЗША.

«Магчымасць запускар аснашчаныя ядзернай зброяй міжкантынентальныя балістычныя ракеты, якая з'яўляецца ў яго [лідара КНДР Кім Чэн Ына], — гэта такая пагроза, якой свет не ведаў з часоў пачатку атамнага веку», — сказаў кіраўнік брытанскага МЗС.

Ён таксама выказаў меркаванне, што галоўную ролю ва ўтаймаванні ядзерных амбіцый Пхеньяна трэба будзе выканаць Пекін. «У рэшце рэшт, тыя людзі, якія на самай справе могуць вырашыць праблему, — гэта кітайцы», — мяркуе Джонсан. Па словах міністра, яго аптымізм у дачыненні далейшага развіцця сітуацыі на планеце грунтуюцца на тым, што ў свеце ёсць месцы, дзе «кітайцы здольныя адыграваць пазітыўную ролю ў глабальнай дыпламатыі», а таму варта павышаць зацікаўленасць КНР у тым, каб рухацца па гэтым шляху.

У ПАЛЕСЦІНЕ АДМОВІЛІСЯ ПРЫЗНАВАЦЬ ІЗРАЉЬ ДЗЯРЖАВАЙ

Цэнтральны савет Арганізацыі вызвалення Палесціны прыпыніў прызнанне Ізраіля ў якасці дзяржавы, а таксама

спыніў супрацоўніцтва ў сферы бяспекі і эканомікі «для дасягнення незалежнасці нацыянальнай эканомікі». Пра гэта паведамляе агенства Wafa са спасылкай на дакумент, прыняты кіраўніцтвам АВП у горадзе Рамала на Заходнім беразе ракі Іардан.

Прынятыя меры будуць дзейнічаць да таго часу, пакуль Ізраіль не прызнае Палесціну дзяржавай у межах 1967 года і не адменіць сваё рашэнне аб далучэнні Усходняга Іерусаліма ў межы ізраільскай сталіцы, а таксама не спыніць будаваць свае паселішчы на спрэчных тэрыторыях.

Савет таксама «пацвердзіў рашучасць палесцінскага народа ўсімі магчымымі сродкамі змагацца з рэжымам ізраільскай акупацыі».

У АФРЫЦЫ ЗНАЙШЛІ ПЯТЫ ПА ВЕЛІЧЫНІ ДЫЯМЕНТ У СВЕЦЕ

«Цар-алмаз» знайшлі ў кар'еры Летсэнг, размешчаным у каралеўстве Лесота. Ён з'яўляецца самым буйным каштоўным каменем, знойдзеным у гэтым радовішчы, а таксама пятым па велічыні ў свеце.

Кампанія Gem Diamonds, у чыёй уласнасці знаходзіцца кар'ер, ацэньвае яго прыкладна ў 40 млн долараў. 910-каратны бясколёрны (шкала D) камень адносіцца да тыпу ІІа-алмазаў, якія амаль не ўтрымліваюць прымесьяў. У прыродзе доля такіх алмазаў складае не больш за 2 %. Gem Diamonds набыла руднік у 2006 годзе. Раней тут знаходзілі 603-каратны «Абяцанне Лесота». Аднак ён значна прайграе цяперашняй знаходцы.

Акцыі кампаніі падскочылі на 14 % пасля паведамлення аб знаходцы. Найбуйнейшым у гісторыі каменем лічыцца «Кулінан» (3106 каратаў) — яго расплавалі на дзве часткі, якія ўпрыгожваюць карону і скіпетр брытанскіх манархаў.

У ГОНАР НАЙЛЕПШЫХ

У Гродне 20-ы раз ушанавалі лаўрэатаў абласной прэміі імя Аляксандра Дубко

Чарговымі пераможцамі конкурсу сталі 14 творчых асоб у сферы культуры і мастацтва. А ўсяго за два дзесяцігоддзі ў ліку лаўрэатаў больш за 200 чалавек. Усе яны ўвайшлі ў кнігу, якая спецыяльна выдадзена да юбілейнай даты. Сёлета цырымонія ўзнагароджання супала з 80-годдзем дня нараджэння заснавальніка конкурсу, былога старшыні Гродзенскага аблвыканкама, Героя Беларусі, Аляксандра Іосіфавіча Дубко.

Лаўрэат прэміі імя Дубко — народны майстар Станіслава МІХНО.

Сёлета ўсе ўдзельнікі і госці, якія сабраліся ў абласным драмтэатры, яшчэ раз успомнілі жыццёвы і працоўны шлях Аляксандра Дубко, якога не стала ў 2001 годзе. Перад уваходам у залу была арганізавана экспазіцыя з фотаздымкаў і асабістых рэчаў знакамітага земляка, многія з якіх прадастаўляе яго жонка Эмай Нічыпайраўнай. Разам з кіраўніцтвам вобласці яна кожны год прымае ўдзел ва ўшанаванні лаўрэатаў, сярод якіх — народныя майстры, клубныя і музейныя работнікі, бібліятэкары, музыканты, артысты, рэжысёры, мастакі, журналісты, мастацкія кіраўнікі музычных калектываў. За два дзесяцігоддзі вырасла і колькасць намінацый, калі спачатку іх было 9, дык зараз — 14.

«Гэта людзі, якія ствараюць наша духоўнае багацце, — падкрэсліў старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір КРАУЦОЎ. — Кожны з іх можа стаць прыкладам і генератарам таго, што згуртоўвае нацыю, дапамагае захаваць спадчыну і ўзбагаціць яе.

■ Інвестыцыі

У Клімавічы прыйшоў літоўскі капітал

Яшчэ на аднаго інвестара ў Магілёўскай вобласці стала больш. У аблвыканкаме падпісаны дагавор аб стварэнні ў Клімавіцкім раёне прадпрыемства па вырабе мяса індрычкі. Падпісалі яго губернатар вобласці Уладзімір Даманеўскі і старшыня праўлення групы кампаній ARVI Відмантас Кучынскас.

Літоўцы збіраюцца арганізаваць тут поўны цыкл вытворчасці, пачынаючы ад вырошчвання птушкі да паглыбленай перапрацоўкі мяса. Літоўскі інвестар паведаміў, што рэалізаваць задуманае плануецца ў наступныя некалькі гадоў. Кампанія збіраецца прыступіць да будаўнічых работ ужо ў гэтым годзе, практычна адразу пачаў будаваць 50 мільянаў долараў.

— Нашы інвестары будуць працаваць у рамках Указа № 235 «Аб сацыяльна-эканамічным развіцці паўднёва-ўсходняга рэгіёна Магілёўскай вобласці», які прадугледжвае адпаведныя прэферэнцыі, — адзначыла намеснік старшыні Клімавіцкага райвыканкама Аляксандра МІХЕЕНКА. — Са свайго боку мы прапануем ім усе неабходныя аб'екты інжынерна-транспартнай інфраструктуры. Для вытворчасці мы прадстаўляем тры зямельныя ўчасткі на тэрыторыі былога ваеннага гарадка, які размяшчаецца за 10 кіламетраў ад райцэнтра — каля вёскі Барсукі, і адзін — непасрэдна ў Клімавічах. У Барсуках плануецца будаўніцтва 30 птушнікаў для маладняку і адкорму індрычкі, а ў райцэнтры размесціцца завод па забой і перапрацоўцы птушкі. Праект дасць магчымасць стварыць каля 100 новых працоўных месцаў. Не выключана, што для супрацоўнікаў новага прадпрыемства будзе падаваны спецыяльны інтэрнат.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

І гэта ў іх атрымліваецца, нездарма сёння турысты з захапленнем наведваюць нашы адноўленыя культурныя комплексы — такія як сядзібы Агінскага ў Залессі, Адама Міцкевіча ў Навагрудку, Францішка Багушэвіча ў Сморгонскім раёне, Элізы Ажэшкі ў Гродне і іншыя.

Сярод сёлетніх лаўрэатаў — выкладчык і мастак Мікалай Трафімавіч прыняў удзел у некалькіх пленэрах — як аічных, так і міжнародных. Іх вынікамі сталі 8 карцін. Дзве з іх засталіся ў Гомелі пасля пленэру, яны прысвечаны святому Іаану Кармянскаму. Адзін з пленэраў асабліва памятна для мастака, бо праходзіў у далёкай Чувашыі, на выставе пабываў прэзідэнт Чувашскай Рэспублікі».

Найлепшым клубным работнікам прызнаны Дзяніс Балабуеў з Квасоўкі. Фальклорны ансамбль «Жывіца» пад яго кіраўніцтвам займаецца рэканструкцыяй абрадаў, песень, танцаў, гульніяў.

Іх збіраюць падчас экспедыцый па Гродзенскім раёне. Дзяніс прызнаўся, што збор матэрыялу часам працягваўся да поўначы, затое цяпер у рэпертуары ансамбля больш за тры дзясяткі ўнікальных народных нумароў. А яшчэ многія гродзенцы ведаюць Дзяніса як Васіля з гумарыстычнага сямейнага дуэта «Васіль і Гандзя».

Усяго за два дзесяцігоддзі лаўрэатамі конкурсу стала больш за 250 чалавек. Самай старэйшай — Марыі Юльянаўне Мажэйцы — 95 гадоў. Яна — народны майстар, вядомая рукадзельніца не толькі ў сваім Астравецкім раёне, але і за яго межамі. Не менш вядомы і самы малады лаўрэат — 26-гадовы Яўген Маркевіч. Ён асвоіў старадаўнюю тэхніку белаўзорыстага шматнітовага ткацтва. Сёлета калектыву Лідскага раённага цэнтра культуры, дзе займаецца Яўген, удастоены спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Беларусі ў галіне культуры і мастацтва.

Маргарыта УШКЕВІЧ.
margo@zviazda.by

Ірына ШАТЫРОНАК, пісьменніца, лаўрэат прэміі імя Дубко:

— Сапраўдным падарункам стаў зборнік, у якім сабраны інфармацыя аб усіх лаўрэатах за 20 гадоў. Дарэчы выданне выйшла ўжо ў гэтым годзе, але ў яго ўвайшлі і сёлетнія лаўрэаты. Вельмі стыльнае афармленне. Мы ўдзячны арганізатарам, журналістам, што яны раскрылі і данеслі багаты творчы патэнцыял рэгіёна, тых людзей, якія маюць розныя творчыя дасягненні.

■ На слыху

Чарговы адбор

на «Еўрабачанне» па традыцыі праходзіць са скандаламі

Учора ў Белтэлерадыёкампаніі адбылася жараб'ёўка 11 фіналістаў нацыянальнага адбору на «Еўрабачанне-2018». Нягледзячы на чарговыя закулісныя разборы, на ім прысутнічалі ўсе артысты або іх прадстаўнікі (за выключэннем гурта Shuma, які знаходзіцца на гастролях), і на сённяшні момант ніхто з музычна-тэлевізійнай гонкі не выбіў.

Паводле жараб'ёўкі, у фінале 16 лютага ўдзельнікі гала-канцэрта выйдуць на сцэну ў наступным парадку: 1. Adagio, 2. Alekseev, 3. Shuma, 4. Соф'я Лапіна, 5. Napoli, 6. Анастасія Малашкевіч, 7. Гюнеш, 8. Радзіхвала, 9. Alen Hit, 10. Lexy Weaver, 11. Кірыл Гуд.

Акрамя таго, як паведамілі «Звяздзе» ў медыяхолдынгу, падчас сустрэчы былі акрэслены асноўныя моманты падрыхтоўкі да фіналу, а таксама юрыдычныя аспекты супрацоўніцтва выканаўцаў з Белтэлерадыёкампаніяй. Дарэчы, канчатковае рашэнне наконт магчымай дыскваліфікацыі ўкраінскага спевака Alekseev'a ў беларускім адборы пакуль не прынятае.

Між тым днямі ў сеціве разгарэўся скандал якраз на гэты конт. Прадзюсар Napoli і Alen Hit Аляксандр Слуцкі заклікаў іншых артыстаў падпісаць зварот да арганізатараў нацыянальнага адбору з патрабаваннем дыскваліфікаваць Мікі-

ту Аляксеева за парушэнне конкурснага рэгламенту. У адваротным выпадку артысты як быццам былі гатовыя на крайнія меры: адмовіцца падпісаць кантракты і ўдзельнічаць у фінале нацыянальнага адбору. Праўда, амаль палова фіналістаў не падтрымала ідэю звароту. У прэс-службе Белтэлерадыёкампаніі, са свайго боку, паведамілі, што ніякага афіцыйнага ліста ад выканаўцаў у медыяхолдынгу не атрымлівалі. Пазіцыя прадстаўнікоў Alekseev'a не змянілася: яны сцвярджаюць, што заяўленая на конкурс песня не выконвалася публічна і не была рэалізавана камерчайна да 1 верасня 2017 года, а значыць, адпавядае правілам нацыянальнага адбору. А вось спявак Руся, салістка гурта Shuma, да якога ў арганізатараў таксама былі пытанні з-за выкарыстання народных слоў у песні, адзначыла, што правілы міжнароднага конкурсу гэта дазваляюць, аднак пры неабходнасці калектыву гатовы змяніць тэкст, каб ён адпавядаў правілам.

Як стала вядома, пераможца «Еўрабачання-2009» Аляксандр Рыбак падаў заяўку на міжнародны песенны конкурс гэтага года. Урадзнец Беларусі збіраецца ў Лісабон ад Нарвегіі са свайго песняй «That's How You Write Song». Аб выбары нарвежцаў стане вядома 10 сакавіка, калі музыкант у ліку 10 канкурсантаў прыме ўдзел у фінальным адборы.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.
tselyashuk@zviazda.by

Фота прэс-службы Белтэлерадыёкампаніі.

■ Справы духоўныя

Хрысціянне памоляцца разам

Экуменічныя набажэнствы пройдуць у касцёлах краіны

Штогод з 18 да 25 студзеня хрысціянне розных канфесій ва ўсім свеце і ў Беларусі таксама збіраюцца разам на экуменічных набажэнствах, малітвах, канферэнцыях, канцэртах і іншых мерапрыемствах, паведамляе сайт catholic.by. Экуменічны рух выступае за збліжэнне і аб'яднанне розных хрысціянскіх канфесій і падтрымлівае ідэалогію хрысціянскага адзінства.

Паўстагоддзя таму па ініцыятыве Папскай рады спрыяння хрысціянскаму адзінству ў Каталіцкім касцёле ўпершыню быў праведзены Тыдзень малітваў за адзінства хрысціян. Зараз гэта ўжо стала традыцыяй.

У наступную суботу, 20 студзеня, экуменічная малітва з удзелам прадстаўнікоў розных хрысціянскіх канфесій пройдзе ў Мінску. У архіафедральным касцёле Імя Найсвяцейшай Дзевы Марыі малітва распачнецца ў 19.15, адразу пасля вярчэння святой Імшы ў 18.30. Расклад набажэнстваў у іншых гарадах — Гродне, Пінску, Магілёве — можна знайсці на афіцыйным партале Каталіцкага касцёла ў Беларусі.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@zviazda.by

■ Чулі?!

Суперкубак УЕФА ў 2020-м можа прыняць Мінск

Зацікаўленасць у правядзенні футбольнага матча выказалі 9 нацыянальных асацыяцый,

у тым ліку і Беларуская федэрацыя футбола

Конкурс па выбары стадыёна, дзе пройдзе Суперкубак УЕФА — 2020, пачаўся 8 снежня 2017 года, выказаць зацікаўленасць у правядзенні матча асацыяцыі маглі да 12 студзеня 2018 года.

Беларусь прапануе правесці матч за Суперкубак УЕФА на мінскім стадыёне «Дынама», рэканструкцыя якога павінна завяршыцца летам 2018 года. А ў 2019-м тут пройдуць Еўрапейскія гульні. Сярод кандыдатаў акрамя нашай краіны: Албанія (Цірана, «Нацыянальны»), Ізраіль (Хайфа, «Самі Афер»), Казахстан (Алматы, «Цэнтральны»), Малдова (Кішынёў, «Зімбру»), Партугалія (Порту, «Драгаў»), Паўночная Ірландыя (Белфаст, «Уіндзар Парк»), Фінляндыя (Хельсінкі, «Алімпійскі»), Францыя (Ніца, «Стад-дэ-Ніс»). Асацыяцыі, якія ў 2020 годзе прымуць матчы фінальнай стадыі чэмпіянату Еўропы, не маглі прэтэндаваць на арганізацыю Суперкубка УЕФА. Выканкам назвае прымаючы бок у маі 2018 года.

Суперкубак УЕФА — афіцыйны футбольны турнір, які адкрывае еўрапейскі сезон і які складаецца з аднаго матча, дзе сустракаюцца пераможцы Лігі чэмпіёнаў і Лігі Еўропы папярэдняга сезона. Розыгрыш звычайна праводзіцца ў канцы жніўня. Пераможцамі Суперкубка станавіліся 24 каманды, найбольш тытулаванымі з іх з'яўляюцца італьянскі «Мілан» і іспанская «Барселона», якія выйгралі па пяць гэтых трафэяў. Першым уладальнікам Суперкубка УЕФА ў 1972 годзе стаў галандскі «Аякс», цяперашні ўладальнік тытула — мадрыдскі «Рэал».

У 2018 годзе Суперкубак УЕФА прыме эстонскі Талін, а ў 2019 годзе галоўны прыз будзе разыграны ў Стамбуле.

Рашэнне аб апецы даверылі беларускаму суду

Вікторыя АЗАРАНКА працягне змагацца за сына на радзіме

Портал TMZ Sports паведамляе, што юрыстам тэнісісткі ўдалося пераканаць амерыканскі суд перадаць разгляд справы аб апецы над сынам у Беларусь.

Каліфарнійскі суддзя прыняў рашэнне на карысць Азаранкі, пагадзіўшыся, што справа аб апякунстве можа разглядацца не толькі ў Каліфорніі і ЗША. Нагадаем, раней Вікторыя дамагалася перадачы разгляду яе пытання ў беларускі суд, які прызнае асноўнае права апекі над сынам за маці.

У бацькі дзіцяці Білі Маккега ёсць тры тыдні, каб падаць апеляцыю, але юрысты Азаранкі ўпэўненыя ў паспяховым завяршэнні працэсу для беларускі. Пры гэтым Вікторыя не адмаўляе, што хоча, каб бацька прымаў удзел у жыцці Леа, і спадзяецца наладзіць з ім адносіны.

Зараз Вікторыя плануе як мага хутчэй вярнуцца з сынам у Беларусь.

Нагадаем, у ліпені Білі Маккег звярнуўся ў суд Лос-Анджэлеса, які пастанавіў, што на час разгляду справы аб апякунстве Леа не можа пакідаць горад. Каб не расставіцца з сынам, увесь гэты час Вікторыя таксама застаецца на тэрыторыі ЗША. З-за судовай цяжбы тэнісістка прапусціла некалькі буйных турніраў, у тым ліку Australian Open, US Open, а таксама турніры ў Цынцынаці і новазеландскім Оклендзе.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ. lobazhevich@zviazda.by

КАЛІ ГАРАЦЬ ГАРАЖЫ

Крыху хронікі

У кастрычніку мінулага года экіпаж ратавальнікаў выехаў на ліквідацыю пажару ў пасёлку Жамчужны Баранавіцкага раёна. Гарэў цагляны гараж. Пасля таго, як полымя патушылі, аказалася, што яно знішчыла «Фальксваген-Гольф» і ўсе рэчы, якія знаходзіліся ў гаражы. Пацярпеў і дах на плошчы ў пяць квадратных метраў. Меркаваная версія здарэння — парушэнне супрацьпажарных патрабаванняў пры правядзенні агнявых работ.

Месяцам раней ратавальнікі выяжджалі тушыць гараж у Крычаве. А пятай раніцы там адкрытым полымем гарэлі два гаражы. Існавала небяспека перакідвання агню і на жылыя дамы, размешчаныя побач. Ад двух аўто засталіся толькі абгарэлыя шкідеты, адзін гараж згарэў поўнасцю, другі аказаўся моцна пашкоджаны.

А 14 мая давялося выклікаць пажарных у гаражны кааператыву па вуліцы Выгоцкага ў Мінску. У адным з гаражоў гарэлі дах і маёмасць. Полымя паспела перакінуцца на два гаражы побач.

Як бачым, праблема даволі вострая. Тым больш што асноўнае прызначэнне гаража — надзейная ахова жалезнага каня ад ападкаў — можа сыграць дрэнны жарт. Калі чалавек заўважыць дым, які прабіваецца з шчылін, то, хутчэй за ўсё, унутры канструкцыі ў гэты момант будзе ўжо адбываецца сапраўднае пекла. Ды і страты доволі істотныя — пагадзіцеся, адначасова выкласці некалькі тысяч долараў за аўтамабіль з уласнай кішэні можа далёка не кожны.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Хламу тут не месца

Якія самыя частыя прычыны ўзнікнення пажараў у гаражах?

— У сумным спісе лідзіруюць неасцярожнае абыходжанне з агнём, выкананне газаварачных і фарбавальных работ, няспраўна электраправодка і разгарэў рухавіка адкрытай крыніцай полымя — на жаль, паяльныя лампы выкарыстоўваюцца дзе-нідзе ў вёсках і дагэтуль.

— Перш за ўсё, сачыце, каб гараж не ператвараўся ў склад непатрэбных рэчаў, — раіць Анастасія Швайбовіч.

— Асобная тэма — правільнае захоўванне паліва. Зноў жа, рабіць з гаража філіял бензасховішча вельмі небяспечна. Дапускаецца трымаць у ім 20 літраў бензіну і 5 літраў масла, ды і тое выключна ў металічных каністрах. А месца, дзе стаяць ёмістасці з палівам, трэба адасобіць ад магчымых крыніц узгарання.

Акрамя таго, і пры ўзвядзенні гаража трэба падумаць пра магчымы пажар. Таму найлепшы матэрыял

для каробкі — цэгла або блок. лепш зрабіць з металу вароты гаража. Як бы добра ні было апрацавана адмысловымі хімікатамі дрэва, яно ўсё роўна тэарэтычна можа загарэцца.

Істотная памылка — гэта пакіданне на сабе рабочай вопраткі пасля рамонт аўто. Скажам, чалавек корпаўся працяглы час у машыне, на спячоўку трапіла некалькі кропель масла ці паліва. Але рамонт скончаны, ён на радасцях лезе па цыгарэту, прыкурвае і... ператвараецца ў жывы факел. Таму адразу пасля работы складзіце прамасленую робу ў спецыяльную металічную скрыню.

ма прывядзіце ў парадак тэрыторыю вакол гаража. Смецце, якое можа загарэцца, трэба прыбраць. Тыя участкі, дзе магло разліцца масла або паліва, засыпце пяском або зямлёй. Перыядычна правярайце праводку на прадмет цэласці ізаляцыі. Пераносныя печкі нахшталь «буржуйкі» ў гаражы распальваць катэгарычна забаронена. Справа ў тым, што ў паветры могуць заставацца пары бензіну, якія ўспыхваюць вокамгненна.

А калі пажар узнік...

Самае галоўнае тут не падацца паніцы, а цвяроза ацаніць абстаноўку. Калі агонь не вельмі вялікі і распаўсюджваецца не так хутка, то патушыць яго можна і сваімі сіламі. Ні ў якім разе нельга рабіць гэта з дапамогай вады! Калі праблема ўзнікла з-за праводкі, то вы рызыкуеце атрымаць удар ад электрычнага разраду. Таму ў гаражы, акрамя вогнетушыцеля, абавязкова мусяць быць скрыня з пяском і рыдлёўка. Калі ж бачыце, што самі не спраўляецеся і агонь падбіраецца да каністры з палівам, — застаецца толькі ўцякаць з гаража і выклікаць пажарных па нумары 101, а таксама апавясціць уладальнікаў суседніх гаражоў, каб яны паспелі выкаціць адтуль аўто.

Пажар у гаражы — тая бядка, якая можа здарыцца з кожным. Але, ведаючы правільны алгарытм дзеянняў, яго можна ліквідаваць яшчэ на пачатковай стадыі. Канешне, самы лепшы варыянт — гэта абсталяваць гараж аўтаматычнай сістэмай пажаратушэння. Яна імгненна адраэгуе на задымленне.

Валяр'ян ШКЛЕННИК.
schklennik@zviazda.by

Здарэнні

Ядвігу Паплаўскую ў Мінску збіла машына

Пра гэта народная артыстка Беларусі паведаміла БЕЛТА.

Інцыдэнт адбыўся ўвечары 15 студзеня на вуліцы Філімонава. Як расказала артыстка, яна пераходзіла асветленую вуліцу па пешаходным пераходзе. «Цяпер ляжу ў бальніцы, акружаная клопатам. Хачу сказаць дзякуй тым людзям, якія апынуліся побач у момант аварыі і са спагадай паставіліся, — гэта самае галоўнае, — адзначыла Ядвіга Паплаўская. — Каб больш такога не здаралася, думаю, пажадана, каб на ўсіх падобных буйных пераходах паставілі святлафоры».

У выніку ДТЗ артыстка атрымала складаны пералом нагі. У абставінах разбіраецца ДАІ.

Дзеля выпіўкі абрабавалі знаёмага

І ледзь не выкінулі таго з сёмага паверха.

Траіх мінчан па гарачых слядах затрымалі праваахоўнікі сталіцы. Мужчыны падазраюцца ў здзяйсненні рабавання іх агульнага знаёмага. Спачатку ў міліцыю пазваніў 24-гадовы мужчына, які расказаў, што, знаходзячыся ў гасцях у прыяцеля, быў збіты невядомым грамадзянінам. Па названым адрасе выбыў нарад міліцыянераў і затрымаў трох падазраваных 27—29 гадоў. Было ўстаноўлена, што гаспадар кватэры запрасіў у госці таварышаў, якія раней паміж сабой не былі знаёмыя. Падчас застолля паміж пацярпелым і адным з гасцей узнік канфлікт, пасля чаго раз'юшаны мужчына пачаў збіваць апанента і патрабаваць грошы.

Па інфармацыі Фрунзенскага РУУС г. Мінска, у кішэні штаноў пацярпелага зламаны знайшоў 150 долараў. Гэтыя грошы кампанія потым патраціла на набыццё спіртнога. Гулянка прадоўжылася, аднак агрэсару падалося мала зробленага і ён прапанаваў сваім знаёмым... выкінуць свайго крыўдзіцеля з акна сёмага паверха. Тыя, на шчасце, адгаварылі буяна. А праз дзве гадзіны пацярпелы змог пакінуць кампанію і пазваніць у міліцыю.

А гаспадар кватэры, убачыўшы адсутнасць нядаўняга сабутэльніка на кухні, нешта западозрыў і вырашыў збегчы. Аднак з-за моцнага аг'янення змог толькі спусціцца на паверх ніжэй, дзе яго і затрымалі міліцыянеры.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Як у кіно...

У Баранавічах адзін 50-гадовы гараджанін нарабіў турбот розным службам, а колькі нерваў папсаваў суседзям — жыльцам дома! І ўсё без прычыны, як высветлілася потым.

А пачалося са званка ў міліцыю, калі грамадзянін паведаміў дзяжурнаму, што невядомыя людзі патрабуюць у яго 150 рублёў — расказалі ў Брэсцкім абласным УУС. Наряд адразу выехаў на месца. Але той, хто выклікаў міліцыю, рэзка памянаў тактыку паводзін. Ён не адкрыў дзверы міліцыянерам, больш за тое, пагражаў узарваць дом, пасля чаго здзейсніць суіцыд. Пакуль супрацоўнікі міліцыі вялі доўгія беспаспяховыя перамовы з парушальнікам спакою, ён умудрыўся яшчэ 25(!) разоў пазваніць у розныя гарадскія службы з пагрозамі. Было вырашана штурмаваць дом. Загадзя былі адключаны газ і электрычнасць. Са сваіх кватэр вывелі астатніх 11 жыльцоў дома. Пасля чаго міліцыянеры ўварваліся ў кватэру зламысніка. Увесь дом агледзелі, ніякіх выбуховых небяспечных альбо іншых рэчываў, што пагражалі б жыццю і здароўю людзей, не знайшлі. Грамадзяніна, якому мроіліся пагрозы, перадалі спачатку медыкам.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

З поймы ракі выратавалі пенсіянера

Ранкам у службу ратавання паступіла паведамленне, што ў пойме ракі каля вёскі Талька па поясе ў вадзе знаходзіцца чалавек, які не можа самастойна выбрацца на бераг.

— Падраздзяленні, якія прыбылі на месца, на адлегласці каля 50 метраў ад берага ўбачылі мужчыну. Як стала вядома пазней, пенсіянер ішоў у бок размешчанага паблізу садаводчага таварыства, — паведаміла афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ.

Ратавальнікі перамясцілі мужчыну 1948 года нараджэння на бяспечны ўчастак. Пасля агляду фельчарам хуткай медыцынскай дапамогі пенсіянер быў адпушчаны дадому, у шпіталізацыі ён патрэбы не меў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Будзь у курсе!

НА ЛЁД
ВЫХОДЗІЦЬ НЕЛЬГА!

Камісіяй па надзвычайных сітуацыях пры Мінскім абласным выканаўчым камітэце прынята рашэнне забараніць выхад на лёд з 22 снежня да заканчэння ледаставу на тэрыторыі сталічнага рэгіёна. Перш за ўсё забарона скіравана на забеспячэнне бяспекі і папярэджанне няшчасных выпадкаў на вадаёмах вобласці. Ратавальнікі звяртаюць увагу бацькоў на неабходнасць правесці гутаркі з дзецьмі аб недапушчальнасці гульні на азёрах і рэках.

Рэкамендацыі выратавальнікаў

Калі вы праваліліся пад лёд, самае галоўнае — не падацца паніцы. Пакуль паміж пластамі адзення застаецца паветра, вы зможаце трымацца на плаве. Каб выбрацца з палонкі, налягайце грудзямі на лёд і шырока расстаўце рукі, тым самым вы павялічыце плошчу апоры і паменшыце ціск на беражок лёду. Уставаць, калі вы выбраліся з вады, катэгарычна забаронена, бо застаецца небяспека зноў праваліцца пад лёд, — варта адкаціцца далей і паўзком дабірацца да берага.

○ Дарэчы

АКУНАЦА — У ВІЗНАЧАНЫХ МЕСЦАХ

Неўзабаве надыйдзе Вадохрышча. З гэтай нагоды ратавальнікі заклікаюць ахвотных акунуцца рабіць гэта толькі ў спецыяльна вызначаных для таго месцах.

— Там будуць дзяжуріць медыкі, нашы работнікі. Месцы для акунання будуць абсталяваны належным чынам, — сказала афіцыйны прадстаўнік Мінскага абласнога ўпраўлення МНС Анастасія ШВАЙБОВІЧ. — Але ў любым выпадку мы раім грамадзянам найперш ацэньваць свае сілы і магчымасці.

Калі вы раптам сталі відавочцам таго, што здарылася, то ў першую чаргу ацаніце абстаноўку і падумайце, ці зможаце дапамагчы чалавеку або лепш паклікаць яшчэ каго-небудзь на дапамогу. Бо пры няправільных дзеяннях ёсць пагроза самому аказацца ў бядзе. Для аказання дапамогі ўзбройцеся палкай альбо вярхоўкай, падпаўзіце да месца пралому лёду за 3-4 метры і падайце пацярпеламу другі канец нааўнага сродку выратавання. Пасля выцягвання чалавека з вады яго неабходна адразу ж адвесці ў цёплае месца і выклікаць хуткую дапамогу.

У выпадку, калі вы апынуліся ў небяспечным для жыцця і здароўя становішчы, неадкладна тэлефануйце па тэлефонах 101 ці 112.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@zviazda.by

Навошта мароз, калі снегу няма?
Пытаюся ўсюды, адказу не чую.
Ў дарозе, відаць, пагубляла зіма
Сумэтаў снапы і завею сіваю.

І я гэтаксама здалёку ішоў,
Губляў па дарозе сяброў і дукаты.
Здавалася, ўсё гэта будзе ізноў...
Шукаў, не знаходзіў і быў вінаваты.

«ПОЛЕ ЦУДАЎ» КАЛЯ ГРОДНА

Сяргей Жыльскі — пра грыбы-гіганты,
бетонныя сады і... казачную дачу

ШТУЧНАЕ СВЯЦІЛА І СЯДЗІБА СНЯГУРКІ

ПРАЗ некалькі дзён пасля навагодняга свята на Віцебшчыне адбыўся абласны семінар кіраўнічых кадраў, прысвечаны актуальным пытанням сацыяльна-эканамічнага развіцця. У мерапрыемстве бралі ўдзел губернатар, старшыня абласнога Савета дэпутатаў, кіраўнікі выканаўчай і прадстаўнічай улад рэгіёнаў і іншыя адказныя асобы. Наведалі некалькі раёнаў. Наш карэспандэнт разам з імі пабываў у Гарадоцкім і Шумілінскім, дзе ў цэнтры ўвагі былі пытанні развіцця турызму, фізкультуры і спорту.

Па загар у лютым

Упачатку паказалі адрамантаваны турсыцка-аздараўленчы комплекс «Лосвіда». У пабудаваным яшчэ ў 1970-я комплексе пасля рамонтнага перапаўнення. У прыватнасці, цяпер тут ёсць канферэнц-зала — трансформер. Будзе і штучнае сонца. Не саларый, а менавіта свяціла, якое будзе ўсходзіць і заходзіць. І ахвотныя загарэць змогуць прыязджаць на Гарадоцкіна нават у лютыя халады. З'явіцца і басейн з падводнымі цячэннямі.

Кіраўнік турыцка-экскурсійнага прадпрыемства «Беларустурыст» Людміла СЯНЬКОЎСКАЯ падзялілася з губернатарам Мікалаем Шарснёвым планами. Напрыклад, дапамагчы адкрыць бюро падарожжаў у кожным раёне. Паралельна і падабраць спецыялістаў з ліку мясцовых. Аднаведна, будуць створаны новыя працоўныя месцы, мясцовыя жыхары больш актыўна будуць падключацца да турыстычнага бізнесу.

Улічваючы візавыя паслабленні для замежнікаў, асабліва ў сувязі з «Еўрагульнямі», якія пройдуць у Беларусі, ёсць добрыя перспектывы актыўна зарабляць і на гэтым. І ўжо многае зроблена. Распрацавалі спецыяльную карту, маршруты, кожны з якіх па ходзе можна змяніць на іншы...

Генеральны дырэктар заінтрыгавала і магчымасцю арганізаваць адпачынак у Федосіі на некалькі дзён усяго за... 35 долараў. Будуць вазіць туды на аўтобусах.

І снег не ў дэфіцыце

Падчас наведвання ў Гарадку комплексу для падрыхтоўкі лыжнікаў і біятланістаў неаднойчы падкрэслівалася яго ўнікальнасць. У прыватнасці, снег тут не растае, калі на аналагічных аб'ектах яго ўжо няма. Гэта тлумачыцца асаблівымі рэльефам і надвор'ем. Спартыўны гарадок вельмі запатрабаваны не толькі ў беларускіх спартсменаў і аматараў лыжнага спорту.

Дырэктар Віцебскага абласнога цэнтара алімпійскага рэзерву па зімовых відах спорту Ілья СМУНЁУ канстатаваў, што да нас прыязджаюць з Расіі, Украіны, Прыбалтыкі, Малдовы. У гатэль на 75 месцаў часта

няма магчымасці засяліць адразу ўсіх ахвотных. Спартсменам вельмі цікава апрабаваць узровень падрыхтоўкі на трасе з параўнальна вялікім перападам вышынь. Многія прызнаваліся, што па складанасці яна не мае роўных ва ўсёй Еўропе. Ёсць тут і спартыўная зала. У снежны мінулага года быў збудзены басейн з чатырма дарожкамі. Сярод навінак — перасоўная лазня на колах.

Губернатар Мікалай Шарснёў прапанаваў стварыць на базе комплексу сядзібу Дзеда Мароза. Ды такую, каб яе было не сорамна паказаць тым, хто пабываў, напрыклад, у Белавежскай пушчы. Ужо ёсць ідэя збудавання «офіс» для Снягуркі. Канешне, без Дзеда Мароза не абходзіцца. Мяркуецца, што месца з казачнымі персанажамі будзе прыносіць яшчэ большы даход. Зарабляць тут ужо добра навучыліся, бо з кожным годам выдаткі з дзяржаўнай казны памяншаюцца.

Шумілінскі вопыт таксама заслугоўвае ўвагі і пераймання. Тут паказалі фізкультурна-аздараўленчы цэнтр з невялікім басейнам, на стадыёне ёсць сектар для штурхання ядра, вулічныя трэнажоры. У крокавай дасупнасці стварылі добрыя ўмовы для трэніровак валеібалістаў, заняткаў адзінаборствамі. Усе аб'екты побач. І яны нязменна карыстаюцца вялікай папулярнасцю ў мясцовых жыхароў. У прыватнасці, у вучняў школы, якая непадалёк.

Што цікава, каб усё гэта зрабіць, выкарысталі мінімум дзяржаўных грошай. Праводзілі суботнікі, актыўна прыцягвалі да правадзнення рэканструкцыі і рамонтна-мясцовых камунальнікаў, лясгас, мецэнатаў...

Як пракаментавалі старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў **Уладзімір ЦЯРЭНЦЬЕЎ**, гэтыя раёны былі выбраны для наведвання не таму, што яны ўзорныя. Проста на іх прыкладзе яшчэ раз уяўніваешся, як добра пры жаданні можна развіваць турыстычную і спартыўную галіны. Галоўнае, што ёсць адпаведныя разуменне і падыходы. Уладзімір Цярэнцьеў раскажаў пра планы адкрыцця басейнаў і іншых аб'ектаў у шэрагу райцэнтраў вобласці. У прыватнасці, у Сяне і Чашніках.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.
pukshanski@zviazda.by

Уаграсядзібе ў Дэколах — сапраўдны невялікі запарк. Жывуць тут і ламы, і страусы, лісы, свінкі, сурыкаты... Але самыя паважаныя — маладая пара ваўкоў, Фрэнкі і Барбі. Гаспадыня сядзібы, Наталля КАПТЫШ, з задвальным праводзіць час з чатырохногімі драпежнікамі, нават у лес па грыбы з імі ходзіць. Але з ваўкамі патрэбна не толькі ласка, але і строгаць. Менавіта так выходзіць гаданцаў.

Марына БЕГУНКОВА,
фота аўтара.
Баранавіцкі раён.

Наталля з Барбі.

ВАЖАК ЗГРАІ

У вёсцы Зарыца, што каля Гродна, растуць грыбы, амаль роўныя з хатай, і дрэва, якое свеціцца ўначы. Гэтыя і многія іншыя цікавінкі створаны — вы не паверыце — з бетону!

У гэтыя навагоднія дні карэспандэнт «Звязды» схадзіла ў госці да Сяргея Жыльскага, адзінага ў Беларусі бетонных спраў скульптара. Убачым казачныя арт-аб'екты на ўласныя вочы.

Насаты Лесавічок і грыб вагою з цэнтрер

Аматарам цікага палявання раю трымаць сябе ў руках. Каля хаты Сяргея ў вёсцы Зарыца нават зімой паляна грыбоў-гігантаў. Падасінавікі, падбарозавікі, баравікі — на любы густ. Кожны грыб памерам з плячыстага мужчыну, важыць цэнтрер і на дотык як жывы. Ранішняя раса робіць бетонныя шляпкі слізкімі, быццам у лесе. Ёсць у гэтай дачнай казцы і цар усіх грыбоў — яго вялікасць Лесавіч, таксама з бетону.

«Сяргей, кажуць, гродзенская жаба-падарожніца побач з кнігарняй здзяйсняе жаданні. Ваш Лесавіч таксама магічны?» — пытаюся.

«Ну, паспрабуйце даць яму манетку, — жартуе скульптар, а пасля адкрывае сакрэт бетоннага гіганта. — Наконт магіі не ведаю, але ён адзінаквы. Унутры — каркас з арматуры, абцягнуты сеткай. Цела грыба — гэта тры слаі цэментнага раствору. Месца даводзіць Лесавіч да прыроднай формы, размалёўваў фасаднай фарбай, пакрываў лакам. Я хацеў зрабіць яму добры твар, мудрыя карыя вочы. Фішкай стаў, як ні дзіўна, нос, які, дзякуючы лустэрку, ляпіў са свайго (усміхаецца)».

Летам у кошыку Лесавічкі цвітуць сонечныя аksamіткі, восенню ён напаўняецца жоўтымі лістамі. А зараз у ім з'явіліся ёлачныя цацкі і сасновыя галінкі. Адночы Сяргей сказаў, што прадасць Лесавічкі ў санаторый.

«Я прывыкла да яго насаптага профіля, цябе нагадвае, праходзіш міма — і душа радуецца, — адказала мужу жонка Тацяна. Яе падтрымалі і суседзі: «Сярога, мы табе бетонныя грыбы грузіць дапамагем? Дапамагем. Лесавічкі ў санаторый не аддадзім». Вось так гігант і прапісаўся сярод зеляніны ў Зарыцы. Цяпер кампанія яму складаюць сямейства каменных божых каровак, грэчаскія амфары, нулявы кіламетр.

Мастацтва лепкі з бетону — не проста навінка для Беларусі, а дзіва. Гэтага віду рамства вы не знойдзеце ў тоўстым даведніку класіфікацый народнай дзейнасці. У нашай краіне Сяргей Жыльскі першы і пакуль адзіны бетонных спраў скульптар.

«Таня + Сяргей = каханне»

«Як дрэва вырасла ў электрычным слупе?» — здзіўляюцца мінакі. Ідуць бліжэй, працягваюць далоні. Не верыцца, але гэта таксама бетон. «Вырасціўшы» каля сваёй хаты дрэва з цэменту, Сяргей Жыльскі, па сутнасці, сказаў у рэдкім майстэрстве ўжо сваё слова.

Таму можна смела заявіць, што фірменны сакрэт скульптара — прыдумані ім спосаб апрацоўкі і афарбоўкі бетону, дзякуючы якому і ствараецца гэтая самая ілюзія драўніны. Плячоўка для фантазіі майстру адкрываецца бязмежная: цэментныя

сады, альтанкі, мангальныя зоны. А ўявіце сабе дрэва-фантан! Усё з матэрыялу будучыні, а выглядае прыродным, з душой. Вага такіх арт-рэчаў дасягае тоны.

«Слуп электраперадачы з дзвюма скрынямі яўна псаваў від. Я знайшоў у нашым гродзенскім парку адно магутнае дрэва з цікавым перапляценнем каранёў. Занатаваў яго ў памяці і — калі ласка (любюцца арт-аб'ектам). А гэты буднік «Таня + Сяргей = каханне» мне навеяла дзяцінства, калі выразалі літары на кары. Рамантыка. Бачыце, па-весіў ліхтар. Хачу яшчэ ўвасобіць сцэнку з басні Крылова «Варона і ліса». Вось тут (паказвае на галіну) зляціць варону, а пад ёй — лісіцу.

«Дякуйце, але ў гэтым годзе я не магу паказаць вам гэтыя творы. Яны ўжо ў музеі ў Гродне». Сяргей Жыльскі прыадкрывае завесу над будучыняй: «Цяпер мяне чакае новы заказ, складанейшы за новыя: 2-метровы Айбаліт хутка ўпрыгожыць плячоўку каля мясцовай аптэкі ў Зарыцы».

Ёсць у Сяргея Жыльскага цяга да казачных сюжэтаў. Так, скульптар дзеліцца маштабнымі ідэямі па ўладкаванні гродзенскага запарка. Любімую гісторыю пра Маўглі

Вароне даць бінокль і ўманціраваць відэанагляд, каб днём і ноччу сцерагчы Лесавічкі», — прызнаецца скульптар.

За пару гадоў жыцця грыба-дзядка за межамі плота неаднойчы крывілілі. То кавалак барады адсякуць, то непрыстойны надпіс зробіць. А між іншым, рамантаваць бетонныя скульптуры цяжка: цэмент нельга разрэзаць, падправіць наждачнай паперай. Інструменты для надавання формы таксама хэнд-мэйд ад Сяргея Жыльскага.

Майстар упэўнены: рэцэпт скульптуры нішто, калі ў аўтара няма мастацкага густу, а галоўнае — прасторавага ўяўлення. Так, наш герой не малое эскізаў. Усё лепіць з галавы. За плячыма ў Сяргея

няма і акадэмічнай адукацыі. Яе з лішкам кампенсуюць залатыя рукі, актыўная жыццёвая пазіцыя. З юнацтва майстар пісаў іконы, размалёўваў дошчачкі браткамі, а жонцы Тацяне — бэзам, рабіў кулоны-скарпіёны, выразаў з дрэва, а ў армейскія часы афармляў пяць паверхаў вайсковага будынка сваімі плакатамі. Вось і нядарна за вечар зрабіў для ўнучкі Эміліі пясочніцу. Сяргей Жыльскі — гаспадар уласнага жыцця: ніколі не баяўся перамен, пераездаў, адкрыць сваю справу, адну, другую. «Хто не рызыкуе, той не п'е шампанскага», — кажа творца.

Бабёр-ратавальнік і добры лекар Айбаліт

«Ён, вядома, ратавальнік слабы, пастаўлены на

Сяргей бачыць у зоне львоў і тыграў: «Бетонныя дрэвы, вадаспад, а на валуне — галоўны герой уласнай персонай. Таблічка: «Мы з табай адной крыві». Хацелася яшчэ зляпіць вялізарную пачвару над вадой. Па адзін бок моста — галава і шыя, па другі — хвост. Але ўсё ўпіраецца ў грошы».

Грабі рублі граблямі

«А ці прыбытковая гэта справа, Сяргей?» — цікавілюся.

«Беларусы заказваюць збольшага грыбы, і на жыццё скульптару, вядома, хапае. Тут ключавую ролю іграе маштабнасць заказаў. Я пра жывыя грошы ў Украіне, там служыў, ажаніўся.

У Беларусь вярнуўся ў пачатку дзевяностых ужо з сям'ёй. Магу сказаць, што бетонная скульптура ва Украіне квітнее. Так, Уладзімір Калеснікаў для мяне ўзор. Калі гаварыць пра грошы, то ён сабраў моцную каманду, з якой выязджае за мяжу. Вось нядарна атрымаў заказ ад атэля на Канарах. Грабуць рублі граблямі», — дзеліцца творца.

«Але ж у Беларусі многа выдатных разьбяроў па дрэве», — кажу.

«Так! — згаджаецца Сяргей і дадае: — Ведаецца, калі гаварыць пра дачу, можна аддаць перавагу класічным збонам, гіпсавым дзючатам рэзоннай ступені аголенасці, можна — гному з найбліжэйшага супермаркета, а можна — аўтарскай скульптуры. Праўда, драўляныя жывёлы і птушкі нязменна носяць этнічны характар. Мароз, дождж, спёка і зноў мароз скарачаюць і без таго не самае доўгае жыццё такіх арт-аб'ектаў. Вось і нарадзілася ідэя зрабіць скульптуру не толькі крэатыўную, але і бессмыслотную».

Маргарыта САДОЎСКАЯ.

Проведение торгов по продаже имущества НП ОДО «Фундаменты»

№ лота	Наименование лота	Начальная цена, руб. (без НДС)	Сумма задатка, руб.	Шаг торгов 5 % руб.
1	Автомобиль грузовой (бетоносмеситель) «МАЗ 5337А2» ABS-5-01, УЗМ5337А280000934, 2008 г. в.	5 700,00	570,00	285,00

Цена указана без НДС (VCH).
Местонахождение лотов: Логойский р-н, д. Алекшицы, ул. Центральная, д. 38.

Торги в электронной форме (далее – торги) будут проведены на электронной торговой площадке WWW.TORG124.BY: начало – 22 февраля 2018 г., в 9.00, окончание – 22 февраля 2018 г., в 17.00.

Письменная заявка на участие в торгах и копии документа, свидетельствующего об оплате задатка, подается по 19.02.2018 на адрес электронной почты организатора торгов: - torgi24@tut.by.

Задаток на участие по каждому лоту составляет 10 % от его начальной цены и должен быть перечислен по 19.02.2018 на расчетный счет организатора торгов – ООО «Расантехторг», г. Минск, ул. Корженевского, 14, оф. 404, УНП 191514793, р/с BY56UNBS30120893600010000933 в ЗАО «СБС Банк», код (BIC) UNBSBY2X, назначение платежа: задаток по лоту (наименование лота и его номер) для участия в электронных торгах 22.02.2018.

Организатор торгов: **ООО «Расантехторг»**, тел. +375 (29) 670-30-84.
Продавец: **НП ОДО «Фундаменты»**, в лице управляющего ООО «БизнесУэй», тел. +375 (29) 165-33-65.
Лицо, ответственное за хранение имущества: **ООО «Расантехторг»**, тел. +375 (29) 670-30-84.

Ознакомиться с лотами можно в будние дни с 09.00 до 17.00 по месту нахождения лота, предварительно согласовав время прибытия.

Правила и порядок проведения торгов, оформление участия в электронных торгах указаны на сайте Единого государственного реестра сведений о банкротстве www.bankrot.gov.by и на сайте <http://www.bellot.by>, **WWW.TORG124.BY**

РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки» извещает о проведении 29 января 2018 г. в 10.00 повторного открытого аукциона со снижением начальной цены после очередных несостоявшихся торгов по продаже объекта недвижимости – учебного корпуса, расположенного по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Лещинская, 2, принадлежащего учреждению образования «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации» на праве оперативного управления

№ лота	Наименование и адрес объекта	Краткая характеристика объекта	Начальная цена, рубль (в т. ч. НДС по ставке 20 %)	Задаток, рубль (в т. ч. НДС по ставке 20 %)
1	Учебный корпус, инв. № 350/С-91185, Гомельская обл., г. Гомель, ул. Лещинская, 2	Назначение: здание специализированное для образования и воспитания. Двухэтажное кирпичное строение, 1913, 1949 годов постройки. Общая площадь 3086,2 кв. м. Составные части и принадлежности: подвал с теплоузелом, погреб, сход в погреб, гараж, двое ворот, пять ограждений, площадка, дорожка	332 880,00	3 328,80

Земельный участок для обслуживания здания на праве постоянного пользования площадью 0,6428 га с кадастровым номером 340100000005000392. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

Шаг аукциона – 5 %. Место проведения аукциона: г. Гомель, ул. Артема, 23.

Заявления на участие в аукционе с приложением необходимых документов принимаются по адресу: **г. Гомель, ул. Артема, 23, 2-й этаж, каб. 2-6** по рабочим дням с 9.00 до 12.00 и с 13.00 до 16.00 по 26 января 2018 г. **включительно**. Подача документов по почте не допускается. Заявления, поступившие позже установленного срока, не рассматриваются.

В аукционе имеют право участвовать юридические и физические лица, а также индивидуальные предприниматели, своевременно подавшие заявление на участие в аукционе с приложением необходимых документов, внешне задаток по заявляемому лоту до подачи заявления и прошедшие заключительную регистрацию с 09.00 до 10.00 29 января 2018 г. Допускается участие на стороне покупателя консолидированных участников.

Аукционные торги проводятся в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь и Положением о порядке организации и проведения аукционов, утвержденным Организатором торгов.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену на аукционе; лицом, приравненным к победителю, признается единственный зарегистрированный участник, выразивший согласие купить Объект по начальной цене, увеличенной на 5 %.

При подаче заявления участник должен иметь: 1) копию платежного поручения с отметкой банка, подтверждающего внесение задатка для участия в аукционе; 2) физическое лицо – паспорт; представитель физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность; представитель юридического лица (резидента РБ) – паспорт (руководитель – копию документа о назначении на должность), доверенность на участие в аукционе и подписание документов, копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации организации и их подлинники для заверения их копий организатором аукциона; консолидированные участники дополнительно представляют копию договора о совместном участии в аукционе с предьявлением оригинала этого договора; представитель юридического лица (нерезидент РБ) – легализованные в установленном порядке доверенность на участие в аукционе и подписание документов (руководитель – копию документа, подтверждающего назначение на должность), копии учредительных документов и выписку из государственного (торгового) реестра юридических лиц страны происхождения (выписка должна быть датирована не позднее шести месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса юридического лица в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенными переводами на белорусский (русский) язык. В случае отсутствия у физического лица текущего счета необходимо его открыть.

Задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления на р/с **BY84ALFA30122305700080270000 в ЗАО «Альфа-Банк», г. Минск, BIC: ALFABY2X. Получатель платежа – РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», УНП 490318588. Назначение платежа:** задаток для участия в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 17 января 2018 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшими победителем (лицом, приравненным к победителю), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участниками аукциона, не ставшими победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю), Организатор торгов возвращает безналичным платежом на их счета в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель торгов (лицо, приравненное к победителю) обязан: в течение 3 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона уплатить Организатору аукциона вознаграждение по результатам аукциона в размере 0,5 % от окончательной цены продажи Объекта; в течение 20 календарных дней после подписания протокола о результатах аукциона заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта; в сроки, согласно заключенному договору купли-продажи, выплатить Продавцу стоимость Объекта, сформированную в установленном порядке. Если между Продавцом и Победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) в течение срока, установленного для заключения договора купли-продажи Объекта, не достигнута договоренность по срокам и порядку оплаты за Объект, такая оплата должна быть произведена в течение 90 календарных дней с момента заключения договора купли-продажи Объекта.

Извещение о предыдущих несостоявшихся торгах по данному лоту было опубликовано в газете «Звезда» от 21.07.2017 г., № 138, от 26.09.2017 г. № 185, от 30.11.2017 г. № 231

Организатор: РУП «Гомельский институт недвижимости и оценки», г. Гомель, ул. Артема, 23, тел.: 8 (0232) 32-46-47; 32-18-95

• www.gino.by • e-mail: info@gino.by

Продавец: УО «Белорусский торгово-экономический университет потребительской кооперации», 246029, г. Гомель, пр. Октября, 50, тел.: 8 (0232) 40-60-58; 8 (029) 111-84-38

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Западнектросетьстрой» на праве собственности

Лот № 1. Комплекс зданий и сооружений производственной базы

1. Наименование: здание конторы с инвентарным номером 700/С–6124. Г. п. – 1967. Этажность – 2. Общая площадь – 433,6 кв. м. Составные части и принадлежности: двухэтажное каменное здание конторы. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

2. Наименование: здание склада–кузницы–мехмастерской с инвентарным номером 700/С–5946. Г. п. – 1955. Этажность – 1. Общая площадь – 205,9 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание склада–кузницы–мехмастерской. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

3. Наименование: здание мастерской–пилорамы с инвентарным номером 700/С–5628. Г. п. – 1962. Этажность – 1. Общая площадь – 127,2 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание мастерской–пилорамы. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

4. Наименование: здание материального склада с инвентарным номером 700/С–6127. Г. п. – 1967. Этажность – 1. Общая площадь – 713 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание материального склада. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

5. Наименование: здание проходной с инвентарным номером 700/С–6110. Г. п. – 1965. Этажность – 1. Общая площадь – 9,5 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание проходной. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

6. Наименование: здание склада материального с инвентарным номером 700/С–6114. Г. п. – 1957. Этажность – 1. Общая площадь – 219,7 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание склада материального. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

7. Наименование: здание мастерских–гаража–склада с инвентарным номером 700/С–6121. Г. п. – 1965. Этажность – 1. Общая площадь – 485,2 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное кирпичное здание мастерских–гаража–склада. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

8. Наименование: здание гараж–мастерская со встроенным актовым залом с инвентарным номером 700/С–5624. Г. п. – 1972. Этажность – 2. Общая площадь – 845,2 кв. м. Составные части и принадлежности: двухэтажное каменное здание гаража–мастерской с встроенным актовым залом. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37.

9. Наименование: навес на металлических стойках, площадка для заезда ж/бетонная, эстакада для мойки машин с ж/бетонной окантовкой, погрузо-разгрузочная площадка, мостовая из железобетонных плит, асфальтовые дорожки с бортовыми камнями, забор кирпичный из силикатного кирпича с воротами, осветительная мачта, осветительная мачта, осветительная мачта с инвентарным номером 700/С–90812. Общая площадь – 2 208,5 кв. м. Составные части и принадлежности: сооружение навеса на металлических стойках, площадки для заезда ж/бетонная, эстакады для мойки машин с ж/бетонной окантовкой, погрузо-разгрузочная площадка, мостовой из железобетонных плит, асфальтовых дорожек с бортовыми камнями, забор кирпичный из силикатного кирпича с воротами, осветительной мачты, осветительной мачты, осветительной мачты. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская (территория механизированной колонны № 85).

10. Наименование: туалет кирпичный с инвентарным номером 700/С–90593. Г. п. – 1980. Количество надземных этажей – 1. Общая площадь – 4,8 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание туалета. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37/9.

11. Наименование: здание с выгребной ямой емкостью 30 куб. м с инвентарным номером 700/С–90813. Г. п. – 1965. Количество надземных этажей – 1. Общая площадь – 13 кв. м. Составные части и принадлежности: одноэтажное каменное здание с выгребной ямой емкостью 30 куб. м. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37/1.

12. Наименование: водопровод с инвентарным номером 700/С–102554. Г. п. – 1965. Протяженность – 129,2 кв. м. Составные части и принадлежности: подземное сооружение водопровода протяженностью 129,2 м, состоящее из двух участков водопровода. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, территория ОАО «Западнектросетьстрой» по ул. Калужской, 37.

13. Наименование: канализация с инвентарным номером 700/С–102552. Г. п. – 1965. Протяженность – 66,7 кв. м. Составные части и принадлежности: подземное сооружение канализации протяженностью 66,7 м, состоящее из двух участков канализационной сети. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, территория ОАО «Западнектросетьстрой» по ул. Калужской, 37.

14. Наименование: трансформаторная подстанция с инвентарным номером 700/С–89712. Г. п. – 1967. Составные части и принадлежности: сооружение трансформаторной подстанции с четырьмя низковольтными кабельными сетями и опорами линии электроосвещения (площадь застройки – 29 кв. м). **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, 37/4.

15. Наименование: теплотрасса с инвентарным номером 700/С–102551. Протяженность – 487,6 кв. м. Г. п. – 1965. Составные части и принадлежности: надземно-подземное сооружение теплотрассы протяженностью 487,6 м, состоящее из трех участков тепловой сети. **Адрес:** Могилевская обл., г. Могилев, ул. Калужская, территория ОАО «Западнектросетьстрой» по ул. Калужской, 37.

Начальная цена, без учета НДС, доллары США: 362 191,50 (триста шестьдесят две тысячи сто девяносто один доллар США 50 центов). Сумма задатка (10% от начальной цены), доллары США: 36 219,15 (тридцать шесть тысяч двести девятнадцать долларов США 15 центов)

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Земельный участок площадью 2,4825 га с кадастровым номером 740100000002000054. Целевое назначение земельного участка: Земельный участок для содержания и обслуживания зданий и сооружений. Право постоянного пользования. Переход прав на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

УСЛОВИЯ

1. Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов) – Претендент на покупку, должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта в течение 45 (сорока пяти) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

2. Оплата стоимости приобретенного на аукционе Объекта осуществляется в установленном порядке согласно договору купли-продажи Объекта между Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом.

3. Валюта платежа – доллар США, белорусский рубль, российский рубль с применением курса Национального банка Республики Беларусь на дату внесения платежа.

4. Обязанность по оформлению всех документов для заключения сделки купли-продажи Объекта, а также оплата расходов, связанных с оформлением сделки возлагаются на Победителя аукциона (Претендента на покупку).

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 1,5 % (одна целая пять десятых процента) от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона. Сумма для оплаты вознаграждения производится в долларах США, российских рублях или белорусских рублях с применением курса Национального банка Республики Беларусь на дату проведения аукциона.

6. Валюта торгов – доллар США.

7. Валюта, в которой должен быть произведен платеж при внесении задатка: доллар США, белорусский рубль, российский рубль с применением курса Национального банка Республики Беларусь на дату внесения задатка.

8. Платежи и расчеты с резидентами и нерезидентами Республики Беларусь во исполнение настоящего договора осуществляются в соответствии с законодательством Республики Беларусь, регулирующим расчеты при проведении валютных операций.

9. Стоимость имущества указана без НДС. В договоре купли-продажи с Победителем аукциона (Претендентом на покупку) стоимость будет увеличена на сумму НДС в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

10. На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона

Аукцион состоится 19.02.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5 %

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Продавец: ОАО «Западнектросетьстрой», 220090 г. Минск, ул. Кольцова, 39, корп. 1, комн. 3, УНП 10011987, тел. +375 17 262-90-14.

Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки» 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11 пом. 9, тел. 8 (017) 306-00-57.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», BIC банка BPSBY2X, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества, принадлежащего ОАО «Западнектросетьстрой», проводимом 19 февраля 2018 г.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 7. **Окончание приема заявлений:** 14.02.2018 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами. Контактное лицо для осмотра Объекта: Ракусевич Виктор Иванович, тел. +375 29.114-44-04, пн–пт с 9.00 по 18.00.

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Лоты с торгов до объявления их проданными без объяснения причин снятия

Организатор аукциона, тел.: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении открытого аукциона по продаже здания специализированного для общественного питания, расположенного по адресу: г. Минск, ул. Кальварийская, 33

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 500/С-30674, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Кальварийская, 33, площадь – 3505,0 кв. м, назначение – здание специализированное для общественного питания, наименование – В 2/К-КП СТОЛОВАЯ. Г. п. – 1989, этажность – 2, начальная цена продажи – 2 138 400 бел. рублей, задаток 21 384 бел. рублей. Шаг аукциона – 5 %

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Земельный участок с кадастровым номером 500000000006000048, расположенный по адресу: г. Минск, ул. Кальварийская, 33, площадь – 4,2776 га, назначение – обслуживание зданий и сооружений. Право постоянного пользования. ОБРЕМЕНЕНИЯ: охранный зона линий электропередачи, код – 13,2, площадь – 0,0784 га, охранный зона сетей и сооружений теплоснабжения, код – 13,6, площадь 0,0755 га, охранный зона сетей и сооружений газоснабжения, код – 13,7, площадь – 0,0580 га. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 рабочих дней со дня проведения аукциона на основании выданного Организатором аукциона счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения.

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником, и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку должен оплатить стоимость приобретенного объекта Организатору аукциона не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для победителя аукциона

Аукцион состоится 19.02.2018 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовй зал

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001 ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк» 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже здания, Лот № 1, проводимом 19 февраля 2018 г.

Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, ул. Уручская, 14а, управление по реализации недвижимости – в рабочие дни с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30. Окончание приема заявлений: 14.02.2018 в 12.00.

Все желающие могут ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: Черепко Тамара Васильевна, тел. +375 (44) 715-13-94.

Лот может быть снят с аукционных торгов в любое время до объявления его проданным

Контакты организатора аукциона, тел.: 8 (017) 266 53 13, факс 8 (017) 266 53 43, 8 (017) 266 75 20, 8 (029) 127 27 07

ОБЪЯВЛЕНИЕ

о торгах

Отдел принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши объявляет о проведении торгов по продаже имущества, принадлежащего ЧПУП «Оршатехнострой».

Номер лота, вид выставляемого на торги имущества: лот № 1, объект: грузовой, бортовой.

Наименование, начальная цена, место нахождения: автомобиль «Фиат Дукато», 1999 года выпуска, регистрационный номер А16769-2 в количестве 1 шт., начальная цена – 6 531,00 рублей, местонахождение – г. Орша, ул. 1 Мая, 129а.

Лот № 2, объект: грузовой фургон.

Наименование, начальная цена, местонахождение: автомобиль Iveco Daily 35S13, 2003 года выпуска, регистрационный номер – А14654-2 в количестве 1 шт., начальная цена – 8 163,00 рублей, местонахождение – г. Орша, пер. 2-й Коммунальный, 2А.

Имеющиеся обременения в отношении имущества – Декрет Президента Республики Беларусь № 6 от 07.05.2012 г.

Место, дата и время проведения торгов: г. Орша, ул. А. Островского, 36, каб. 12; 9 февраля 2018 г. в 11.00.

Справочная информация: Маханькова Анастасия Александровна, заведующий сектором, тел.: 8 (0216) 54-32-12, 8 (033) 616-14-12, отдел принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши, адрес: ул. А. Островского, 36, г. Орша, адрес электронной почты: ori_orsha@tut.by

Задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (лота) должен быть зачислен в срок до 8 февраля 2018 г. до 11.00 на депозитный счет отдела принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши №BY22AKVB36429030007942200000, УНН 300002505, филиал № 215 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Орша, код АКВВВY21215.

Величина первого шага составляет 5 процентов начальной стоимости выставленного на торги имущества (лота).

В соответствии со статьей 97 Закона Республики Беларусь «Об исполнительном производстве» возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги (покупателем)

Объявление о повторных торгах

Лот №	Наименование имущества	Количество, мера, вес	Стоимость
1	Лот № 1. Капитальное строение с инв. № 200/С-56487, площадь – 873, кв. м, здание очистных сооружений	1	25360 белорусских рублей
Собственник (владелец) имущества	Витебская область. Право собственности: ОАО «Белвитунифарм» (Витебский район, д. Должа, ул. Советская, д. 26А), УНП 811001710		
Местонахождение имущества	г. Витебск. По всем вопросам, касающимся осмотра имущества, обращаясь к директору ОАО «Белвитунифарм» – Большакову Сергею Александровичу, тел. 8 0212 20-94-10		
Наличие обременений	Не имеет		
Место (адрес), дата и время проведения торгов	Отдел принудительного исполнения Витебского района, г. Витебск, ул. Кирова, д. 7/13, каб. 6, 22 февраля 2018 года в 10.00		
Справочная информация об организаторе торгов	Отдел принудительного исполнения Витебского района, г. Витебск, ул. Кирова, д. 7/13. Начальник отдела – Колядко Александр Михайлович, тел.: 8 0212 64-71-29, 375 33 687-88-64, e-mail: ori208@minjust.by		
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в течение 10 процентов от стоимости имущества на депозитный счет отдела принудительного исполнения Витебского района № BY60 АКВВ 4266 9030 0266 1200 0000 в филиале № 200 ОАО «		

■ Чытач — газета

СВЯЦІ, «ЗВЯЗДА»,
МАЛЕНЬКІМ СОНЦАМ!

НЕ вам казаць: з кожным годам сам Новы год (прабачце за паўтор) усё часцей і часцей. Толькі-толькі, здаецца, сустрэкалі 2017-ы, азірнуцца не паспелі...

Хоць яно і трэба. Каб нешта ўзвжыць і абдумаць, каб зрабіць высновы і паставіць мэты. Каб урэшце ўспомніць, як было, як стала...

Некалі, напрыклад, амаль у кожную сям'ю прыходзіла па тры, чатыры, пяць, а то і болей выданняў. Сярод іх былі раёнкі і абласная газета, як мінімум, адна з рэспубліканскіх і адна з саюзных («Правда», «Известия», «Труд»). Модна (і цікава!) было чытаць тую ж «Літаратуру» і наш «ЛіМ», многія часопісы... Прычым падпіска на іх (дзе дабравольна, дзе «дабравольна-прымушова», а дзе і па блаце) афармлялася адразу на год і творчых супрацоўнікаў рэдакцыі амаль не хвалевала. Яны думалі, аб чым пісаць, як пісаць, як лепш падаваць інфармацыю...

Цяпер жа ўсё большы клопат аб тым, ці будзе на яе попыт? А калі будзе, то ў якім памеры: гэта значыць хто аформіць падпіску на новы месяц, квартал ці паўгоддзе, а хто не? Якім у выніку будзе тыраж?

Для «Звязды», адзінай (са штодзённым) беларускамоўнай газетай, гэта пытанні з пытанняў. Напэўна, таму і радуе штогадовая каляндная пошта.

«Мне 73 гады, я былая настаўніца хіміі і біялогіі. Калі толькі пачынала працаваць у школе, нас прымушвалі выпісваць шмат чаго, — піша спадарыня Яўгенія Заруба з Іўеўшчыны. — Цяпер з усіх гэтых газет і часопісаў у мой дом прыходзіць толькі «Звязда» і раёнкі. Выпісваю іх штомесяц, бо пенсія сціплая, шмат грошай ідзе на лекі і дровы (жыву ў вёсцы, дзе ўсяго 15 насельнікаў), на электрычнасць, балон... Але «Звязду» я люблю. Тут шмат парад пра здароўе, пра сад-агарод, навіны ў краіне, у адукацыі. Цікава ўсё, таму планую выпісваць газету і далей».

«...Наша газета і сапраўды родная — цікавая, цёплая. Яна інфармуе чытачоў, дае веды і парад, вучыць роднай мове, — піша спадар Міхаіл Літошын з Мінска. — Я вельмі спадзяюся, што наша моладзь будзе думаць і размаўляць па-беларуску. Надзею на гэта даў нумар, прысвечаны стагоддзю «Звязды». На першай старонцы там быў здымак маладых супрацоўнікаў газеты, і я ўсцешыўся. Якія прыгожыя хлопцы і дзяўчаты, якія адкрытыя, разумныя позіркі...

Ведаю, — працягвае спадар Літошын, — што, каб стаць сапраўднымі прафесіяналамі, моладзі трэба вучыцца. У «Звяздзе» ім ёсць у каго. Пачытайце тыя ж «Неасабісты суб'екты», «Нефармат» ці «Простую мову»... Чытачам яны вельмі патрэбны».

Хочацца верыць... Знаёмая кулінарка казалі, што гатаваць трэба добра, а не дык не псуі прадукты. У нашым выпадку (і на мой суб'ектыўны погляд. — Аўт.) —

не займай месца на газетнай паласе, не марнай час — і свой, і чытача, бо яны — вельмі дарагія. «Мне ўжо 90 і, на жаль, з усімі наступствамі, — у першых радках свайго ліста прызнаецца, у прыватнасці, спадар Эдуард Арочка з Кобрына. — Але «Звязду» я па-ранейшаму выпісваю. Чытаем яе ўдваіх з дачкой, былой настаўніцай гісторыі. Адпаведна, нейкія артыкулы тут жа абмаркуюваем».

Такім чынам, «Звязда» і была, і застаецца маім штодзённым спадарожнікам аж з 1948 года. Гэта значыць і тое, што мой стаж сяброўства — амаль 70 гадоў (здымаем капялюш, як той казаў...), і тое, што менавіта гэта газета выводзіла мяне на прасторы жыцця: спачатку дапамагала атрымаць адукацыю, потым — працаваць.

У юнацкія гады, — працягвае шановны Эдуард Іосіфавіч, — я быў удзельнікам партызанскага руху. Пасля вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў працаваў на адказных пасадах у савецкіх органах улады, у праўленні сельскай гаспадаркі райвыканкама, 21 год узначальваў калгас «Рассвет» Слонімскага раёна. Маю дзяржаўныя ўзнагароды, з'яўляюся ганаровым грамадзянінам Гродзенскай вобласці.

Мне пашанцавала сустракацца з многімі людзьмі, якія пакінулі значны след у гісторыі і культуры нашай краіны. Мой калгас, напрыклад, двойчы наведваў П. М. Машэраў, быў у гаспадарцы і М. С. Гарбачоў... Дарэчы, Мікола Арочка — паэт, літаратуразнаўца і літаратурны крытык — гэта мой аднавясковец, сусед і нават сваяк. Мы з ім разам гадаваліся ў невяліччай вёсачцы Вецявічы Слонімскага раёна, усё жыццё сябравалі, у нашы дамы заўсёды прыходзіла газета «Звязда» і значна ўплывала на нашы погляды, — прызнаецца спадар Арочка.

Ён жа (за што асобны дзякуй!) выказвае спадзяванні, што і ў новым, 2018 годзе, «Звязда» будзе

заставацца атрыбутам нацыянальнай свядомасці і патрыятызму, што тыраж газеты будзе павялічвацца.

Вось гэтыя б словы ды Богу ў вушы, як той казаў. Але ж проста спадзявацца на тое сёння не даводзіцца: многае трэба рабіць газеце (для паляпшэння зместу, для рэкламы), шмат што могуць зрабіць чытачы: «Не буду сцвярджаць, што чытаю «Звязду» усё жыццё, — прызнаецца спадар Пятро Харэцкі з Мінска. — У дзяцінстве выпісваў «Піонер Беларусі», у юнацтве — «Знамя юности» і «Чырвоную змену». Калі служыў у войску, чытаў ці не ўсё, што прыходзіла ў наша падраздзяленне. А калі пачаў працаваць на заводзе, сутыкнуўся з тым, што ў канцы кожнага года ў цэх прыходзіў партгор са спісам выданняў, якія трэба выпісваць».

Калі канкрэтна я пазнаёміўся з газетай «Звязда», ужо не памятаю, а вось выпісваць пачаў з 1993 года. Маю вялікі стос парывалых выразаў і дакладна ведаю, што ў снежні 1994 года тыраж газеты быў 171 588 экзэмпляраў.

Цяпер ён зменшыўся ў разы. Я думаю, зусім не таму, што газета стала нецікавай. Перагледзеўшы выразкі і свежыя нумары, сцвярджаю, што «Звязда» застаецца «Звяздой», проста моладзь цяпер аддае перавагу інтэрнэту, а старэйшае пакаленне паціху сыходзіць...

Але ж пры гэтым мае дзеці, калі вучыліся ў школе, па беларускай мове і літаратуры мелі добрыя адзнакі. Зараз засвойваць родную мову я дапамагаю ўжо ўнукам, а мне ў сваю чаргу дапамагае «Звязда», — піша спадар Харэцкі. — Сваім нашчадкам я нават паўжартам сказаў, каб свежыя нумары газеты, калі памру, паклалі ў труну. З любімымі ж не трэба расставацца — ні на гэтым свеце, ні на тым».

І яшчэ адна цікавая цытата з ліста: «На святыя я планую паехаць на сваю малую радзіму, на Пастаўшчыну. Апроч іншага, павязу сястры яшчэ і кіпу газет з «Неасабістым суб'ектывам», з «Народам на провадзе»,

з «Простаю мовай» ды іншымі матэрыяламі. Няхай пачытае».

Прапагандуюць «Звязду», яе МОВУ і іншыя чытачы. У гэтым сэнсе цікавым падаўся ліст спадара Міколы Камароўскага з Оршы. Ён згадвае даўнюю знаёмую, вяскоўку, якая, прыехаўшы ў горад сёе-тое купіць, хацела выдаць сябе за гараджанку, пытала: «А потаннее нет?». «Няма ні танней, ні дзешвеле», — адказала ёй гандлярка.

Адказала, зазначым, тады, а гучыць нібы сёння...

«Беларуская мова зведала на сваім шляху нямала перашкод, — працягвае спадар Мікалай. — Але ж яна заўсёды жыла ў генах беларусаў. Помню, як я, малады спецыяліст, прыехаў у вясковую глухмень. Сямідзясятныя гады — курс на аб'яднанне нацый і народаў пад лозунгам адзінай рускай культуры і мовы. Я да яе, вядома ж, далучыўся, чытаючы Пушкіна, Чэхава, Гоголя... Але пры гэтым нарадзіўся ў вёсцы, дзе ў поўны голас гучала наша беларуская... А таму і справадзачу на чарговай сесіі мясцовага Савета я зрабіў на ёй. Калі пачынаў, аўдыторыя (дзяжурнае мерапрыемства...) можна сказаць, драмала, потым — «прачнулася», заварушылася, стала... засяроджана слухаць, а ў канцы і наогул прагучалі дружныя апладысменты».

Не буду рабіць ніякіх высноў, — піша спадар Камароўскі. — Я проста цешуся, што ў аўтобусе, які вьезе мяне ў родную вёску, моладзь па-ранейшаму размаўляе па-беларуску».

Значыць, жыць нашай мове?! І жыць «Звяздзе»?!

Шчыры дзякуй усім, хто падпісаўся сам, хто аформіў падпіску блізім, хто — па магчымасці — прапагандуе газету і трымае з ёй сувязь: дасылает карткі на розыгрышы прызоў, лісты, «праўдзівыя гісторыі», вершы, прыгожыя віншавальныя паштоўкі з самымі цёплымі пажаданнямі. Адным з якіх (ад спадарыні Іны Алісевич з Уздзеншчыны) і хочацца завяршыць гэты кароткі агляд:

...Не загібець душой «Звяздзе»!
Добра — кругаварот бясконцы:

Сто год свяціла
для людзей,

Свяці й далей —
маленькім сонцам!

Валянціна ДОЎНАР.

P.S Калі матэрыял быў падрыхтаваны да друку, пошта прынесла яшчэ адзін ліст. «На гэтыя навагоднія святыя ў госці да нас завітала сям'я дачкі, якая жыве ў Германіі, — піша спадарыня Лілія Скіндзер з Івацэвічаў. — Унучка з дапамогай звяздоўскай «Хатняй энцыклапедыі» ўпрыгожыла святочны стол, зяць ад душы пасмяяўся з гісторыі ў рубрыцы «...Народ на провадзе!». На радзіме, у вёсцы, тое ж, відаць, зрабіла мая сястра, якая таксама выпісвае газету».

Жыццё працягваецца

Фота Анастасіі Кішчэвіч

■ Кватэрнае пытанне

Мой сын ажаніўся і пераехаў да жонкі, якая жыве з маці ў двухпакаёвай кватэры. Праўда, дом іх мае статус інтэрната. Ці зарэгіструюць сына па новым месцы жыхарства?

В. М., Жыткавіцкі раён.

У адпаведнасці з п. 29 Палажэння аб інтэрнатах (зацверджана пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 05.04.2013 г. № 269) наймальнікі, якія займаюць адасобленыя ізаляваныя памяшканні ў інтэрнаце, прызначаныя для пражывання сем'яў, маюць права аддаваць гэтыя памяшканні ў валоданне і карыстанне сваім непаўналетнім дзецям і жонцы (мужу), якія не маюць жылых памяшканняў ва ўласнасці і (або) у валоданні і карыстанні ў дадзеным населеным пункце.

КАЛІ Ё НАЙМАЛЬНІКАХ ЖОНКА...

Пад адсутнасцю ў валоданні і карыстанні трэба разумеець, у прыватнасці, адсутнасць жылых памяшканняў, якія займаюць грамадзяне:

— па дагаворах найму жыллага памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду;

— якія пражываюць у якасці членаў, былых членаў сям'і наймальніка жыллага памяшкання дзяржаўнага жыллёвага фонду, уласніка жыллага памяшкання, грамадзяніна, які з'яўляецца членам арганізацыі забудовшчыкаў, і тых, хто мае права валодання і карыстання жылым памяшканнем нароўні з наймальнікам, уласнікам жыллага памяшкання, грамадзяніна, які з'яўляецца членам арганізацыі забудовшчыкаў;

— па дагаворы, што прадугледжвае перадачу дольшчыку ў валоданне і карыстанне аб'екта

долевага будаўніцтва, заключанага ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Такім чынам, пытанне аб усяленні мужа (і, адпаведна, рэгістрацыі яго па месцы жыхарства) у жылое памяшканне ў інтэрнаце, дзе пражывае на законных падставах яго жонка, можа быць разгледжана і вырашана станоўча (пры выкананні ўсіх іншых адпаведных патрабаванняў заканадаўства), калі жонка сама з'яўляецца наймальнікам гэтага жыллага памяшкання.

Калі ж наймальнікам з'яўляецца яе маці, то дачка мае статус члена сям'і. Палажэнне аб інтэрнатах не змяшчае нормаў, якія даюць ім права аддаваць жыллыя памяшканні ў валоданне і карыстанне сваім членам сям'і.

Віктар САВІЦКІ

■ Дзейныя асобы

І СПРАЎДЗІЛАСЯ
НАША МАРА

...Абавязак святара — гэта найперш адказнасць. І не толькі за сябе, але і за людзей, пра якіх ён павінен духоўна клапаціцца. Годна нясе свой крыж, імкнецца кожнаму дапамагчы прыйсці да веры настаяцель храма, протаіерэй Мікалай Пінчук.

Амаль трыццаць гадоў мы прыходзім да яго і ў бядзе, і ў радасці, шукаем падтрымкі ў складаных жыццёвых сітуацыях, просім блашавання.

Пры нашым храме ёсць выдатны хор, сястрынства, працуе нядзельная школа. Але пры гэтым наш бацюшка часта наведвае і школы звычайныя, гутарыць там з вучнямі, іх бацькамі.

«Сэрца кожнага хрысціянна павінна быць жыллом Бога, Яго храмам», — не стамляецца паўтараць айцец Мікалай...

Між тым першы храм у нашым Дзятлаве быў пабудаваны ў 1508 годзе заснавальнікам горада князем Канстанцінам Астрожскім. Маленкі, утульны, намолены, ён некалькі стагоддзяў збіраў пад сваім дахам людзей, якія маліліся.

Падмурак новага храма быў закладзены перад Вялікай Айчыннай вайной, але мара аб будаўніцтве так і засталася б марай, калі б не клопат, не настойлівасць протаіерэя Мікалая Пінчука. Мы, прыхаджане, разам з бацюшкам рыхтавалі будаўнічую пляцоўку, разгрузалі цэглу... Сродкі на будаўніцтва збіралі ўсёй грамадой, бералі кожную капейку. І тым не менш, бывалі хвіліны, калі апускаліся рукі, здавалася, што выйсця няма. Але бацюшка працягваў працаваць і шчыра маліцца, спадзявацца на дапамогу Божую, і яна прыходзіла.

Для ўсіх нас найшчаслівейшым днём стала субота 25 лістапада 2017 года, калі Мітрапалітам Мінскім і Заслаўскім, Патрыяршым экзархам усяе Беларусі Паўлам быў асвечаны новы храм. Цяпер (усёй сваёй веліччу ды прыгажосцю!) менавіта ён заклікае нас на сустрэчу з Богам: святло многіх свечак зліваецца ў адно ззянне, надзея і вера кожнага яднаюцца ў агульнай малітве.

Галіна МІЛЕЙКА,
іншыя прыхаджане храма.
г. Дзятлава

■ Спявай, душа!

«Я з суседкаў
дружыла...»

Усё новае, як той казаў, гэта добра забытае старое: «Звязда» збірала прыпеўкі некалі і... збірае зараз, бо нікуды ж не дзешся, калі пошта прыносіць... А галоўнае — і дзявацца не хочацца.

Гарманіста я любіла, Гарманіста цешыла, Гарманісту на плячо Сама гармонік вешала.

Ка мне сваты прыезджалі З пазалочанай дугой, Пакуль вусны малявала, Пераехалі к другой.

Падміргнула Васілю, Наварыла кісялю, Пакуль яго злопала, Васіля прахлопала.

Я з суседкаў дружыла, Адным кубкам чай піла, А сяброўка удружыла — Мужыка майго звяла.

Эх ты, дзеўка-чарнаброўка, Ці ты любіш каўбасу? Калі любіш каўбасу, Я пад вечар прынясу.

Сербіянку танцаваць —, Трэба сала паядаць. А па гэтым малаку Я ледзь ногі валакну.

Цераз рэчку быструю Я масточак выстраю. Хадзі, мілы, хадзі, мой, Хадзі летам і зімой.

Даслава Тамара ЗАЙЦАВА,
г. Рагачоў

1918-ы:

НАБЫТКІ І СТРАТЫ

«ЗВЯЗДА»:

— Роўна сто гадоў назад на тэрыторыі Беларусі, калі гаварыць аб станаўленні нашай дзяржаўнасці, склалася цікавая і неадназначная сітуацыя. У снежні 1917 года адбыўся 1-ы Усебеларускі з'езд, на якім упершыню было заяўлена аб намеры стварыць нацыянальную беларускую дзяржаву. Бальшавікі, якія з'езд напачатку падтрымалі, урэшце яго разганалі, але ж ідэю яны гэтым не знішчылі. Тым часам наступіў 1918-ы — адзін з самых складаных і неадназначных у нашай гісторыі. Ці маглі ў тым паслярэвалюцыйным ваенным хаосе скласціся перадумовы для практычнай рэалізацыі беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці? Што спрыяла, што перашкаджала?

Аляксандр КАВАЛЕНЯ:

— У рэчышчы нашай размовы неабходна нагадаць, што беларускія землі спадку не знаходзіліся ўбаку ад дзяржаўтваральных працэсаў, якія адбываліся на еўрапейскай прасторы і ў многім былі абумоўлены асаблівасцямі грамадска-палітычнага і духоўна-культурнага развіцця ўсходнеславянскіх тэрыторый. Важна нагадаць, што Беларусь, знаходзячыся на геапалітычным скрыжаванні, на духоўным разломе еўрапейскай прасторы, пастаянна адчувала неаднаразовыя спробы цывілізацыйнага ўціску і з аднаго, і з другога боку (дарэчы, мы гэта назіраем і сёння). Акрэслены асаблівасці геапалітычнага месцазнаходжання беларускіх зямель стрымлівалі аб'ектыўныя працэсы этнагенезу, культурна-духоўнага развіцця і будаўніцтва нацыянальнай дзяржаўнасці.

Нягледзячы на шматлікія войны, палітычныя і эканамічныя ўзрушэнні, беларускі народ выстаў, не знік з гістарычнай авансцэны, захаваў традыцыі і духоўна-культурны каштоўнасці, абараніў сваё права на самастойнае развіццё. Менавіта глыбінная нацыянальная самабытнасць беларускага народа з'явілася аб'ектыўным фактарам таго, што Беларусь ніколі ў гісторыі не была ні залежнай тэрыторыяй, ні, тым больш, калоніяй Захаду або Усходу. Насуперак усяму — не дзякуючы, а менавіта насуперак — мы здолелі адбыцца ад суверэннага дзяржава. Важна падкрэсліць, што нашы продкі з глыбокай старажытнасці мелі самабытных лідараў, якія адстойвалі інтарэсы народа. Так было ў Полацкай дзяржаве, у ВКЛ, Рэчы Паспалітай, Расійскай імперыі і ў Савецкім Саюзе.

Як бачна, дзяржаўтваральныя працэсы беларускага народа вядуць адлік не з XX стагоддзя, яны маюць глыбінны карані. Вядома, 1918 год стаў тым рубіконам, калі і грамадства, і нацыянальныя лідары саспелі для таго, каб абвясціць аб стварэнні самастойнай рэспублікі з назвай Беларусь. І абвясцілі Беларусь Народнай Рэспублікай ў той час не было выпадковай з'явы. Менавіта ў той няпросты і празмерна супярэчлівы гістарычны перыяд з'явіліся аб'ектыўныя і суб'ектыўныя ўмовы для рэальнага абвясчэння нацыянальнай дзяржаўнасці.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Гаворачы пра 1918 год, мы не павінны забываць аб тым, што працэс станаўлення беларускай дзяржаўнасці — тысячагадовы.

(Працяг.

Пачатак на 1-й стар.)

Сёння ў Інстытуце гісторыі НАН Беларусі распрацавана канцэпцыя гісторыі беларускай дзяржаўнасці, у адпаведнасці з якой мы разглядаем дзяржаўнасць як унутраны патэнцыял народа, які забяспечвае яго здольнасць да працяглага самастойнага існавання. І гэты ўнутраны патэнцыял сапраўды фарміраваўся тут тысячагоддзямі, бо шматлікія пакаленні нашых продкаў жылі менавіта на гэтай зямлі. І на гэтым геапалітычным скрыжаванні яны набылі найбагацейшы вопыт выжывання, адстойвання сваіх інтарэсаў. Паглядзіце, колькі ўзброеных канфліктаў прайшло праз нашу зямлю, але мы здолелі захавацца як народ. У нашай дзяржаўнасці былі як гістарычныя формы — дзяржаўныя ўтварэнні на нашай тэрыторыі, пачынаючы ад Полацкага княства, так і нацыянальныя — калі ў назве загучала слова «Беларусь, беларуская». Вось гэтыя нацыянальныя карані і бяруць свой пачатак у 1918 годзе, калі была абвешчана Беларуска-Народная Рэспубліка. Так, яна не стала сапраўднай дзяржавай, але гэта была першая спроба практычнай рэалізацыі ідэі беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці. І гэта вельмі важны момант у нашай тысячагадовай гісторыі.

Міхаіл КАСЦЮК:

— Калі казаць пра больш глыбінны перадумовы стварэння беларускай дзяржавы, тут варта канстатаваць устойлівасць этнічных каранёў беларусаў і іх імкненне да дзяржаўнасці. У нааўнасці была жывучасць традыцыйнай дзяржаўнасці на беларускіх землях, якія ў 1918-м набылі новае ўвасабленне...

Несумненна, адной з самых важных падзей 1918 года было стварэнне Беларускай Народнай Рэспублікі. БНР — не спантанная, не выпадковая грамадска-палітычная з'ява. Не варта забывацца, што яна вырасла з 1-га Усебеларускага з'езда — надзвычай прадстаўнічага органа беларускага народа.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Я хачу звярнуць увагу на істотны момант. На 1-м Усебеларускім з'ездзе, які вы згадалі, размова аб незалежнай Беларусі не ішла. Прынятая рэзалюцыя гаварыла аб праве беларусаў на аўтаномію ў складзе Расійскай рэспублікі. Але трэба ўяўляць, у які складаны час адбываліся падзеі, якія абмяркоўваюцца намі, — ішла вайна, палова нашай тэрыторыі была акупаваная германскімі войскамі.

Сяргей ТРАЦЦЯК:

— Так, 1-ы Усебеларускі з'езд не прымаў рашэнне аб стварэнні незалежнай беларускай дзяржавы. Але падчас з'езду яго дэлегаты паспелі прагаласаваць толькі за першы пункт рэзалюцыі — «Аб уладзе». Калі казаць пра 1918 год, не трэба забывацца і пра падзеі, якія адбываліся ў другой яго палове. Летам 1918 года ў Маскве, скліканы Беларускім нацыянальным камісарыятам і беларускімі камуністычнымі секцыямі, прайшоў з'езд бежанцаў з Беларусі, які па сутнасці быў працягам 1-га Усебеларускага з'езда і прыняў тыя рэзалюцыі, якія на з'ездзе прыняць не паспелі. У тым ліку і аб вывадзе ўсіх замежных войскаў з тэрыторыі Беларусі, аб стварэнні беларускіх узброеных сіл, аб самавызначэнні Беларусі шляхам рэфэрэндуму, які меркавалася правесці пасля вываду іншаземных войскаў. А 30 снежня ў Смаленску збіраецца 6-я паўночна-заходняя канферэнцыя расійскай кампартыі бальша-

вікоў, якая абвясціла сябе 1-м з'ездам кампартыі Беларусі і прымае рашэнне аб стварэнні Сацыялістычнай Савецкай Рэспублікі Беларусі (ССРБ). Яе карані таксама там, у 1-м Усебеларускім з'ездзе.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Мне надзвычай блізкая пазіцыя калегі Сяргея Траццяка. Але мушу зрабіць некалькі ўдакладненняў. Слушна, нельга толькі стваральнікаў БНР лічыць правапераемнікамі ідэі 1-га Усебеларускага з'езда. Больш таго, дэмакратычнага мандата і легітымнай правапераемнасці з Усебеларускім з'ездам Рада БНР насамрэч не мела, бо Усебеларускі з'езд ніколі патрабаванняў незалежнасці не агучваў. Легітымным правапераемнікам і прадстаўнікам ідэі Усебеларускага з'езда быў Белнацкам. Так, з'езд разганалі бальшавікі Заходняга фронту, бо не жадалі дзяліцца ўладай з прадстаўнікамі беларускага народу. Але ж з'езд здолеў адбыцца і быць такім прадстаўнічым менавіта таму, што бальшавіцкае цэнтральнае кіраўніцтва, а дакладней — асабіста Ленін і Сталін, падтрымала яго правядзенне. Нагадаю — дэлегаты прынялі рэзалюцыю, у якой прызнаюць Савецкую ўладу. Дэлегаты прынялі рашэнне аб усталяванні ў Беларусі рэспубліканскага ладу, прызнавалі цэнтральны ўрад і не прызнавалі Аблвыкамзах як структуру франтавага паходжання. Разгон з'езду быў самавольствам Мяснікова, Кнорына і Ландэра. Іх пазіцыю, як слушна паказаў у сваіх публікацыях Вадзім Гігін, рэзка раскрытыкавалі ў Петраградзе, запатрабавалі правесці новы з'езд. Натуральна, што крытыка гэтая зыходзіла з падачы тых беларускіх дзеячаў, якія самі былі ўдзельнікамі Усебеларускага з'езда. У Народным камісарыяце па справах нацыянальнасцяў, які кіраваў Сталін, 31 студзеня 1918 года, паводле дэкрэта Леніна, стварылі ў Петраградзе Беларускі нацыянальны камісарыят. Менавіта гэты орган адыграў выключную ролю ў стварэнні беларускай савецкай дзяржаўнасці.

Такім чынам, ад пачатку 1918 года ў беларускім руху існавалі і сапернічалі дзве плыні — «белнацкамаўцы» і «бэнэраўцы». Іншая з гэтых плыняў адмаўляла іншую, абвінавачваючы ў здрадзе беларускай справе і беларускаму народу. Аб'ектыўна ж — і тыя, і другія працавалі на карысць Беларусі, імкнуліся да стварэння беларускай дзяржаўнасці. Дарэчы, і тыя, і другія былі прадстаўнікамі розных партый сацыялістычнага кірунку.

«ЗВЯЗДА»:

— Першы раз ідэя менавіта беларускай нацыянальнай аўтаноміі была агучана ў 1884 годзе ў часопісе «Гоман». З таго моманту да 1918 года прайшло ў межах гісторыі зусім няшмат часу. Можна, беларусы тады яшчэ паспелі прыйсці да разумення, да адчування неабходнасці нацыянальнай дзяржавы? Купала, канешне, сказаў ужо: «Людзьмі зваці!» але ці многія тады разумелі, што гэта ім сказана і пра іх? Бо той жа дзеяч нацыянальнага руху Язэп Дыла падчас 1-га Усебеларускага з'езда наракаў: «Малаверы-беларусы, якія ў сваёй душы разам з беларускай бязліваасцю і нерашучасцю ўздавалі і поўны, безнадзейны недавер да здольнасці беларусаў ўсвядоміць сябе»...

Валянцін МАЗЕЦ:

— У сувязі з гэтым вельмі добра выказаўся сябар Рады БНР Аляксандр Іванавіч Цвікевіч, ужо калі асэнсоўваў, аналізаваў падзеі 1918 года: «У змаганні за беларускую дзяржаўнасць, як і ва ўсякай барацьбе, трэба спадзявацца перш за ўсё на свае ўласныя сілы, на арганізаваныя сілы беларускага народа. Толькі беспасярэдняя воля народу, выражаная ў актыўным чыне, здольна стварыць дзяржаву. Але калі такой волі яшчэ няма, або яна недастатковая, то наша галоўная задача — яе выхоўваць, культываваць, шанаваць і ўсяляк пашыраць».

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Яшчэ мы не павінны забываць, якім выпрабаваннем для Беларусі была Першая сусветная вайна, якая завяршылася ў лістападзе 1918 года. Краіна была спустошана, яе тэрыторыю пакінула каля 1,5 мільёнаў насельніцтва, сотні тысяч былі мабілізаваны ў войска. Зразумела, што і з-за гэтага не было масавай ахопленасці ідэяй дзяржаўнага будаўніцтва, бо на першым плане былі менавіта сацыяльныя праблемы, якія патрабавалі неадкладнага вырашэння, літаральна чым накарміць сям'ю і дзе жыць.

Рыгор КАСТУСЁЎ:

— А пра тое, што людзі не ведалі і не разумелі ў той час дзяржаўных памкненняў, я гатовы спрачацца. Мой дзед Максім Баравікоў, які быў родам з Магілёўшчыны, у той час служыў у Чырвонай арміі. Пра 1918 год ён калісьці раскажаў, што чырвонаармейцы, выхадзі з Беларусі, зварніліся разам і абмяркоўвалі, што адбываецца ў іх на радзіме. Да іх не даходзіла назва БНР, да іх не даходзілі нейкія іншыя дэталі, але тое, што беларусы збіраюцца жыць самастойна, асобна ад Расіі, яны ўспрымалі станоўча.

Калі ж вярнуцца ад сведчаньняў прыватных да дакументальных, можна гаварыць, што рэзалюцыю, прынятую ў снежні 1917 года на 1-м Усебеларускім з'ездзе, якая ставіла мэтай стварэнне асобнай беларускай дзяржавы, прымалі прадстаўнікі ўсіх слаёў насельніцтва. Сярод амаль 1900 дэлегатаў — уражае вельмі вялікая для таго часу і тых умоў іх колькасць — былі і рабочыя, і сяляне, і салдаты.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Давайце ашчадна ставіцца да фактаў. Усебеларускі з'езд не супрацістаяў сябе Савецкай цэнтральнай уладзе ў Петраградзе, Саўнаркаму. Паўтаруся, у рэзалюцыі Усебеларускага з'езда прама гаворыцца пра прызнанне Савецкай улады і неабходнасці будаваць новую рэспубліку на савецкім падмурку. Таксама падкрэсліваецца неабходнасць падтрымліваць дзяржаўную сувязь з Расійскай дэмакратычнай рэспублікай. Слушна, гэта праграма дэманструе ідэалагічную правапераемнасць беларускага руху. Бо падобныя патрабаванні мы можам знайсці ў згаданым часопісе «Гоман», што выдаваўся ў 1884 годзе беларускімі народнікамі. Фактычна ўжо ў 1917 годзе павінна была з'явіцца на свет Беларуска-Савецкая рэспубліка. З такой мэтай Саўнаркам і падтрымаў правядзенне 1-га Усебеларускага з'езда.

Такім чынам, беларусы жадалі мець уласную дзяржаўнасць, але на прынцыпах, агучаных на Усебеларускім з'ездзе. Большасць беларусаў у той момант жадала і ўласнай

дзяржаўнасці, і саюзу з Савецкай Расіяй адначасова.

«ЗВЯЗДА»:

— У нашым менталітэце спадку закладзена адназначна адмоўнае стаўленне да акупацыі і акупантаў. БНР была створана на акупаванай тэрыторыі са згоды акупацыйнага рэжыму. Здаецца, што гэты факт здольны паставіць пад сумненне ўсе высакародныя памкненні яе стваральнікаў...

Аляксандр КАВАЛЕНЯ:

— Канешне, не так усё адназначна. Але з пункту гледжання гісторыі — я як ваенны гісторык кажу — гэта яшчэ адно сведчанне таго, што мы навучыліся «дзякуючы» нашаму горкаму досведу нават ва ўмовах акупацыйнага жыцця, выжываць і заставацца сабой. Прыходзяць акупанты ў 1918-м — робім спробу стварыць нацыянальную дзяржаву, прыходзяць у 1941-м — ідзем у партызаны і ствараем цэлыя свабодныя ад фашыстаў зоны — іх было больш за дваццаць, у якіх нават сельсаветы дзейнічалі. Ні ў адной краіне такога не было. І рух партызанскі жыў менавіта дзякуючы суцэльнай падтрымцы народа, інакш ён быў бы знішчаны дазвання за некалькі месяцаў... Гэта сапраўды ўжо на генным узроўні — не дзякуючы, а насуперак.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— У гісторыі ўвогуле вельмі мала падзей, якія адназначна можна ацэньваць станоўча ці адмоўна. Так, БНР абвясцілася пад германскай акупацыяй, і без згоды акупацыйных улад рабіць нешта было немагчыма. Гэта была складаная з'ява, з'ява свайго часу, і там былі розныя моманты. А мы павінны аб'ектыўна яе вывучаць, бо гэта наша гісторыя.

Рыгор КАСТУСЁЎ:

— І мы павінны ведаць пра тое, што пасля стварэння БССР у 1919 годзе бальшавікі выдалі дакументы, якія забаранялі нават згадкі пра БНР. І ва ўсе савецкія часы пра БНР нічога не ведалі, гэта тэма была, лічы, пад забаронай ці падавалася выключна ў негатыўнай афарбоўцы. І ў значнай колькасці нашых суграмадзян успрымалі БНР тагачаснае, савецкае. Аб аб'ектыўнасці тут пакуль гаварыць няма яшчэ.

Міхаіл КАСЦЮК:

— Які асноўны заклік дзеячаў БНР? «Беларусь — незалежная і вольная дзяржава». Вельмі актуальны для сучаснай краіны.

Аляксандр КАВАЛЕНЯ:

— Мы не павінны судзіць гісторыю. Мы павінны яе вывучаць і ў яе вучыцца. Гісторыя не церпіць умоўнага ладу — «што было б, калі...» яна не прымае. 1918 год — гэта перыяд гістарычнага працэсу, які найбольш выразна ўпершыню паказаў, што ў нас ёсць патэнцыял стварыць сваю нацыянальную дзяржаву. І гэта ідэя была пасеяна ў розумы ўсяго насельніцтва і была ўспрынятая. Вось у чым важнасць палітычных працэсаў 1918 года, а не ў тым, удалося ці не ў той момант рэалізаваць ідэю дзяржаўнасці.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Галоўнае тут, лічу, усё ж тое, што нельга было стаць дзяржавай ва ўмовах замежнай акупацыі. Нагадаю пералік прычын паразы палітычнага праекта БНР. Немцы не падтрымлівалі ідэю БНР, хоць яе лідары і разлічвалі на іх апеку — гэта першае. Другое — не было народнай падтрымкі. Тыя людзі, што

Аляксандр КАВАЛЕНЯ.

Ігар МАРЗАЛЮК.

Міхаіл КАСЦЮК.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ.

Сяргей ТРАЦЦЯК.

Валянцін МАЗЕЦ.

Рыгор КАСТУСЁЎ.

стваралі БНР, з'яўляліся прадстаўнікамі палітычных сіл, якія прайгралі выбары ва Устаноўчы сход. Партыі, якія ўдзельнічалі ў стварэнні БНР, перш за ўсё — БСГ, іх прайгралі. Акрамя таго, не было падтрымкі з боку астатніх партый краіны.

Іншая справа, што, безумоўна, гэта падзея выключнай важнасці. Упершыню ў палітычнай гісторыі Беларусі было прадэкларавана права нашай нацыі на незалежную дзяржаву.

Нельга не пагадзіцца і з Анатолем Сідарэвічам, які паказаў, што Устаўная грамата 25 сакавіка аб незалежнасці Беларусі была вымушаным крокам, ініцыяваным Антонам Луцкевічам пад уплывам вонкавых прычын. Такіх вонкавых прычын можна вылучыць тры: праект польска-нямецкай зделкі «Беларусь за Познаншчыну»; імавернасць падзея Беларусі паміж Польшчай і Савецкай Расіяй; прэтэнзіі Літвы на беларускія землі.

Непасрэднымі ж імпульсамі да прыняцця Трэцяй Устаўной граматы 25 сакавіка былі Брэсцкі мір, прызнанне Германіяй незалежнасці Літвы 23 сакавіка 1918 года і атрыманне ў той самы дзень паведамлення з Берліну, што Германія БНР не прызнае.

Дарэчы, у свой час такі выбітны знаўца праблемы, якім быў Круталевіч, адзначаў, што ўстаўная грамата БНР і мірная дамова ў Брэсце былі несумяшчальнымі.

«ЗВЯЗДА»:

— Ці не ёсць прычынай няўдачы праекта пад назвай БНР і тое, што спробу дзяржаўнасці ажыццяўлялі летуценнікі без досведу дзяржавабудаўнічай і кіраўніцкай справы?

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— А хто з беларусаў тады меў такі досвед? Хіба што тыя, хто працаваў у дзяржаўных структурах яшчэ Расійскай імперыі. Беларуская нацыянальная эліта, першыя ідэолагі нацыянальнай дзяржавы сфарміраваліся ў Расійскай імперыі. І гэта натуральны працэс, не трэба гэтага цурацца. І менавіта ў імперыі гэтыя людзі здолелі зразумець, што найлепшым чынам адстойваць інтарэсы свайго народа можна толькі ў незалежнай нацыянальнай дзяржаве.

Міхаіл КАСЦЮК:

— Дзеячы БНР былі высокаадукаваныя людзі не толькі на той час, а нават у цяперашнім уяўленні. Прайшло сто гадоў, а мы так і не зразумелі, не дапрацавалі гэта ра-

зуменне для саміх сябе, што гэта была за апантаная кагорта. Іх эпісталажная спадчына, іх выступленні, іх меркаванні вартыя асобнага вывучэння, калі мы хочам зразумець, адкуль і з чаго бралі пачатак ідэя нацыянальнай дзяржавы і яе першае ўвасабленне.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Але ж былі дзеячы Белнацкама — нашы нацыянальныя героі, вартыя самага годнага ўшанавання ўдзячных нашчадкаў. Камісарам Белнацкама да мая 1918 года з'яўляўся Аляксандр Чарвякоў. Большасць у кіруючым актыве складалі менавіта ўдзельнікі Усебеларускага з'езда. Прыгадаем імёны найбольш знакавых беларускіх дзеячаў: Багдановіч, Вазіла, Дварчанін, Душэўскі, Жылуновіч, Канчар, Лагун, Сабалеўскі, Тарашкевіч, Турук, Усціловіч.

Без гэтых людзей не было б беларускай савецкай дзяржаўнасці, якую яны зрабілі рэальнасцю, нягледзячы на знявагу, паклёпы і супрацьдзеянне з боку кіраўніцтва Заходняй вобласці.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Усё ж галоўнай прычынай, чаму БНР не адбылася, была геапалітычная сітуацыя, якая склалася ў другой палове 1918 года. Германскія акупацыйныя ўлады нейкі час, пакуль ім гэта было патрэбна, імкнуліся выкарыстаць БНР як сродак ціску на Савецкую Расію. Адпаведна Савецкая Расія ўспрымала БНР як праект у піку яе інтарэсам. Не будзем забывацца і пра пераможцаў Першай сусветнай вайны — краіны Антанты. Яны ў 1918 годзе зрабілі стаўку на адраджэнне Польшчы ў межах Рэчы Паспалітай да 1772 года як буфера паміж імі і рэвалюцыйнай Расіяй. У такіх умовах незалежнай Беларусі проста не магло існаваць. І не існавала ніякага абароннага механізму, каб захаваць новае дзяржаўнае ўтварэнне.

Рыгор КАСТУСЁЎ:

— Яшчэ былі беларускія палкі, якім не далі дабрацца да Беларусі...
Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:
 — Сапраўды, шмат беларусаў служыла яшчэ ў царскай арміі, і вярнуцца дадому яны не паспелі. Але з іншага боку, калі перад абвешчэннем БНР беларускія ўзброеныя фарміраванні былі створаны непасрэдна на месцы, германскія акупацыйныя ўлады адразу загадалі іх распусціць, і загад быў выкананы.

Валянцін МАЗЕЦ:

— Насамрэч, я лічу, нельга казаць, што ідэя Беларускай Народнай Рэспублікі, якая адлюстроўвала

імкненне беларусаў жыць у сваёй нацыянальнай дзяржаве, пацярпела паражэнне. Уся справа ў тым, што ў тых складаных, перш за ўсё геапалітычных, абставінах — а БНР абвешчалася ва ўмовах Першай сусветнай вайны і знаходжання на беларускай зямлі акупацыйных войскаў — стварыць самастойную дзяржаву было проста немагчыма. Але ж ідэя незалежнай беларускай дзяржавы засталася. Мала таго, яна была вельмі жывучая, яна настолькі пашыралася, што большавікі ўжо ў канцы 1918 года былі вымушаны пагадзіцца на абвешчэнне ССРБ. І дзеячы БНР былі згодныя на такую форму дзяржаўнасці. У перапісцы Аркадзя Смоліча з Антонам Луцкевічам адзначалася гатоўнасць падтрымаць абвешчаную беларускую дзяржаўнасць у форме ССРБ, калі беларускім савецкім урадам «будуць рэалізаваны нашы ідэалы свабоднай Беларусі». І гэта не з'яўляецца парадоксам, таму што на 1-м Усебеларускім з'ездзе разам былі і тыя, хто ствараў БНР, і тыя, хто стаяў ля вытокаў БССР. Яны фактычна ажыццяўлялі адну і тую ж ідэю праз розныя формы.

Міхаіл КАСЦЮК:

— Дзейнасць БНР сапраўды адыграла вялікую ролю ў тым, што тэрмінова ўтварылі ССРБ, а крыху пазней — БССР. Роля дзеячаў БНР тут бяспрэчная, асабліва ў кантэксце міжнародных стасункаў. Гістарычныя даследаванні сведчаць, што каля дзясятка краін ці дэ-юрэ, ці дэ-факта ўсё ж такі прызналі Беларускай Народнай Рэспубліку. І гэта быў для Масквы вельмі важны сігнал — там зразумелі неабходнасць альтэрнатывы.

Валянцін МАЗЕЦ:

— Трэба адзначыць, што калі з палітычнай пазіцыі пра БНР ужо напісана і сказана шмат і рознага, дык пра сацыяльна-эканамічнае развіццё гэтага дзяржаўнага ўтварэння мы амаль не ведаем. А тут ёсць пра што гаварыць. Менавіта ў часы БНР была створана першая Беларуска-гандлёва-прамысловая палата. Праект увядзення першых беларускіх грошай быў распрацаваны ў часы БНР. Забяспечвацца нацыянальнай валюта павінна была коштам таварнага лесу. Больш за тое, першы беларускі пашпарт — гэта пашпарт БНР. Першы закон аб грамадзянстве быў прыняты ў БНР. У ім, дарэчы, забаранялася двойное грамадзянства. А папярэднічала гэтаму выдача «Пасведчання грамадзяніна Беларусі». Падобнае

пасведчанне было выдадзена ў 1918 годзе і Янку Купалу. У красавіку 1918 года на пасяджэнні Народнага Сакратарыята была прынятая пастанова, паводле якой беларуская мова абвешчалася дзяржаўнай і абавязковай мовай Рэспублікі. І гэта таксама было зроблена ўпершыню ў айчынай гісторыі.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Ці можна казаць пра БНР як пра дзяржаўнае ўтварэнне? Лічу, што не. Асобныя публіцысты нават дагаворваюцца да савецкай акупацыі БНР. Гэта іначай, як гістарычнай міфалогіяй, назваць нельга. Савецкай акупацыі БНР не было, бо БНР як рэальнай дзяржавы не існавала. БНР была палітычным праектам беларускіх палітыкаў, не нямецкіх, які аднак такім палітычным праектам і засталася. Тут цалкам можна пагадзіцца з беларускім палітолагам Сяргеем Богданам: «БНР была толькі праектам таму, што ніводзін урад БНР ані змог узяць пад эфектыўны кантроль аніводнага лапіка зямлі, на якую прэтэндаваў, ані сфармаваць інстытутаў незалежнай дзяржавы».

Стварэнне БССР ішло паралельна са стварэннем БНР ды было ініцыявана беларускімі ж нацыянальнымі дзеячамі, больш прагматычнымі і рэалістычнымі за сваіх апанентаў з лагера БНР. І яны, у адрозненне ад сваіх апанентаў, дасягнулі рэальнага поспеху.

«ЗВЯЗДА»:

— Чаму ж, калі ўсё так развілася, БНР як спроба рэальнага дзяржаўнага ўтварэння знікла разам з нямецкімі войскамі? У хуткім часе прыйшлі новыя акупанты — палякі. Можна было паспрабаваць дамовіцца з імі...

Валянцін МАЗЕЦ:

— Не забывайцеся, якой уласнай нацыянальнай ідэяй кіраваліся палякі. Яны абмяжоўвалі любую дзейнасць, накіраваную на культываванне і пашырэнне беларускай нацыянальна-дзяржаўнай ідэі. Так, на занятай польскімі войскамі тэрыторыі пачалі масава зачыняць беларускія школы і культурныя ўстановы. Але для змагання з большавікамі палякі дазволілі стварэнне Беларускай вайскавай камісіі. Праўда, дзейнасць гэтай камісіі была безвыніковай — беларускае войска так і не было створана.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— І абцяганне Пілсудскага стварыць беларускую нацыянальна-культурную аўтаномію засталася толькі абцяганнем. У кожнага з акупантаў былі свае мэты. Германія, якая адкрывала тут беларускія школы і дазволіла стварэнне БНР, разглядала гэту тэрыторыю як зону палітычнага ўплыву. А Польшча разглядала яе як частку ўласнай дзяржавы, на якой напоўніцу трэба рэалізоўваць сваю нацыянальную палітыку.

Валянцін МАЗЕЦ:

— Увогуле ў адносінах да акупантаў ілюзіяў не было ніколі. Старшыня ўрада БНР Антон Луцкевіч, які доўгі час меў стасункі з германскімі ўладамі, пісаў у сваіх успамінах, што Германія ў дачыненні да Беларусі праводзіла «дужа паскудную палітыку».

Міхаіл КАСЦЮК:

— Але ўнікальны выпадак: і Германія, і краіны Антанты — праціўнікі ў вайне — мелі аднолькавую пазіцыю ў адносінах да БНР, яны

разглядалі яе праз прызму адносінаў з Савецкай Расіяй. Дакументы сведчаць, што за перыяд акупацыі было адчынена каля 300 беларускамоўных школ. Але гэта зусім не сведчанне таго, што немцы так апекаваліся нашым нацыянальным рухам. Палітыка Германіі на акупаваных землях была ў супрацьпастаўленні ў першую чаргу Расіі і Польшчы. Беларусы тут аказаліся якраз дарэчы.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Гісторыкі Уладзімір Ляхоўскі і Юрый Барысёнак пераканаўча развянчалі міф аб «сімпатыях» кайзераўскага акупацыйнага рэжыму ў дачыненні да беларускай мовы і беларускай нацыі. З'яўленне беларускіх, літоўскіх, яўрэйскіх школ у зоне нямецкай акупацыі было працягам жорсткага антыпольскага курсу, які пачаў рэалізавацца ў Германскай імперыі з моманту яе стварэння ў 1871 годзе. Немцы дазволілі стварыць толькі 89 беларускіх школ у зоне Обер-Ост. Большасць беларускіх казённых школ было створана ў генеральнай акрузе «Беласток — Гародня», на беларуска-польскім памежжы. Немцы, такім чынам, стваралі своеасаблівы «беларускамоўны кардон», каб спыніць польскую экспансію на ўсход акупацыйнай зоны. Таму не трэба, шануючы калегі, блытаць і змешваць да купы ўласную ініцыятыву беларускіх дзеячаў па стварэнні нацыянальнага школьніцтва з нямецкай палітыкай у гэтым пытанні.

«ЗВЯЗДА»:

— Увогуле «дужа паскудную палітыку» праводзілі ў тыя часы ў адносінах да Беларусі не толькі немцы і палякі. Брэсцкі мір у 1918-м заключылі фактычна без уліку беларускіх інтарэсаў. Не кажучы ўжо пра Рыжскі мір 1921 года: тады ўжо правамоцна два гады існавала БССР, вынікам падпісання дакумента было адабранне паловы беларускіх тэрыторый, а беларускіх прадстаўнікоў у Рызе не было. Купала праз год з горыччу пісаў пра гэта: «Бах! Нашу Айчыну без нашае волі, як тую аўчыну, у шматкі папаролі»...

Сяргей ТРАЦЦЯК:

— Тэма Беларусі на Брэсцкіх мірных перагаворах у 1918-м усплыла толькі аднойчы, калі генерал Макс Гофман паспрабаваў выкарыстаць інфармацыю аб разгоне большавікамі 1-га Усебеларускага з'езда для ціску на савецкую дэлегацыю. Але ён усцешыўся растлумачэннем, якое даў Троцкі. А для савецкай дэлегацыі беларускае пытанне тады таксама не было асноўным, бо ў любым выпадку граніца б прайшла далёка на захад ад лініі фронту 1917 года. Немцы да 1915 года не мелі кантактаў з беларускім нацыянальным рухам, яны ўвогуле да акупацыі нашай тэрыторыі наўрад ці ведалі, што ёсць такі народ. Германскі ўрад і германскія генералы да самага краху іх імперыі ў канцы 1918 года так і не ведалі, што ім рабіць з Беларуссю. Калі б беларускі нацыянальны рух быў проста нямецкай інтрыгай, я спрабавалі даводзіць нашы суседзі і з Захаду, і з Усходу, лёс Беларускай Народнай Рэспублікі склаўся б інакш. Але германскія акупацыйныя ўрад рабіў стаўку на літоўскую палітычную эліту. Будучае Літоўскае каралеўства, у якое планавалі ўключыць і частку заходняй Беларусі, павінна было стаць нямецкім козырам ва ўсходнееўрапейскай палітыцы ў выпадку перамогі Германіі ў вайне. Беларусі ў тых планах і блізка не было. З Беларускай Народнай Рэспублікай «гуляла» камандаванне 10-й германскай арміі, чый штаб быў у Мінску, таму што яно мела патрэбу ў якім-небудзь мясцовым дапаможным апарце. Але ў Берліне на гэта глядзелі вельмі коса. Таму ў прынцыпе атрымалася так, што пасля Брэсцкага міру Беларусі ўвогуле не павінна было існаваць. Але 25 сакавіка 1918 года людзі, якія спачатку абвясцілі аб стварэнні БНР, а пасля — яе незалежнасць, паспрабавалі заявіць права Беларусі на існаванне ў тагачасным міжваенным і пасляваенным свеце...

(Заканчэнне на 10-й стар.)

1918-ы: НАБЫТКІ І СТРАТЫ

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— І мы не павінны забываць пра тое, што для большавікоў у той час была галоўнай ідэя сусветнай рэвалюцыі, для іх падчас падпісання Брэсцкага міру былі не прынцыповымі нейкія межы і ў стварэнні дадатковых дзяржаў яны не бачылі сэнсу. Ім проста была патрэбная перадышка, каб потым рухаць далей рэвалюцыйны пажар.

Міхаіл КАСЦЮК:

— А на заключэнні Рыжскай дамовы пазіцыя Польшчы і пазіцыя Расіі адносна Беларусі фактычна супадала. Вядомыя словы Чычэрына: маўляў, калі на перамовах будучы беларусы, яны перавернуць усе нашы камбінацыі. Дарэчы, спачатку перамовай павінны былі прародзіць у Мінску, а пасля перанеслі іх у Рыгу, бо беларусаў рашылі не клікаць.

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Калі гаварыць пра Рыжскі мірны дагавор, то гэта сапраўды нацыянальная трагедыя для беларускага народа. Зняможаная Савецкая Расія не магла працягваць вайну з палякамі, і тэрыторыя Беларусі стала свайго роду разменнай манетай. Менавіта таму беларусаў не паклікалі ў Рыгу, хоць, як ведаем, Аляксандр Чарвякоў спрабаваў туды праравацца. Але не варта забываць пра тое, што, большавікі, хоць і ў межах шасці паветаў, захавалі ССРБ як дзяржаўнае ўтварэнне. Большавікі бачылі ў Беларусі патэнцыял і рашылі яго падтрымліваць. У 1924-м адбылося першае ўзбуйненне БССР, у 1926-м — другое. А ў 1939 годзе, дзякуючы прынцыповай пазіцыі савецкага кіраўніцтва, быў здзейснены акт гістарычнай справядлівасці — Заходняя Беларусь узяднана з БССР...

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Важную ролю ў актуалізацыі беларускага пытання адыграла аб'ектыўна выгодная для большавікоў барацьба польскіх палітыкаў па пытанні аб усходняй мяжы іх дзяржавы ў працэсе мірных перагавораў у Рызе. Палякі, у адрозненне ад большавікоў, не збіраліся ісці насустрач беларускім памкненням у справе ўласнай дзяржаўнасці. Спасылаючыся на грунтоўныя працы польскага гісторыка Рамана Вапінскага, маскоўскі гісторык, з паходжаннем полацкі беларус, Барысэнак паказвае, што федэралістычная канцэпцыя Пілсудскага — не што іншае, як прапаганда. Ніякай сур'ёзнай падтрымкі ідэі незалежнасці Беларусі ў Пілсудскага не было, як ніколі не было рэальнага жадання ствараць дзяржаву, пабудаваную на прынцыпах федэралізму.

Тэарэтычная платформа для беларусізацыі належыць Сталіну, як тагачаснаму наркаму па справам нацыянальнасці. Яна была створана незадоўга да падпісання мірнай Рыжскай дамовы. Рашэнні па рэалізацыі палітыкі беларусізацыі пачалі здзяйсняцца з 1921 года — з дырэктывы Сталіна, агучанай апошнім 10 сакавіка 1921 года. У сваім дакладзе на X з'ездзе РКП(б) Сталін паставіў апошняю кропку ў дыскусіі аб існаванні асобнага беларускага народа і асобнай беларускай мовы, як рэальна існуючай у аб'ектыўнай рэчаіснасці. «Беларускасць» Сталіна вынікала з яго сімпатый яшчэ з 1918 года да дзяржаўнага Белнацкама, у тым ліку і ў іх супрацьстаянні і з кіраўніцтвам Заходняй вобласці, і з цэнтралі-

тамі-інтэрнацыяналістамі. Сталін з канца 1917 года нязменна падтрымліваў беларускі бок у спрэчцы з Мяснікінам і кампаніяй...

Але казаць аб нейкай асаблівай любові Сталіна да беларусаў не выпадае — справа была ў геапалітычным эксперыменце часткі савецкага кіраўніцтва, а заігрыванне з «самасцыйнымі плынямі» было аб'ектам вялікай гульні на памежжы з Польшчай. Менавіта польская палітыка, нежаданне польскага ўраду ісці на саступкі ў нацыянальна-дзяржаўных памкненнях беларусаў і ўкраінцаў прадвызначалі прынцыпова іншы падыход з боку прагматычна настраенай часткі савецкага кіраўніцтва. Такімі прагматыкамі з'яўляюцца Сталін і Чычэрын. Праекты беларусізацыі і ўкраінізацыі, скіраваныя на будаўніцтва нацыі у нашай частцы Усходняй Еўропы, давалі істотны перавагі ў барацьбе за сэрцы і душы беларусаў і ўкраінцаў, якія на «Крэсах усходніх» аб падобным маглі толькі марыць.

У той ці іншай ступені палітыка, закладзеная ў эпоху беларусізацыі, існавала да самага скону СССР. І пасля згортвання дырэктываў фазы беларусізацыі ў 30-х гадах беларуска мова не была выключана са сферы адукацыі, навукі і прапаганды. Ніхто не ставіў пад сумненне і факт існавання новай беларускай эліты як асобнага нацыянальнага суб'екта палітычнай эліты СССР.

«ЗВЯЗДА»:

— **1-ы Усебеларускі з'езд — БНР — ССРБ — БССР — Рэспубліка Беларусь... Адно з другога вынікае ці ўсё ж больш супярэчыць?**

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Так, гэты ланцужок выглядае абсалютна лагічным. І ўся наша сённяшняя размова гэта пацвярджае. Калі мы гаворым пра беларускую дзяржаўнасць, сваю нацыянальную форму яна пачала набываць менавіта ў 1917—1918 гадах. Аналізуючы падзеі стагадовай даўнасці, мы не павінны забываць, што тады ўпершыню ў гісторыі народа мы спрабавалі стварыць сваю нацыянальную беларускую дзяржаву. Сам працэс рэалізацыі гэтай ідэі быў вельмі складаны і супярэчлівы, але ў выніку мы прыйшлі да таго, што маем сёння — незалежную краіну Беларусь.

Рыгор КАСТУСЁЎ:

— Але мы не павінны забываць, што ў гэтым ланцужку вельмі вялікая колькасць супярэчнасцяў. Нават стварэнне ССРБ адбылося ў проціпастаўленне БНР. Калі БНР стваралася праз народнае прадстаўніцтва — праз з'езд, праз дэлегатаў, дык ССРБ, а пасля і БССР — па ўказцы з Масквы...

Вячаслаў ДАНИЛОВІЧ:

— Тут, я думаю, не варта супрацьпастаўляць. Галоўнае, што ідэя беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці працягвала рэалізоўвацца, толькі на іншым грунце. Калі б не было ў канцы 1918 года прынятае рашэнне аб стварэнні ССРБ, не факт, што мы прыйшлі б да Рэспублікі Беларусь. Гэта быў складаны працэс, мелася шмат адмоўных момантаў, маса недахопаў, але ўрэшце мы прыйшлі да свайго незалежнай дзяржавы.

Сяргей ТРАЦЦЯК:

— Нацыянальная дзяржаўнасць не ёсць феномен у аднойчы зададзенай форме. Наша нацыя складалася менавіта вакол дзяржавы. Не будзь тых самых шасці па-

ветаў, якія пакінулі Беларусі пасля Рыжскага міру, — не было б вакол чаго аб'ядноўвацца.

БНР нельга абвясчаць чужой інтрыгай. Гэта была з'ява гістарычнага развіцця Беларусі. Гэтаксама як нельга яе супрацьпастаўляць пазнейшым формам беларускай дзяржаўнасці, якія былі рэалізаваныя.

Ігар МАРЗАЛЮК:

— Лічу, што нельга спрашчаць сітуацыю. Такі ланцужок — уяўная рэч, у рэальнасці ўсё было складаней. Выток беларускай дзяржаўнасці, як і спробы па яе рэалізацыі, у рашэннях Усебеларускага з'езда. Пасля яго разгону ні на хвіліну не спынялі працы па захадах рэалізацыі ідэі беларускай дзяржаўнасці ні тыя, хто абвясчаў БНР, ні тыя, хто 31 студзеня 1918 года пачаў працаваць у Белнацкаме ў Петраградзе. Ланцужок не было. Былі дзве плыні, якія не толькі варагавалі паміж сабой, але і ўзаемадзейнічалі. І ўрад БНР Антона Луцкевіча ў 1918-м, і пазнейшы ковенскі ўрад Вацлава Ластоўскага таксама вялі перамовы з Саўнаркам, з Белнацкамам. Дарэчы, ССРБ, абвешчаная 1 студзеня, таксама дэкларавала свой статус у якасці незалежнай дзяржавы. Пасля заканчэння польска-савецкай вайны і Рыжскай дамовы кантакты працягваліся. Антон Луцкевіч па просьбе савецкага паўнамоцнага прадстаўніцтва ў Польшчы склаў даклад аб тых мерапрыемствах, якія былі пажаданымі ў БССР з пункту гледжання заходніх беларусаў. Ён прапанаваў: 1) вырашыць пытанні пра павелічэнне тэрыторыі БССР; 2) разгарнуць культурную працу; 3) абвесціць амністыю дзясячам БНР, арганізаваць тэрытарыяльныя войскі. Мы ведаем, што ўсе гэтыя пастулаты былі выкананыя. Як вынік — 15 кастрычніка 1925 года Савет міністраў БНР прыняў пастанову аб самароспуску і прызнаў «Менск адзіным цэнтрам адраджэння Беларусі».

Дакумент падпісалі Цвікевіч, Заяц, Пракулевіч. Падкрэслілі, што акт урада БНР аб самароспуску абапіраўся на рашэнне 2-й палітычнай нарады ў Берліне, якая прайшла таксама 15 кастрычніка 1925 года. Разглядаючы сталіцу Савецкай Беларусі ў якасці цэнтра беларускага адраджэння, нарада лічыла, што ўсякія спробы актыўнай барацьбы супраць Мінска з'яўляюцца «зрадай у справе вызваленчага беларускага руху». Канферэнцыя не прызнала Рыжскі мір, падзел Беларусі ды лічыла важнейшым заданнем БССР уз'яднанне акупаваных польскімі імперыялістамі тэрыторый Заходняй Беларусі. На нарадзе прысутнічалі прадстаўнікі БССР З. Жылуновіч і Ульянаў для прыняцця, як сказана ў дакуменце, мандатаў БНР. Такім чынам, пасля гэтага БССР стала ў тым ліку і правапераемніцай традыцыі БНР. Так што Рэспубліка Беларусь успадкавала, з юрыдычнага пункту гледжання, і тую, і другую традыцыі.

Аляксандр КАВАЛЕНЯ:

— Мы сёння, размаўляючы пра падзеі 1918 года, не павінны дзяліцца на «белых» і «чырвоных». Так, нашы меркаванні не будуць аднолькавыя, але яны павінны кансалідаваць нас, а не раздзяляць, бо сёння мы, вывучаючы і аналізуючы нашу агульную гісторыю, разам будзем нашу агульную незалежную краіну.

Круглы стол правяла

Алена ЛЯЎКОВІЧ, alena@zviazda.by

■ Несці дабро кожнаму

МІТРАПАЛІТ ПАВЕЛ ПАДАРЫЎ ДОМУ ДЗІЦЯЦІ МЕДЫЦЫНСКАЕ АБСТАЛЯВАННЕ

Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Павел, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі ўчора наведаў мінскі Дом дзіцяці № 1 і ўручыў падарункі, а таксама медыцынскае абсталяванне (канцэнтратар кіслароду). Педагогі і выхаванцы ўстановы падрыхтавалі Каляднае прадстаўленне, якое і паказалі гасцям.

ФОТА БЕЛТА.

Як адзначыў міністр аховы здароўя Валерый Малашка, акцыя «Нашы дзеці», у якой прымаюць удзел у тым ліку чыноўнікі і кіраўніцтва Беларусі, прародзіць не першы год. Сёлета папярэднія яе вынікі сведчаць, што ў нашай краіне ўсё дзецi, у тым ліку і тыя, што знаходзяцца пад медыцынскім наглядам, на навагоднія і калядныя святы атрымалі ўвагу і падарункі.

Валерый Малашка засяродзіў увагу на новых формах работы, якія з мінулага года дзейнічаюць у дамах дзіцяці.

— У апошнія гады колькасць дзіцячых інтэрнатных устаноў зніжалася. У краіне развілася апякунства, дзіцячыя дамы сямейнага тыпу. Мінулы год у гэтым сэнсе стаў для нас рэвалюцыйным. Выйшла некалькі нарматыўных дакументаў, і работу дамоў дзіцяці ўдалося трансфармаваць. Сёння ў іх, акрамя здаровых, знаходзяцца і дзеці, якія маюць патрэбу ў палітычнай дапамозе, — раскажаў міністр.

У прыватнасці, у Доме дзіцяці № 1 абсталявана аддзяленне рэанімацыі на 12 ложкаў, дзе дзіцяці падключаюць да апаратаў штучнай і дапаможнай вентыляцыі лёгкіх.

— У Мінску яшчэ 11 дзіцяці з аналагічнымі захворваннямі знаходзіцца на штучнай вентыляцыі лёгкіх у сваіх сем'ях, — адзначыў Валерый Малашка. — Бацькі прынялі рашэнне ўзяць на сябе гэтую няпростую місію, і нашы нарматыўныя дакументы, пра якія я згадаў, далі магчымасць забяспечыць іх адпаведнымі апаратамі, расходнымі матэрыяламі і медыцынскім суправаджэннем. Такое ўзаемадзеянне наладжана праз структуру дамоў дзіцяці.

■ Класіка — вечная

«СТУДЗЕНЬСКІЯ МУЗЫЧНЫЯ ВЕЧАРЫ» ПРАДОЎЖАЦА... ЛЕТАМ

У Брэсце з трыумфам завяршыўся юбілейны XXX Міжнародны фестываль «Студзеньскія музычныя вечары». Сёлетні фэст класічнай музыкі сабраў больш за 500 удзельнікаў з 13 краін свету. А ўсяго, падлічылі арганізатары, за трыццаць гадоў гісторыі форуму Брэст наведалі больш за сем тысяч музыкантаў і выканаўцаў класічнай музыкі.

У гэтым годзе «Вечары» вызначыліся ўдзелам фактычна ўсіх вядучых аркестраў краіны. Так, напачатку фестываль прывітаў выступленнем Прэзідэнцкага аркестра Рэспублікі Беларусь. А ў апошні фестывальны дзень на сцэне Брэсцкага акадэмічнага тэатра драмы джазава-эстраднаму праграму прадставіў гледачам Нацыянальны акадэмічны канцэртны аркестр пад кіраўніцтвам народнага артыста Беларусі Міхаіла Фінберга.

Паводле інфармацыі Валерыя Малашкі, сёння ў краіне патрэбу ў палітычнай дапамозе маюць каля 1300 дзіцяці, і яна наладжваецца праз інтэрнатныя ўстановы — бацькі, якія самастойна даглядаюць такіх дзіцяці, атрымліваюць неабходную дапамогу. Акрамя таго, бацькі маюць магчымасць часова змяшчаць дзіцяці ў дамы дзіцяці (тады догляд будзе весціся медыцынскімі работнікамі), каб сям'я атрымала невялікую перадышку.

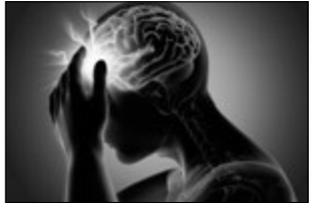
Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Павел, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі нагадаў, што ў савецкія часы царкву адлучылі ад адукацыі і выхавання, і гэта не прынесла станоўчых вынікаў. Свяшчэннікі павінны ўдзельнічаць у выхаванні чалавека пачынаючы з ясляў і дзіцячых садкоў.

— Евангелле скіравана на тое, каб несці людзям дабро, яго трэба перадаваць дзецям у самым раннім узросце, найперш у сям'і. Бацькі павінны ствараць такую абстаноўку, каб не было стрэсу ў дзіцяці. Я ўдзячны сваім бацькам, бо ніколі не чуу, каб маці і тата высвятлялі адносіны. Я толькі потым даведаўся, што ў іх, як і ва ўсіх, былі праблемы. Але на дзіцячым выхаванні гэта не адбывалася, — раскажаў Мітрапаліт Павел.

Добраахвотніцкі рух храма «Усецарыца», з дапамогай якога сабраны падарункі, аказвае дапамогу дзіцячым хоспісам, падапечным палітычных палат і дамоў дзіцяці. Сёлета сабрано больш за 1700 падарункаў, якія атрымалі дзеці ва ўсіх рэгіёнах Беларусі.

Алена КРАВЕЦ, kravets@zviazda.by

Як супрацьстаяць інсульту і змагацца з высокім ціскам

ШТО з'яўляецца галоўнай прычынай інсультаў і як змагацца з артэрыяльнай гіпертэнзіяй? Чаму лепш адмовіцца ад каўбасных вырабаў і навошта абавязкова ўжываць ялавічыну, садавіну і гародніну? Як правільна самастойна вымяраць артэрыяльны ціск і якія выгоды цывілізацыі губяць наша здароўе? Пра гэта і іншае расказалі вядомыя спецыялісты ў галіне кардыялогіі і неўралогіі на першай «народнай» прэс-канферэнцыі, якая прайшла на базе 39-й гарадской клінічнай паліклінікі г. Мінска. Мерапрыемства адбылося ў межах сацыяльнага праекта «Адно вымярэнне», скіраванага на барацьбу з інфарктам і інсультамі. Яно арганізавана пры падтрымцы Міністэрства аховы здароўя вытворцам тэнометраў Microlife і парталам «Здаровыя людзі». Сустрэчы з вядомымі ўрачамі ў такім фармаце, калі ўсе ахвотныя могуць задаць свае пытанні і атрымаць адказ, пройдуць, акрамя сталіцы, ва ўсіх абласных гарадах, а таксама ў раённых цэнтрах (расклад будзе апублікаваны на партале «Здаровыя людзі»). Мяркуюцца, што наступная сустрэча адбудзецца 31 студзеня ў Гродне.

ІНСУЛЬТ МАЛАДЗЕЕ

Пазалетась у Беларусі інсульт перанесла каля 32,5 тысяч чалавек. Сярод іх амаль трэць — людзі працаздольнага ўзросту. Хвароба маладзее гэтак жа, як і адна з яе прычын — артэрыяльная гіпертэнзія. Ад павышанага ціску ў нас пакутуе больш за два мільёны чалавек — гэта тая, чыя хвароба зарэгістравана ў медустановах. Летась пад эгідай Сусветнай арганізацыі аховы здароўя было праведзена даследаванне неінфекцыйных хвароб, якое выявіла павышаны ціск у 44,9% людзей ва ўзросце ад 18 да 69 гадоў.

У першую чаргу інсульты выклікаюць артэрыяльная гіпертэнзія, цукровы дыябет і атлусценне, алкагалізм і курэнне, — адзначыў вядучы неўролаг Міністэрства аховы здароўя, загадчык неўралогічнага аддзела РНПЦ неўралогіі і нейрахірургіі Сяргей Ліхачоў. — Ёсць і іншыя фактары, але гэтыя асноўныя. І змагацца з імі можна, у тым ліку і самому хвораму. Цяпер эндарыналагі надрэнна працуюць над лячэннем цукровага дыябету, і колькасць асоб, у якіх ён стаў прычынай інсульту, зніжаецца. З курэннем і алкаголем, як вы ведаеце, змагацца больш складана.

Як заўважыла вядучыя навуковыя супрацоўнікі РНПЦ «Кардыялогія» Марыя Левенцава, існуе пяць асноўных класаў прэпаратаў супраць гіпертэнзіі. Гэта так званыя прэпараты першага выбару, яны прызначаюцца або ў выглядзе монатэрапіі, або ў выглядзе камбінацыі. Іх галоўная задача — дасягненне мэтавага ўзроўню ціску — ніжэй за 140/90.

— Калі такі эффект ёсць, у пацыента не назіраецца пачочных уздзеянняў, то ён мусіць прымаць гэту схему на працягу ўсяго жыцця, — падкрэсліла Марыя Левенцава. — Некаторым прэпаратам уласцівы «эфект выслізгвання», калі пры працяглым прыёме ціск перастае зніжацца. Праўда, ён узнікае індывідуальна — у кагосьці і праз 10 гадоў не разавяецца, а ў некага з'явіцца праз два гады. Калі ўзровень ціску павышаецца нягледзячы на прынятыя лекі, трэба звяртацца да ўрача і мяняць прэпарат.

ГАЛОЎНЫ ВОРАГ — СОЛЬ

Спецыялісты звярнулі ўвагу, што пры артэрыяльнай гіпертэнзіі таксама важна, што знаходзіцца на нашым стале. Хвораму рэкамендуецца ўжываць не больш за 4 г солі ў суткі (гэта адна чайная лыжка). Здаровы чалавек не павінен ужываць солі больш за 7—8 г. У сярэднім жа беларусы з'ядаюць 12 г.

— Заўсёды трэба памятаць і пра схаваную соль, якая знаходзіцца ў большасці прыгатаваных прадуктаў, асабліва ў каўбасных вырабах, сасісках, — нагадала Марыя Левенцава. — Соль утрымліваюць нават гародніна і садавіна. Калі ўжываеце каўбасы, цалкам адмоўцеся падсоляваць астатнюю ежу. Трэба разумець, што гіпертэнзія — адна з самых распаўсюджаных хвароб, ад якой

пакутуе ледзь не палова насельніцтва. У сем'ях, дзе або з бацькоў маюць павышаны ціск, рызыка ў дзяцей сутыкнуцца з ім вельмі высокая. Таму іх з маленства пажадана прывучаць да бяспрэснай дыеты.

Нягледзячы на тое, што няма спецыяльных разлікаў, якія дапамогуць вызначыць колькасць солі ў нашым рацыёне, трэба пастарацца яе мінімізаваць. Акрамя выключэння са штодзённага меню каўбасных вырабаў і салёных соусаў, спецыялісты раіць кіруючыся ўласным густам, прыбраць са стала астатнія прадукты, у якіх шмат солі. У той жа час яна патрэбная нашаму арганізму для дасягнення нармальнага ўзроўню ціску, асабліва ў спячку, калі мы губляем вялікую колькасць вадкасці, а разам з ёй соль.

Адным з фактараў рызыкі развіцця артэрыяльнай гіпер-

тэнзія — гэта анемія, — засяродзіла ўвагу анестэзіёлаг-рэаніматолаг Гарадской клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, кіраўнік партала «Здаровыя людзі» Вольга Святліцкая. — Найчасцей мы ўжываем курыцу, вырошчываецца яна інтэнсіўна, і гэта самае беднае мяса, там амаль адсутнічае жалеза.

Я назіраю, што дзве трэці пацыентаў, якія трапляюць у рэанімацыйнае аддзяленне нашай бальніцы з ускладненым працяканнем хваробы, маюць анемію. Не зачыкляецца на макаронах і курыцы, адмаўляюцца ад сасісак і каўбас. Раз на тыдзень ужывайце ялавічыну, цяляціну ці індычку, пачонку, каб пазбегнуць нізкага ўзроўню гемаглібіну.

Вольга Святліцкая расказала, што выгоды цывілізацыі, напрыклад, дастаўка прадуктаў на дом, асабісты аўтамабіль, робяць наша жыццё зручным, але мала-

пажылых людзей. Яе эпізоды сустракаюцца не толькі ў маладых людзей, але і ў 3/4 падлеткаў.

— У падлеткаў асноўным сімптомам павышанага ціску з'яўляецца галаўны боль. Не спяшайцеся ў такім выпадку даваць абязбольвальны прэпарат. Трэба змераць ціск, пры гэтым трэба памятаць, што ў дзяцей і падлеткаў да 16 гадоў свае нормы ціску, і яны залежаць ад полу, узросту і вагі, — падкрэсліла Вольга Святліцкая. — У склад таблетаў ад галаўнога болу ўваходзіць, напрыклад, кафеін, які яшчэ больш павышае ціск. Атрымліваюцца, што бацькі, самі таго не ведаючы, атручваюць дзяцей. У такім узросце ім можна дапамагчы: у дзіцячых бальніцах ёсць спецыялізаваныя аддзяленні, дзе падлеткаў дадаткова абследаюць і прызначаюць прэпараты, якія назаўсёды ліквідуюць гэтыя негатыўныя працэсы.

А вось нізкі ціск у маладосці зусім не гарантуе беспкапотнай сталасці: ператварыцца з гіпатоніка ў гіпертоніка цалкам рэальна.

— Гіпатанія сустракаецца найчасцей у маладых жанчын — у 90% выпадкаў, — падзялілася Марыя Левенцава. — Яны нярэдка адчуваюць недахоп жыццёвага тону. І гэта звязана не з нізкім ціскам, а таму што пашкоджаны вянорны адток у поласці чэрапа, які і выклікае галаўны боль, слабасць і інш. Зрэшты, гэта не хвароба, а ў нейкім сэнсе нават дар божы. Аднак такі стан не выклічае гіпертанію ў сярэднім і сталым узросце. Ціск — гэта той параметр, які хутка мяняецца. Калі размова ідзе менавіта пра гіпатанію, то тут паказаныя дынамічныя фізічныя нагрукі — плаванне, веласіпед, прагулкі ў інтэнсіўным тэмпе, а таксама танізуючыя прэпараты.

А вось маладыя мужчыны наадварот нярэдка пакутуюць ад павышанага ціску.

ФОТА БЕЛТА

тэнзіі з'яўляецца недастатковае ўжыванне свежай гародніны і садавіны. Неабходная нам колькасць — каля 400 г у суткі. Пажадана зменшыць у рацыёне жывёльныя тлушчы, у тым ліку і ялавічыны, якія ўтрымліваюцца ў малочных прадуктах (іх тлушчасць павінна быць не больш за 1—1,5%). А вось адмаўляцца ад самой ялавічыны не рэкамендуецца.

АНЕМІЯ ЗАЎСЁДЫ ПОБАЧ

— У Беларусі наспявае яшчэ адна вялікая праб-

лема — гэта анемія, — засяродзіла ўвагу анестэзіёлаг-рэаніматолаг Гарадской клінічнай бальніцы хуткай медыцынскай дапамогі, кіраўнік партала «Здаровыя людзі» Вольга Святліцкая. — Найчасцей мы ўжываем курыцу, вырошчываецца яна інтэнсіўна, і гэта самае беднае мяса, там амаль адсутнічае жалеза.

Я назіраю, што дзве трэці пацыентаў, якія трапляюць у рэанімацыйнае аддзяленне нашай бальніцы з ускладненым працяканнем хваробы, маюць анемію. Не зачыкляецца на макаронах і курыцы, адмаўляюцца ад сасісак і каўбас. Раз на тыдзень ужывайце ялавічыну, цяляціну ці індычку, пачонку, каб пазбегнуць нізкага ўзроўню гемаглібіну.

ВЫСОКІ ЦІСК БЫВАЕ І Ў ПАДЛЕТКАЎ

Артэрыяльная гіпертэнзія перастала быць хваробай

■ Пытанне — адказ

ЯК ПАЗБАВІЦЦА АД «КАШЛЮ КУРЫЛЬШЧЫКА»

«Я — курільшчык з 15-гадовым стажам. Апошнім часам з'яўіўся ўдушлівы кашаль. Якім чынам можна ад яго пазбавіцца?»

Міхаіл Уладзіміравіч, г. Маладзечна.

Адказвае ўрач-тэрапеўт вышэйшай катэгорыі 2-й цэнтральнай паліклінікі г. Мінска Алена ЛАПСАР.

— Рэкамендацыя адназначная — кінуць курыць. І гэта цалкам магчыма: калі пацыенты даходзяць да чацвёртай стадыі хранічнай абструктыўнай хваробы лёгкіх, кідаюць усе. Але гэта ўжо занадта позна — хворы можа рухацца толькі ў межах кватэры.

Так званы «кашаль курільшчыка» — гэта сімптом хранічнай абструктыўнай хваробы лёгкіх. Цяжкае захворванне, якое спачатку суправаджаецца задышкай, затым дадаецца кашаль. Макрота не можа выйсці з лёгкіх, заставаецца, узнікае рэфлекторнае раздражненне, якое і выклікае кашаль. Акрамя таго, яго ўзмацняе пастаяннае раздражненне задняй сценкі глоткі, якое адбываецца падчас курэння.

Хранічная абструктыўная хвароба лёгкіх развіваецца наступным чынам. Спачатку курільшчык нядрэнна сябе адчувае. Гэта нулявая стадыя, на якой няма нават задышкі. На першай стадыі яна з'яўляецца падчас

значнай фізічнай нагрукі. На другой стадыі да задышкі падчас нагрукі ўжо дадаецца лёгкі кашаль раніцай. На трэцяй задышка ўзнікае падчас хадзьбы на невялікую адлегласць — сто метраў. Вось тут некаторыя кідаюць курэнне. Чацвёртая стадыя — рух толькі ў межах кватэры. Без дадатковага кіслароду такія хворыя, на жаль, жыць ужо не могуць. У Беларусі ёсць партатыўныя апараты, якія яго генерыруюць, і імі карыстаюцца такія хворыя.

Калі чалавек выкурвае пачку цыгарэт штодзень і мае стаж курэння дзесяць гадоў, у яго, як правіла, ёсць хранічная абструктыўная хвароба лёгкіх. У дыябетыкаў, астма-

тыкаў, людзей, якія працуюць на шкоднай вытворчасці і злоўжываюць курэннем, яна развіваецца хутчэй. Пры з'яўленні кашлю можна прымаць адхарквальныя сродкі. Але самалячэннем лепш не займацца і звярнуцца да тэрапеўта. Прэпараты для лячэння хранічнай абструктыўнай хваробы лёгкіх не танныя, таму больш разумна проста кінуць курыць

Матэрыялы падрыхтавала Алена КРАВЕЦ. kravets@vziazda.by

■ Векапомнае

Явачная кватэра ці падпольная друкарня?

Унучка
партызанскай сувязной
і памочніцы Клумава —
пра ваеннае мінулае
радавога гнязда

Мінчанка Таццяна Калашнікава добра памятае, што на хаце, дзе жыла яе бабуля, вісела мемарыяльная шыльда. Па словах жанчыны, літары, адціснутыя на ёй, сведчылі: у гады Вялікай Айчыннай вайны ў гэтым доме збіраліся падпольшчыкі, а таксама быў выдадзены першы нумар падпольнай газеты «Звязда»...

У памяць аб знакамітых бабулях у Таццяны КАЛАШНІКАВАЙ засталіся пасведчанне падпольшчыцы адной і выразка з газеты аб другой.

Калі ж верыць дакументам, у акупаваным Мінску выданне ўбачыла свет у падпольнай друкарні, абсталяванай на кватэры бацькі і сына Воранавых. На канкрэтны дом па вуліцы Караля (тады Шорнай) дагэтуль указвае адпаведная шыльда. Нагадвае яна і аб тым, які лёс напаткаў гаспадароў: адважныя патрыёты загінулі ў фашысцкім засценку ў канцы 1942 года.

АЎТОБУСЫ

3 ТУРЫСТАМІ І «АМЛЕТ»

Але ж дзіцячая памяць назаўжды адклала ў падсвядомасці Таццяны Калашнікавай тое, што дом, у якім яна праводзіла свае найлепшыя гады, абсалютна дакладна быў звязаны з падпольшчыкамі і «Звяздой». Невыпадкава яшчэ доўгі час пасля вайны каля старога клёна адзін за адным спыняліся вялікія аўтобусы, што везлі школьнікаў і турыстаў на знаёмства як з хатай, так і з яе гаспадыняй, якая каторы раз не стамлялася расказваць пра вайну. І чарговы раз унучка падпольшчыцы, якую тая заўсёды брала з сабой, слухала ўжо даўно вядомыя ёй гісторыі, незаўважна паглынаючы цукеркі, якімі шчодро адорвалі малую прыезджыя.

А бабуля, Марыя Калашнікава, расказвала пра ваеннае ліхалецце, калі яна, сувязная партызанскай брыгады «Народныя мсціўцы», а таксама партызанскіх атрадаў імя Сталіна і «Штурм», кожны дзень вісела на валаску ад смерці. У той самай хаце па вуліцы Варвашэні (сучасны праспект Машэрава), якая пасля карысталася папулярнасцю ў турыстаў, падчас акупацыі Мінска збіраліся падпольшчыкі. Тут вырашаліся важныя пытанні, падрабляліся дакументы, друкаваліся лістоўкі і, па словах унучкі, быў выдадзены першы падпольны нумар «Звязды».

вецкага Саюза Яўгена Клумава. У гады акупацыі разам з прафесарам жанчына дапамагала падпольшчыкам і партызанам: перадавала ім лекі, перавязачныя матэрыялы, лячыла параненых, выдавала «ліпавыя» даведкі, якія ратавалі людзей ад рабства ў Германіі. Сям'я вельмі баялася за яе лёс. І недарэмна...

— Бацька расказваў, што, калі ў кватэру з вобыскамі прыходзілі немцы (а было гэта нярэдка), ён разам з сястрой хаваўся на печы, — кажа Таццяна Калашнікава. — Адзін з такіх вобыскаў усё ж скончыўся трагічна. Вікторыя Рубец, якую арыштавала гестапа, паміралі ў пакутах: на спіне і грудзях падпольшчыцы немцы выразалі зоркі. Не былі лёгкімі апошнія дні жыцця і ў Івана Казлова...

Гэтак жа падпольшчыкі мелі зносіны і з Вікторыяй Рубец, якая таксама трапіла на Валадарку. Усё працягвалася да зімы 1943-га, пакуль збан не вярнулі разам з перадачай. Стала ясна: Вікторыі больш няма ў жывых. Апошняя запіска, якая так і не дайшла да свайго адрасата, знаходзіцца ў збанку дагэтуль. Сёння гэта музейны экспанат.

Пасмяротна Вікторыя Рубец была ўзнагароджана ордэнам Леніна, Іван Казлоў — ордэнам Айчыннай вайны I ступені. Мела ўзнагароды і Марыя Калашнікава. Толькі якія і дзе яны цяпер — сваякі не ведаюць.

ДОМ, ДЗЕ ЁСІМ
БЫЛО ЁТУЛЬНА

Хату, дзе ў гады вайны збіраліся падпольшчыкі, знеслі ў пачатку 1970-х: адразу пасля таго, як памерла яе гаспадыня. Марыі Калашнікавай яшчэ пры жыцці давалі добрую чатырохпакаёвую кватэру, але яна пажадала дажываць век у сваёй хаце.

— Домяпамятаю вельмі добра, — працягвае ўнучка патрыёткі. — Кожнага 9 Мая бабуля збірала на стол і запрашала да яго падпольшчыкаў, каму пашчасціла выжыць. Усе выхадныя і канікулы я праводзіла ў яе. Для мяне, дзіцяці асфальту, у якога ніколі не было сваякоў у сельскай мясцовасці, гэта была самая сапраўдная вёска (раён Пярэспа тады цалкам быў забудаваны прыватным сектарам). На бабуліным участку раслі маліны, парэчкі, агрэст, півоні, вельмі шмат яблынь... У Марыі Фёдаруны былі дзве курыцы: Белка і Стрэлка. Яна іх лавіла, садзіла сабе на рукі і сілком карміла. Яна ўсіх імкнулася накарміць, у тым ліку мяне.

Дагэтуль перад вачамі Таццяны Калашнікавай — карціна, як пасля смерці бабулі з хаты выносілі яе рэчы, а сын падпольшчыцы секмэблэ сяркай. Тады ўваходзілі ў моду «сценкі» і мяккія вугалкі, таму, на думку нашчадкаў, старадаўнія рэчы толькі псавалі б інтэр'ер. Сёння жанчына многае аддала б, каб

Афіцыйнага пацвярджэння апошні факт не мае, але цалкам рэальна, што тут маглі стварацца некаторыя газетныя артыкулы, абмяркоўваліся тэмы будучых публікацый. Магчыма, на канспіратыўнай кватэры захоўваліся гранкі, шрыфты або іншыя друкарскія прылады. А можа, часам і сама газета, якая чакала свайго выходу ў вялікі свет?

— Я вельмі добра памятаю, як у сям'і рэгулярна гучалі такія прозвішчы, як Амелянюк (рэдактар першага нумара падпольнай «Звязды». — Аўт.), Гало, Казлоў, Рубец... — расказвае Таццяна Калашнікава. — Каб лепш іх запомніць, я нават праводзіла пэўныя асацыяцыі. Напрыклад, Амелянюка атаясамлівала са словам «амлет», Гало — з «галкай». Казлоў — распаўсюджанае прозвішча, ды і хлопчыкаў часта дражнілі самі ведаеце як. Ну а Рубец увогуле ні з чым не пераблытаеш: гэта мая другая бабуля, родная сястра Марыі Фёдаруны.

ПАМОЧНИЦА КЛУМАВА
І ЗБАНOK-ІНФАРМАТАР

Вікторыя Рубец сярод мінскіх падпольшчыкаў чалавек не апошні. Яшчэ да вайны яна працавала асістэнткай у будучага Героя Са-

Іван Харытонавіч быў другім мужам Марыі Калашнікавай. Хутчэй за ўсё, афіцыйна яны не былі ў шлюбе, але, нягледзячы на гэта, жылі разам. Удваіх падключыліся і да падпольнай барацьбы з фашыстамі. За сувязь з партызанамі Казлова арыштавалі 25 кастрычніка 1942 года. Да свайго расстрэлу (Іван Харытонавіч быў пакараны гітлераўцамі ў снежні таго ж года) ён утрымліваўся ў турме па вуліцы Валадарскага.

У Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны захоўваецца драўляны збанок, у якім падпольшчык перадаваў запіскі сваёй жонцы. Марыя Калашнікава ў сваю чаргу напаўняла яго калі ёжай, калі малаком і, паклаўшы паведамленне ў адтуліну, якую потым замазвала глінай, пяском або хлебным мякішам, да канца снежня трымала сувязь з арыштаванымі ўдзельнікамі Мінскага падполля.

хоць некаторыя рэчы з падпольнай кватэры перакачавалі да яе на праспект газеты «Звязда», дзе яна жыве ўжо не першы год. Сімвалічна і тое, што бацька Таццяны, заслужаны артыст Беларусі, акцёр Беларускага дзяржаўнага тэатра лялек Уладзімір Калашнікаў, доўгі час выпісваў нашу газету.

— У нас дома ўвогуле была чытальная зала, — успамінае ўнучка падпольшчыцы. — Бацькі выпісвалі не толькі «Звязду», а і гарадскую «Вечерний Минск», «Літаратурную газету», «Літаратуру і Мастацтва», «Труд», «Камсамольскую правду», часопіс «Вокруг света». Прышоўшы са школы, калі бацька быў не на гастролях, мы садзіліся з ім па розных кутках і чыталі перыёдыку: прычым ад першай паласы да апошняй. Часам гэта доўжылася па чатыры-пяць гадзін.

У ПОШУКАХ
АРТЭФАКТАЎ

Днямі мы з Таццянай Калашнікавай шукалі валун. Па яе словах, ён павінен быў стаць на месцы дома, які ў гады вайны стаў прытулкам для многіх падпольшчыкаў. На жаль, пошукі атрымаліся безвыніковымі. Хутчэй за ўсё, былая сядзіба Калашнікавых сёння ўваходзіць у тэрыторыю піўзавода «Аліварыя». Толькі там пра колішняга суседа з гераічнай гісторыяй, на жаль, нічога не ведаюць.

Затое пакуль матэрыял рыхтаваўся да друку, высветлілася, што шыльда, якая пасля вайны вісела на сцяне дома Марыі Калашнікавай, не знікла. Яна захоўваецца ў фондах Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Сапраўды, яна многае пацвярджае. Толькі пра «Звязду», на жаль, там ні слова: «У гэтай хаце ў 1941—1942 гады знаходзілася канспіратыўная кватэра Мінскага партыйнага падполля. Утрымліваў кватэру І. Х. Казлоў. Пакараны фашыстамі 20 снежня 1942 года ў г. Мінску. У перадсмяротным лісце з засценка гестапа ён пісаў «Жыць для Радзімы, для савецкага свабодалюбівага народа, змагацца за гонар і свабоду яго, у гэтым усё хараства жыцця, гэта ў цяперашні момант ідэал жыцця».

Вераніка КАНЮТА.
kanyuta@vziazda.by
Фота Сяргея НІКАНОВІЧА

■ Апладысменты

ДЗЯКУЕМ, МАЭСТРА!

Пяцьдзясят гадоў творчай дзейнасці — такім падарункам лёсу маюць магчымасць ганарыцца не многія дзеячы мастацтва. Лічба «залатога» юбілею яднае ў сябе незлічоную колькасць аўтарскіх выступленняў, блізкіх і далёкіх гастрольных паездак, удзел у вялікіх і маленькіх канцэртах. А яшчэ, што датычыцца героя гэтага фотарэпартажу — мінчаніна Дзмітрыя Ровенскага, — дзясяткі гадоў паспяховага кіраўніцтва славуці творчымі калектывамі.

Менавіта ад імя такіх вядомых у Беларусі калектываў прагучалі гарачыя віншаванні юбіляру са сцэны Палаца культуры Мінскага трактарнага завода. Музыка, песні, танцы даносілі да глядачоў багацце самабытнай народнай культуры. Зразумела, што часцей за іншыя народныя інструменты са сцэны звіней голас самага народнага сярод усіх — гармоніка.

Як даведліся глядачы, просты трафейны гармонік, з якім бацька вярнуўся з вайны, быў калісьці для цягадовага Дзімы першым у жыцці інструментам. Неўзабаве маленькі музыка стаў жаданым акампаніятарам на святах і вяселлях

у сваёй вёсцы на Капыльшчыне. Дарэчы, у дванаццаці гадоў таленавіты хлапчук упэўнена валодаў ужо дванаццацю музычнымі інструментамі.

Выканаўцы такога ж юнага ўзросту пакарылі ўсіх удзельнікаў творчага вечара. Заслужаны аматарскі калектыў Рэспублікі Беларусь фальклорны ансамбль «Дударыкі» дэманстраваў свае таленты амаль ва ўсіх краінах Еўропы — гэта плён педагогічнай і творчай працы яго шматгадовага кіраўніка — заслужанага дзеяча культуры Рэспублікі Беларусь, уладальніка дыплама ААН за захаванне і развіццё нацыянальных традыцый кампазітара Дзмітрыя Ровенскага.

Вядомы юбіляр і як знаўца традыцыйных народных інструментаў, уладальнік іх буйной калекцыі (дарэчы, экспазіцыя гэтых інструментаў разгорнутая ў адной з мінскіх гімназій). Некаторыя рарытэты ўнікальнага збору можна было ўбачыць на творчым вечары.

У руках юбіляра — каравай, прывезены на творчы вечар землякамі з Капыльшчыны.

Яскравае выступленне сямейнага ансамбля Ровенскіх стала яшчэ адным сведчаннем паспяховасці вядомага рупліўца на ніве народнага мастацтва.

Яўген ПЯСЕЦКІ. pyasecki@vziazda.by
Фота аўтара.

■ На свае вочы

Іерогліфы, хмарачосы і спецыі

Чым уражвае Ганконг?

Мінчанка Таццяна БЕЙДЗІНА сёлета заняла першае месца на кітайскім конкурсе для замежнікаў на цэнтральным тэлебачанні Паднябеснай ССТV. Яна жыве і працуе ў Ганконгу. Паміж ім і Мінскам — прыкладна 8 тысяч кіламетраў і пяць гадзін розніцы ў часе. Але гэтыя лічбы не сталі перашкодай, каб пацікавіцца, якім жа паўстае Кітай перад вачыма жыхара Беларусі.

— *Калі не сакрэт, адкуль у вас такая цікавасць да Кітая?*

— Калі я паступала на факультэт міжнародных адносін БДУ ў 2007 годзе, мне хацелася вывучаць тое, чым мала хто займаўся ў Беларусі. Менавіта таму я выбрала ўсходназнаўства. Там было некалькі кірункаў. Перада мной стаяў выбар, што вывучаць: Кітай, Карэю або Турцыю. Вырашыла выбраць Кітай.

— *Чаму Кітай вывучаюць на ФМА?*

— На ФМА асноўны кірунак — дыпламатыя. Нам даюць не толькі веды па мове і культуры, але і па палітыцы, эканоміцы, філасофіі, гісторыі. Фактычна ўсё, што толькі можна даведацца пра Кітай як рэгіён.

— *Што вас уразіла падчас першай паездкі ў Кітай?*

— Упершыню ў Паднябеснай я павывала ў 2010 годзе ў летніку для дзяцей, якія вывучалі кітайскую мову. Да сюрпрызаў мы ўжо былі гатовыя. Але непрывычным здалася паветра — усё-такі дае сябе адчуваць гіганцкая прамысловасць. Шмат людзей у нас — нават на цэнтральных вуліцах Мінска — у параўнанні з кітайскімі гарадамі гэта вольна. А яшчэ здзівілі тамтэйшыя рэстараны. Ежа для беларуса там даволі вострая, а порцыі адрозніваюцца ад нашых у некалькі разоў у большы бок. Таксама істотна адрозніваюцца паміж сабой поўнач і поўдзень краіны. Розныя дыялекты, розны менталітэт людзей і нават антрапалагічныя даныя розныя.

Між іншым, у Кітаі, які даволі істотна выцягнуты з захаду на ўсход, — толькі адзін гадзінны пояс. У Сіньцзян-Уйгурскім аўтаномным раёне, які знаходзіцца на паўночным захадзе Паднябеснай, праца і вучоба пачынаюцца з улікам карэкціроўкі ў часе.

— *Чым адрозніваюцца кітайскія гарады ад двухмільённага Мінска?*

— Гэта абсалютна другі свет. Мінск — гэта статычны еўрапейскі горад. У нас нават хмарачосаў — раздва і аблічыўся. У Кітаі ж паўсюль у гарадах-мільёніках мноства гмахаў. Прычым пабудаваныя яны ў апошнія гады шалёнымі тэмпамі. Ды і плошча таго ж Пекіна ў параўнанні з Мінскам вельмі вялікая. Я ў кітайскай сталіцы жыла на захадзе горада, а мой сябар — на паўночным захадзе. І каб да яго дабрацца, мне трэба было змарнаваць амаль паўтары гадзіны, робячы пры гэтым тры перасадкі ў метро. А па карце здавалася, што мы жывём у адным раёне.

— *Наколькі складаная кітайская мова для вывучэння?*

— Ёсць нейкі парог. Калі ты яго пройдзеш, то пачнеш бегла размаўляць па-кітайску, нават калі не ведаеш некаторых слоў. Але не буду скрываць, што на першым часе выраз «кітайская грамата» спраўджаўся на сто працэнтаў. На трэ-

цім курсе мы разумелі, што нам кажуць па-кітайску, але як адказаць? З гэтым былі пытанні. Асобна засяроджуся на іерогліфах. У кітайскай мове кожнае слова перадаецца асобным графічным знакам. Неабходны мінімум для ведання — гэта тры тысячы іерогліфаў, а ў ідэале трэба ўмець чытаць 5-7 тысяч. І часта бывала так, што як быццам бы размаўляеш па-кітайску без асаблівых праблем, а разгорнеш газету — і лезеш праз слова ў даведнік.

У мяне, напрыклад, кітайская мова выклікала асацыяцыі з польскай з-за вялікай колькасці шыпячых. А яшчэ вельмі важную ролю адыгрывае інтанацыя. Скажам, калі вымавіць фразу «Ты пойдзеш у магазін?», то незалежна ад інтанацыі агульны сэнс будзе зразумелы. У кітайцаў — не так. Дыялект пунхуа мае чатыры тоны, а паўднёвыя дыялекты могуць мець і больш. Напрыклад, у кантонскім дыялекце гэтая лічба даходзіць да дзевяці. І сэнс слова можа кардынальна змяняцца. Напрыклад, слова «ма» ў залежнасці ад інтанацыі азначае чатыры розныя паняцці. Гэта «маці», «каноплі», «конь» і «брахаць». Калі на гэта не звяртаць увагі, то вас проста не зразумеюць.

— *Ці атрымліваецца ў Беларусі прымяняць веданне Кітая, кітайскай мовы?*

— Пасля ўніверсітэта я працавала ў беларускай кампаніі, якая вяла закупкі ў Кітаі. Увогуле, у Беларусі з добрым веданнем кітайскай мовы зарабіць грошы можна. Справа ў тым, што да нас у асноўным з Кітая прязджаюць бізнесмены. Таму кароткачасовыя заказы на пераклад з кітайскай мовы будуць аплачвацца добра. А вось пастаянная офісная праца з 9 да 18 гадзін кола магчымасцяў для заробку звужае.

У Кітаі я два гады працавала перакладчыкам. Цяпер актыўна рэалізуецца праект «Адзін пояс — адзін шлях». Кітайскія карпарацыі шукаюць магчымасці прасоўвання свайго бізнесу ў краінах СНД. Таму я і займалася пісьмовым перакладам дакументацыі.

— *Як трапілі на конкурс на канале ССТV для іншаземцаў?*

— Пра гэты конкурс мне расказаў знаёмы рэдактар. Наогул, конкурсаў кітайскай мовы для замежнікаў у Паднябеснай вельмі шмат. Для кітайцаў вельмі цікава паглядзець, калі іншаземцы размаўляюць на іх мове, вывучаюць іх культуру. Гэта цешыць іх нацыянальны гонар.

Найбольш раскручаныя спароніцтва такога кшталту паказвае Хунаньскае ТБ. Але там яны пазіцыянуюцца як відовішчына шоу. Цэнтральнае тэлебачанне Кітая — ССТV — прытрымліваецца іншай стратэгіі. Фармат нечым нагадвае колішнія тэлевізійныя гульні пачатку 2000-х. Там трэба паказаць веданне мовы, культуры, гісторыі Кітая. Разам са мной там удзельнічалі 108 чалавек з розных краін свету. Калі конкурс выйграе студэнт, то яго могуць запрасіць на вучобу ў кітайскі ўніверсітэт. Ну а мне дасталіся хвілінка славы і шкляны кубак вагой у шэсць кілаграмаў, які трэба было яшчэ давесці з Кітая ў Беларусь. У пекінскім аэрапорце падчас дагляду рэчаў сумку з ім адкрылі, убачылі і спыталі: «О, вы і па-кітайску добра размаўляеце?»

— *Наколькі моцна Ганконг адрозніваецца ад мацерыковага Кітая?*

— Тое, што Ганконг доўгі час быў англійскім уладаннем, істотна адчуваецца і цяпер. Напрыклад, рух транспарту там і сёння левабаковы, што даволі звычайна. На кожным кроку размешчаны самыя разнастайныя крамкі. Безліч абменнікаў. Напрыклад, калі ў Кітаі ты хочаш памяняць долары ці еўра на юані, то трэба ісці з пашпартам у банк, запоўніць некалькі папер, што расцягваецца прыкладна на паўгадзіны. А ў Ганконгу — як і ў Мінску, падышоў — і ўсё.

Вялікая колькасць людзей з Паўднёва-Усходняй Азіі. Шмат ін-

дусаў, нікога не здзіваць дзяўчаты ў паранджы. Хапае і еўрапейцаў. Адным словам, Ганконг — гэта вялікі «інтэрнацыянал».

А вось што нязручна ў Ганконгу, дык гэта яго фатаграфаванне. Горад выцягнуты ў вышыню. Гмахі, якія тут стаяць на кожным кроку, не змяшчаюцца ў аб'ектыў. І пасля ствараецца адчуванне, што ты як быццам знаходзішся ў «каменным лесе». А яшчэ ў Ганконгу страшэнна дарагое жыллё. Скажам, калі ў Пекіне зняць больш-менш прыстойнай пакой у кватэры з агульнай кухняй і санвузлом можна за 300 долараў, то ў Ганконгу стартавы кошт — тысяча «зялёных». Можна, вядома, пашукаць і больш танныя прапановы, але ўмовы будуць зусім ніякія. Калі я толькі прыехала ў Ганконг, то спынілася ў адной з адносна танных гасцініц. Па факце гэта аказаўся хостэл, у якім адным ключом можна адчыніць усе пакоі.

Аб'явы ў метро Ганконга гучаць на англійскай, кітайскай мовах і кантонскім дыялекце, пашыраным у гэтым раёне. Мушу зазначыць, што ён вельмі моцна адрозніваецца ад пунхуа — пекінскага дыялекту. І яго трэба вучыць асобна.

Ганконг дзеліцца на дзве часткі — кантынентальную і астраўную. Транспартных праблем пры гэтым не існуе — вельмі добра развіта метро, можна скарыстацца і паслугамі парома. Таксама ходзяць двухпавярховыя трамваі. Але адрозненне перш за ўсё культурнае. Напрыклад, у мацерыковай частцы Паднябеснай процьма начных кірмашоў, дзе ў палатках можна набыць усё што захочаш. А вось лад жыцця на астравах больш падобны на заходні...

Валяр'ян ШКЛЕННИК.

schklennik@zviazda.by

Фота з архіва Таццяны БЕЙДЗІНАЙ

ГАРАЧАЯ ГОНКА

Беларуская каманда змагаецца за прызавое месца на юбілейным «Дакары-2018»

У некаторых яшчэ толькі заканчваецца зімовая паслясвяточная хандра, але ёсць і тыя, хто ўжо аб'ездзіў практычна ўвесь Паўднёваамерыканскі кантынент па самых цяжкапраходных маршрутах трох краін. Каманда «МАЗ-СПОРТАўта» з 6 па 20 студзеня ўдзельнічае ў 40-м ралі-марафоне «Дакар-2018» у Перу, Балівіі і Аргенціне. Гонка набліжаецца да завяршэння і ўвесь гэты час здзіўляла глядачоў і ўдзельнікаў сваёй складанасцю і непрадказальнасцю. Пілоты беларускай каманды са сваімі экіпажамі вядуць жорсткае змаганне за трэцяе месца ў агульным заліку.

Натуральны адбор

У заліку грузавікоў адбываецца барацьба за выжыванне. У самым пачатку ў Ліме стартвалі 42 машыны, а ўжо на пятым спецыяльнай участку выйшлі толькі 20 аўтамабіляў. З-за розных перашкод больш за палову ўдзельнікаў сышло з дыстанцыі, многія з іх зарабілі штрафны час. «Прагназаваць тут нічога немагчыма», — пра гэта неаднаразова казаў пілот каманды «МАЗ-СПОРТАўта» экіпажа № 512 Сяргей ВЯЗОВІЧ. Самы складаны, на думку гоншчыкаў, пяты этап ралі-марафону «Дакар» у заліку грузавікоў завяршыўся перамогай Эдуарда МІКАЛАЕВА з каманды «КАМАЗ-майстар». Другое месца заняў пілот каманды «МАЗ-СПОРТАўта» Сяргей Вязовіч, адстаўшы ад лідара днём ўсяго на шэсць хвілін. На пятым этапе гоншчыкам трэ-

ба было праехаць амаль 1000 км. Менавіта гэтая частка гонкі стала фатальнай для двух фаварытаў: Себасцяна ЛЕБА з каманды Peugeot і леташняга пераможцы ў катэгорыі квадрацыклаў Сяргея КАРАКІНА. І гэты ж этап ледзьве не змяніў расстаноўку сіл у катэгорыі грузавікоў.

Далей экіпаж беларускай каманды Сяргея Вязовіча змог захаваць трэцяе месца ў заліку грузавікоў пасля шостага этапу ралі. Кожны дзень арганізатары робяць сюрпрызы, і чарговы спецыяльнасць не быў выключэннем. Грузавік Сяргея Вязовіча апошнія 20 кіламетраў аж да фінішу ішоў у поўнай цемры. Як вынік, фінішавалі пятыя. На сёмым этапе найлепшы беларускі экіпаж на сваім МАЗе фінішаваў шостым, а экіпаж Аляксандра ВАСІЛЕЎСКАГА трапіў у прамоіны і выбіраў-

ся з іх з дапамогай Сяргея ВІШНЕЎСКАГА. У выніковым заліку грузавік Вязовіча па-ранейшаму ўтрымліваў трэцяе месца. Але ўжо ў ходзе восьмага этапу ралі-рэйд у яго адсутнічалі два вёртучыя пазіцыю ў агульным заліку. Два іншыя экіпажы «МАЗ-СПОРТАўта» — Аляксандра Васілеўскага і Сяргея ВІШНЕЎСКАГА — займаюць 15-ы і 17-ы радкі генеральнай класіфікацыі.

Страсці па Балівіі і прагнозы

Каманды ўспаміналі не самымі добрымі словамі надвор'е ў Балівіі — ліўневыя дажджы, размытыя дарогі, цяжкія пераправы цераз рэкі. У цэлым балівійскія этапы па рэльефе не уяўляюць складанасцяў для іх фарсіравання, але з-за клімату тэхніка паводзіла сябе непрадказальна. У панядзелак каманды сэрвіснай падтрымкі працавалі без перадышкі, падрыхтоўваючы баявыя машыны да наступнага спецыяльнасці. У мінулым — двухдзённым марафонскім этапе, дзе экіпажы знаходзіліся без тэхнічнай падтрымкі. Для каманды «МАЗ-СПОРТАўта» марафонскі этап склаўся не самым лепшым чынам. Першы марафонскі дзень прайшоў нядрэнна — экіпаж Сяргея Вязовіча без праблем пераадолеў спецыяльнасць, яму нават удалося павялічыць адрыв ад Дзмітрыя СОТНІКАВА і Айрата МАРДЗЭЕВА. Таксама беларусы літаральна дзве хвіліны прайгралі «ЛіАЗу». Але другі марафонскі дзень усё змяніў: на старце спецыяльнасці Вязовіч трохі памыліўся і трапіў у саланчакі, адкуль

самастойна выбрацца ўжо не можа. Дзякуючы дапамозе экіпажа «КАМАЗ-майстар» Антона ШЫБАЛАВА беларусы працягнулі «Дакар».

«Калі б не ён, мы чакалі б нашых хлопцаў вельмі доўга, улічваючы іх месца ў стартавым лісце на дзень. Мы вядзем барацьбу з іншымі экіпажамі «КАМАЗ-майстар», але ўчынак экіпажа Шыбалава быў вельмі высакародны, ён нас не пакінуў у бядзе», — адзначыў Сяргей Вязовіч.

Другая частка заключнага спецыяльнасці прайшла амаль гладка, але прыкладна за дзевяць кіламетраў да фінішу ў грузавіка № 512 выбухае левае прэдняе кола. Але і гэта яшчэ не ўсё. Гоншчыкаў абвінавацілі ў пашкодванні чужой машыны Toyota і пакаралі на 20 хвілін, якія вельмі важныя ў барацьбе за трэцяе месца. Таксама ў выглядзе «бонусу» выпісалі 300 еўра штрафаў.

«Вельмі крыўдна. Тыя, хто ўважліва сочыць за табліцай вынікаў, заўважылі штраф у 20 хвілін, які мы зараз спрабуем аспрэчыць. Гэта наступствы 9 студзеня, калі быў інцыдэнт у дзюнах. Прадстаўленае відэа ан-борд ёсць у арганізатараў, і работа на спрэчцы вядзецца», — расказаў Сяргей Вязовіч.

Наперадзе пяць этапаў, але сапраўдная барацьба, хутчэй за ўсё, разгорнецца на трох з іх. Складана прагназаваць ва ўмовах «Дакару», але спецыяльнасць «Фіямбола» можа стаць сапраўды хвалючым, бо там ўдзельнікаў зноў чакаюць пяскі! А спецыяльнасць працягласцю 522 кіламетры адназначна ўнясе свае карэктывы.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@zviazda.by

Печати и штампы Индивидуального предпринимателя Алякова Сергея Валерьевича УНП 191470581. Частного торгового унитарного предприятия «КАРМЭН» УНП 300052254. Общества с дополнительной ответственностью «Инолта-Медиа» УНП 390506733. Частного торгового унитарного предприятия «Пуля» УНП 391130976. Общества с дополнительной ответственностью «ОршаСтройБетон» УНП 390389381 и свидетельства о государственной регистрации Общества с дополнительной ответственностью «Инолта-Медиа» УНП 390506733. Частного торгового унитарного предприятия «Пуля» УНП 391130976. Общества с дополнительной ответственностью «ОршаСтройБетон» УНП 390389381 **считать недействительными** в связи с их утратой

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец Гродненское областное потребительское общество (Сморгонский филиал), Гродненская обл., г. Гродно, ул. 1 Мая, 28

Предмет аукциона

Наименование	Инвентарный номер	Общая площадь	Назначение
Здание магазина	443/С-20944	72,2 кв. м	Здание специализированное розничной торговли

Месторасположение предмета аукциона:
Гродненская обл., Сморгонский р-н, Залесский с/с, д. Белая, 35

Сведения о земельном участке: предоставлен продавцу для размещения объектов розничной торговли на праве постоянного пользования площадью **0,0281 га**. Ограничения (обременения) прав на земельный участок: расположен в водоохраных зонах водных объектов

Начальная цена с НДС 20 % – 4 600,00 бел. руб.

Условие аукциона: расходы по госрегистрации договора купли-продажи, перехода прав собственности по предмету аукциона несет Покупатель

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001; в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, БИК BLBBVY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи 15 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона: 100% оплата, с учетом ранее внесенной суммы задатка до момента подписания договора купли-продажи. Право собственности переходит к покупателю после полной оплаты, передачи и госрегистрации перехода прав

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	20.02.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Дата и время окончания приема документов	19.02.2018 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

ОАО «Слуцкий льнозавод» уведомляет о проведении внеочередного собрания акционеров 26.01.2018 года в 10.00.

На повестке дня:
Об утверждении результатов закрытой подписки на акции.
Об увеличении уставного фонда Общества на сумму закрытой подписки.
Об утверждении решения о дополнительном выпуске акций.
О внесении изменений в устав Общества.
Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на **23 января 2018 год.**
Время регистрации участников – в день проведения собрания с 9.00 до 9.45 по адресу: г. Слуцк, ул. Ленина, 30.
Регистрация акционеров проводится по паспорту, а представителей акционеров – по паспорту и доверенности.

УНП 690657228

Внимание предприятий, организаций и индивидуальных предпринимателей!

Фондом «Гродноблмушество» проводится аукцион с установлением начальной цены продажи, равной одной базовой величине, определенной законодательством по продаже неиспользуемого имущества, находящегося в собственности Волковысского района.

К продаже предлагается:
Комплекс зданий и сооружений цеха по производству красного кирпича по улице Осипенко, 21, 21/1-21-3, 21/8, 21/11-21/14 в городе Волковыске.
Аукцион состоится 8 февраля 2018 года в 11.30.
Заявки на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. 17 Сентября, 39 .
Последний день подачи заявлений на участие в аукционе 2 февраля 2018 до 13.00.
Подробная информация по телефонам:
В городе Волковыске – 8 (01512) 4 50 25.
В городе Гродно – 8 (0152) 77 29 15; 72 25 18, 72 21 02.

УНП 500042135

Открытое акционерное общество «Сантехэлектро-монтаж», сообщает о проведении внеочередного общего собрания акционеров

Собрание состоится **29 января 2018 года** в 16.00 по адресу: г. Гомель, ул. Троллейбусная, 8-А.

Повестка дня:
1. О совершении сделок общества.
Список акционеров для регистрации участников собрания составляется на 15 января 2018 года.
Время и место ознакомления акционеров с материалами по вопросу повестки дня собрания в рабочие дни (понедельник – пятница) начиная с 22 января 2018 года – по месту нахождения общества с 14.00 до 16.00.
Время регистрации участников собрания – в день проведения собрания с 15.30 до 16.00.
Акционерам иметь при себе паспорт, представителям акционеров – паспорт и доверенность.
Справки по телефону: 8 0232 359 102.

УНП 400052115

Коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» сообщает, что 13 февраля 2018 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 состоится повторный аукцион по продаже земельного участка У-444 микрорайон «Барановичи-5, б» для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома с кадастровым номером 44010000003005265 площадью 0,0990 га.

Начальная цена продажи: **11 560,46 рублей**, сумма задатка – **2 200 рублей.**
Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 403, в рабочие дни с 8.00 – 13.00 и 14.00 – 17.00 **по 7 февраля 2018 года.**
Телефоны для справок в Гродно: (0152) 720537, 742095.
Адрес сайта: www.grodno.gov.by

УНП 590727594

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении открытых торгов в форме аукциона в отношении права на заготовку и (или) закупку диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, на территории Барановичского района Брестской области

Предмет торгов	Заключение Национальной академии наук Беларуси (от 04.12.2017 № 28-07/6343)		Начальная цена предмета торгов	Размер и срок внесения задатка
	Промысловый запас	Предельно допустимый объем изъятия		
право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области	91 000 кг	68 000 кг	50 базовых величин/ 1 200 белорусских рублей	20 базовых величин/ 480 белорусских рублей (40% начальной цены) не позднее дня подачи документов

Примечание:
1. Торги состоятся 15 марта 2018 г. в 14.00 по адресу: Брестская область, г. Барановичи, ул. Советская, 79, малый зал райисполкома (каб. 310), 3-й этаж.
2. Торги проводятся при наличии двух участников и более.
3. Участниками торгов могут быть юридические лица или индивидуальные предприниматели, заинтересованные в получении права на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области.
4. В торгах могут принимать участие представители юридического лица или индивидуального предпринимателя при условии представления надлежаще оформленной доверенности.
5. Для участия в торгах юридическое лицо или индивидуальный предприниматель до их начала подает в комиссию по организации и проведению торгов:
5.1 заявление, с указанием на какой территории и какие виды диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, предполагается заготавливать и (или) закупать по результатам торгов;
5.2 заверенную банком копию платежного поручения, подтверждающую внесение суммы задатка на счет BY31 АКВВ 3600 2110 0000 6000 0000 Главного управления Министерства финансов Республики Беларусь по Брестской области в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, БИК АКВВВY2X, УНП 200676206, назначение платежа 05520.
6. Комиссия по организации и проведению торгов расположена по адресу: Брестская область, г. Барановичи, ул. Советская, 79, каб. 422, 4-й этаж. Контактный телефон 8 0163 42-44-92. Заявления об участии в торгах принимаются с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 по рабочим дням.
7. Прием документов заканчивается 7 марта 2018 г. в 13.00. Заявления об участии в торгах, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в книге регистрации участников торгов.
8. Райисполком вправе отказаться от проведения торгов в любое время, но не позднее чем за три дня до назначенной даты их проведения, о чем должен известить участников торгов. При этом сумма задатка, внесенная участником торгов в местный бюджет, подлежит возврату в течение пяти рабочих дней.
9. Участник торгов имеет право до их начала письменно отозвать заявление об участии в торгах. При этом участнику торгов в течение пяти рабочих дней со дня обращения в комиссию по вопросу об отзыве заявления возвращается сумма внесенного им задатка.
10. Перед началом торгов его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и получить порядковые номера, подлежащие возврату в комиссию после окончания торгов.
11. Порядок проведения торгов определен Правилами добычи, заготовки и (или) закупки диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, утвержденными постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 2 июня 2006 г. № 699 (с изменениями и дополнениями).
12. Победителем торгов признается участник, предложивший наибольшую цену за предмет торгов.
13. В случае если заявка на участие в торгах подана только одним участником, право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
14. Победитель торгов подписывает протокол, оформляемый по результатам торгов, в день их проведения.
15. В случае отказа или уклонения участника, выигравшего торги, от подписания протокола, оформляемого по результатам торгов, возмещения затрат на организацию и проведение торгов, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством, внесенный им задаток возврату не подлежит.
16. Участник, выигравший торги, возмещает затраты на публикацию извещения о проведении торгов в печатных средствах массовой информации не позднее 10 дней с момента проведения торгов.
17. Участнику, выигравшему торги, сумма внесенного задатка учитывается в счет возмещения затрат на организацию и проведение торгов.
18. Участнику, не выигравшему торги, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством, задаток возвращается в течение пяти рабочих дней со дня проведения торгов.
19. В случае признания комиссией торгов несостоявшимися райисполком возвращает в течение пяти рабочих дней участникам торгов внесенные ими в виде задатка денежные суммы.
20. Райисполком в течение 30 календарных дней со дня проведения торгов принимает решение о предоставлении права на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области

со дня обращения в комиссию по вопросу об отзыве заявления возвращается сумма внесенного им задатка.
10. Перед началом торгов его участники обязаны зарегистрироваться в комиссии и получить порядковые номера, подлежащие возврату в комиссию после окончания торгов.
11. Порядок проведения торгов определен Правилами добычи, заготовки и (или) закупки диких животных, не относящихся к объектам охоты и рыболовства, утвержденными постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 2 июня 2006 г. № 699 (с изменениями и дополнениями).
12. Победителем торгов признается участник, предложивший наибольшую цену за предмет торгов.
13. В случае если заявка на участие в торгах подана только одним участником, право на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области предоставляется этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.
14. Победитель торгов подписывает протокол, оформляемый по результатам торгов, в день их проведения.
15. В случае отказа или уклонения участника, выигравшего торги, от подписания протокола, оформляемого по результатам торгов, возмещения затрат на организацию и проведение торгов, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством, внесенный им задаток возврату не подлежит.
16. Участник, выигравший торги, возмещает затраты на публикацию извещения о проведении торгов в печатных средствах массовой информации не позднее 10 дней с момента проведения торгов.
17. Участнику, выигравшему торги, сумма внесенного задатка учитывается в счет возмещения затрат на организацию и проведение торгов.
18. Участнику, не выигравшему торги, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством, задаток возвращается в течение пяти рабочих дней со дня проведения торгов.
19. В случае признания комиссией торгов несостоявшимися райисполком возвращает в течение пяти рабочих дней участникам торгов внесенные ими в виде задатка денежные суммы.
20. Райисполком в течение 30 календарных дней со дня проведения торгов принимает решение о предоставлении права на заготовку и (или) закупку виноградной улитки на территории Барановичского района Брестской области

Центр Промышленной Оценки

- Организация аукционов
- Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703

Продавец Мядельское райпо, Минская область, г. Мядель, ул. 1 Мая, д. 2

Предмет аукциона
Месторасположение – Минская обл., Мядельский р-н

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (населенный пункт)
Здание заготовительного магазина	Здание специализированное розничной торговли	56,5 кв. м	633/С-13934	Мядельский с/с, д. Гатовичи, ул. Центральная, 22

Лот № 1

Здание заготовительного магазина	Здание специализированное розничной торговли	56,5 кв. м	633/С-13934	Мядельский с/с, д. Гатовичи, ул. Центральная, 22
---	--	------------	-------------	--

Составные части и принадлежности Дощатая пристройка (склад), склад, уборная

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу пл. **0,0350** (га) на праве аренды (срок действия по 28.03.2116) для обслуживания здания заготовительного магазина с установленными ограничениями – водоохранная зона рек и водоемов (озеро Нарочь)

Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 12 000,00 бел. руб.

Лот № 2

Здание магазина	Здание специализированное розничной торговли	40,7 кв. м	633/С-10589	Занарочский с/с, д. Черемшицы
------------------------	--	------------	-------------	-------------------------------

Составные части и принадлежности Бревенчатая пристройка, кирпичный сарай, уборная

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу пл. **0,0810** (га) на праве постоянного пользования для размещения объектов розничной торговли с установленными ограничениями – водоохранная зона водных объектов вне прибрежных полос (озеро Нарочь)

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 7 000,00 бел. руб.

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с № 3012343260010; в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК 153001739, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки». Номер счета в формате IBAN (BYN): BY60BLBB30120191021390001001 БИК в формате IBAN: BLBBVY2X

Срок подписания договора купли-продажи 15 рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **15 (пятнадцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	21.02.2018 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Дата и время окончания приема документов	19.02.2018 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»
Контактные телефоны	+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 28 февраля 2018 года проводит 3-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
23	МТ-Лбу МНОГОЦЕЛЕВОЙ ТРАНПОРТЕР (ТЯГАЧ) легкий бронированный с универсальным корпусом на гусеничном ходу 1984 г. шасси № 108407057 двигатель № 878168 инв. № 01384596	г. Гомель, ул. Олимпийская, д. 13, областное УМЧС РБ	52 000,00	5 200,00
24	Специальный автомобиль КамАЗ-43101 с кузовом-фургоном КБ1.4320Д в составе: кузов-фургон КБ1.4320Д № 09228 1991 г. 2 кат. Автошасси КамАЗ-43101 ш. 0020541 дв. 0671068 1990 г. 4 кат. 683 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	8 000,00	800,00
25	Специальный автомобиль Урал-4320 с кузовом-фургоном К-4320 в составе: кузов-фургон К-4320 № 05049 1986 г. 5 кат. Автошасси Урал-4320 ш. 057082 дв. 918302 1986 г. 4 кат. 22 499 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	7 400,00	740,00
26	Специальный автомобиль Урал-375 с кузовом-фургоном К-375 в составе: кузов-фургон К-375 № 10057 1979 г. 4 кат. Автошасси Урал-375 ш. 282269 дв. 757111 1979 г. 4 кат. 3 016 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	6 000,00	600,00
27	Специальный автомобиль ГАЗ-66-15 с кузовом-фургоном К-66Н в составе: кузов-фургон К-66Н № 09080 1980 г. 4 кат. Автошасси ГАЗ-66-15 ш. 0558814 дв. 227727 1988 г. 4 кат. 8 923 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	2 800,00	280,00
28	Специальный автомобиль ГАЗ-66-04 с кузовом-фургоном К-66Н в составе: кузов-фургон К-66Н № 34882 1982 г. 4 кат. Автошасси ГАЗ-66-04 ш. 0278789 дв. 13098 1982 г. 4 кат. 6 080 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	2 700,00	270,00
29	Специальный автомобиль ГАЗ-66-05 с кузовом-фургоном К-66Н в составе: кузов-фургон К-66Н № 185083 1985 г. 4 кат. Автошасси ГАЗ-66-05 ш. 0364156 дв. 52829 1984 г. 4 кат. 5 979 км	г. Осиповичи, в/ч 01313	2 700,00	270,00
30	Специальный автомобиль ГАЗ-66-05 с кузовом-фургоном К-66 в составе: кузов-фургон К-66 № б/н1-37048Кр 1972 г. 2 кат. Автошасси ГАЗ-66-05 ш. 4715903 дв. 577203 1972 г. 3 кат. 1 306 км	г. Кричев-2, в/ч 33190	3 200,00	320,00
31	Автошасси ГАЗ-66 ш. 0383967 дв. 17536084 1984 г. 3 кат. 2 755 км	г. Кричев-2, в/ч 33190	2 500,00	250,00
32	Автошасси ГАЗ-66-14 ш. 0503911 дв. 139145 1987г. 3 кат. 8 500 км	г. Кричев-2, в/ч 33190	2 500,00	250,00
33	Мастерская МРМ-М1 № 174 на Зил-131 ш. 538739 дв. 893197 1983 г. 4 кат 1 052 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	15 800,00	1 580,00
34	Мастерская МРМ-М1 № 58 на Зил-131 ш. 716079 дв. 751857 1986 г. 4 кат 1 284 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	15 800,00	1 580,00

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, д. 2, 6-й этаж **28 февраля 2018 г. в 11.00.**
К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до **16.00 23 февраля 2018 года.**
Заключительная регистрация участников аукциона будет производиться **28 февраля 2018 г. с 9.00 до 9.45.**
Победитель аукциона обязан:
1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300,00 белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли – р/с BY31BLBB30120101099370001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29, код BLBBVY2X, российские рубли – р/с BY05BPSB30121078830876430000 (RUR), в Центре банковских услуг № 701, ОАО «БПС-Сбербанк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, код BPSBVB2X, УНН 101099370, ОКПО 37401662 Корреспондент-Сбербанк России г. Москва № корсчета 3011181010000000090. Реквизиты банка: БИК 044525225 ИНН 7707083893 к/с в ОПЕРУ Московского ГТУ Банка России №30101810400000000225, УНП 101099370, БИК 153001369. **Без НДС.**
Справки по тел./факс (017) 398 05 41

29.01.2018 г. в 14.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Гомельжилпроект»

Повестка дня:

1. О приобретении акций ОАО «Гомельжилпроект» на баланс общества.

Местонахождение ОАО «Гомельжилпроект»: г. Гомель, ул. Кирова, 17. Место проведения собрания: г. Гомель, ул. Кирова, 17. Время регистрации в день проведения собрания с 13.30 до 14.00. При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность).

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 22.01.2018 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества. Дата формирования реестра акционеров – 15.01.2018 г.

УНН 400022625

РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении открытого аукциона по продаже машин холодильных, принадлежащих учреждению «Белорусский государственный архив кинофотофонодокументов»

№ Лота	Описание	Начальная цена с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.
Лот № 1	Машина холодильная МКТ-110-2-0, заводской номер 1040, 1983 г. в. Холодопроизводительность холодильной машины на стандартном режиме (t = -15°C и t конд. = -30°C – 7 кВт). Заправка – хладон 12 ГОСТ 19212-73. Тип компрессора – вертикальный, одноступенчатый, бескрейцкопфный, бесальниковый – 2ФВБС6-000а. Тип двигателя – трехфазный асинхронный, строенный. Марка АПВ-2-41-4БФ	12 720,00	500,00
Лот № 2	Машина холодильная МКТ-110-2-0, заводской номер 1041, 1983 г. в. Холодопроизводительность холодильной машины на стандартном режиме (t = -15°C и t конд. = -30°C – 7 кВт). Заправка – хладон 12 ГОСТ 19212-73. Тип компрессора – вертикальный, одноступенчатый, бескрейцкопфный, бесальниковый – 2ФВБС6-000а. Тип двигателя – трехфазный асинхронный, строенный. Марка АПВ-2-41-4БФ	12 720,00	500,00

Местонахождение лотов: Минская обл., г. Дзержинск, ул. Фоминых, д. 1

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект (Объекты) по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 10 (десяти) дней с назначенной даты проведения аукциона.

Денги перечисляются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) платежным поручением на расчетный счет Продавца.

Условия оплаты приобретенного на аукционе Объекта (Объектов) согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при подписании договора купли-продажи.

Объект (Объекты) передаются по поступлению денежных средств в течение не менее 5 (пяти) рабочих дней.

Демонтаж Объекта (Объектов) осуществляет Победитель аукциона (Претендент на покупку) самостоятельно. Самовывоз.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона. Информация о размере затрат доводится до сведения участников перед началом аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона

Аукцион состоится 19.02.2018 в 11.00 по адресу:

г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4. Шаг аукциона – 5 %

Порядок оформления участия в аукционе содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Продавец: БГАКФФД, Минская обл., г. Дзержинск, ул. Фоминых, д. 1, тел. 8 (01716) 5-47-81.

Организатор аукциона: РУП «Институт недвижимости и оценки», 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11 пом. 9, тел. 8 (017) 306-00-57.

Задаток перечисляется на р/с BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», ВИС банка VPSBВY2X, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182.

Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже машин холодильных (Лот №___), принадлежащих БГАКФФД, проводимом 19 февраля 2018 г. Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 12.00, с 13.30 до 16.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 7. **Окончание приема заявлений:** 15.02.2018 в 11.00.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектами. Контактное лицо для осмотра Объектов – Громов Сергей Александрович, тел. 8 (029) 552-16-91

Организатор аукциона, тел.: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by

ООО «Центр эксперт-услуг» (организатор аукциона) проводит повторный открытый аукцион по продаже: капитального строения (здание специализированное для общественного питания) с инвентарным номером 323/С-20414, общей площадью – 837,4 кв. м, расположенного по адресу: Гомельская область, г. п.орма, ул. Илющенко, д. 4а, на земельном участке с кадастровым номером 32255100001001830 площадью 0,1166 га, предоставленном на праве постоянного пользования. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством

Начальная цена продажи – 52560,00 (пятьдесят две тысячи пятьсот шестьдесят) рублей с НДС.

Шаг аукциона – 5 % от начальной цены продажи.

Задаток – 10 % от начальной цены продажи.

Задаток перечисляется на расчетный счет BY98RJCВ30124035171000000933 в «Приорбанк» ОАО ЦБУ 400 г. Гомель, БИК RJCВВY2X, УНП 491058984, получатель платежа – ООО «Центр эксперт-услуг», назначение платежа: задаток для участия в аукционе согласно извещению в газете «Звезда» от 17.01.2018 г.

Аукцион состоится **30 января 2018 г.** в 11.00 по адресу: г. Гомель, ул. Старочерниговская, 7а. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по **29 января 2018 г.** до 14.00 по указанному адресу.

Перечень документов, необходимых для участия в аукционе, порядок проведения аукциона и оформления его результатов, дополнительная информация об предмете аукциона размещены на сайте auction.standard.by.

Участник, ставший победителем аукциона или единственным участником аукциона, который согласится приобрести предмет аукциона по начальной цене продажи, увеличенной на 5 %, обязан:

в течение 3 (трех) рабочих дней после подписания в день проведения аукциона протокола о результатах аукциона возместить лицу (Заказчику или Исполнителю в соответствии с договором), понесшему затраты на организацию и проведение аукциона (расходы на публикацию обязательных извещений, подготовку и публикацию рекламных материалов). Размер такого возмещения не должен превышать суммы фактических затрат на организацию и проведение аукциона, а также включать затраты по ранее проведенным нерезультативным, несостоявшимся аукционам, в случае повторного выставления объекта на аукцион и определяется на основании представленных документов; в течение 5 (пяти) рабочих дней после подписания в день проведения аукциона протокола о результатах аукциона заключить с Заказчиком договор купли-продажи объекта недвижимости (далее договор купли-продажи); произвести оплату объекта недвижимости в течение 10 (десяти) календарных дней после подписания договора купли-продажи.

Результаты аукциона подлежат аннулированию организатором в случае, если победитель аукциона уклоняется или отказывается в установленные сроки от подписания протокола и (или) договора, оформляемого по результатам аукциона, возмещения затрат, связанных с организацией и проведением аукциона.

Тел./факс: +375 (232) 21 21 61, + 375 (29) 303 39 33.

По вопросам осмотра имущества тел. +375 (44) 784 36 54.

E-mail: info@standard.by

Извещение о проведении открытого аукциона по продаже имущества

№ лота	Описание	Начальная цена с НДС, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона (5 %), бел. руб.
Лот № 1	1. Административное здание, инв. № 630/С-49876, общ. пл. 39,10 кв. м, дата ввода в эксплуатацию – 1998 г. Назначение: административное здание. Адрес (месторасположение Объекта): Минская обл., Молодеченский р-н, г. Молодечно, ул. Металлистов, 3А. Инженерные коммуникации: водопровод – есть; канализация – есть; электроосвещение – есть; теплоснабжение – местное; телефонная связь – есть; горячее водоснабжение – нет; вентиляция – есть. Составные части и принадлежности: металлический забор, металлические ворота. 2. Производственный корпус, инв. № 630/С-49877, общ. пл. 881,8 кв. м, дата ввода в эксплуатацию – 1994 г. Назначение: производственный корпус. Адрес (месторасположение Объекта): Минская обл., Молодеченский р-н, г. Молодечно, ул. Металлистов, 3А/1. Инженерные коммуникации: водопровод – есть; канализация – есть; электроосвещение – есть; теплоснабжение – местное; телефонная связь – есть; горячее водоснабжение – нет; вентиляция – есть. 3. Котел отопительный 20 Квт. 4. Котел отопительный 12,5 Квт. 5. Сторожка (оборудование). 6. Навес для дров. 7. Бытовая хозяйственная. 8. Автом. пожарная сигнализация АЛАРМ 5/4 Земельный участок, на котором расположены объекты недвижимости: кадастровый номер 64200000003000732, общая площадь 0,4926 га, расположен по адресу: г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А. Назначение: земельный участок для содержания и обслуживания производственной базы	256 273,80	12 813,69	12 813,69
Лот № 2	Грузовой бортовой Mercedes – Benz Sprinter 413 CDI. Кузов (рама) № WDB9046231R582277. Год выпуска – 2003. Двигатель CDI, дизель, объем – 2 148 см ³ . Макс. допустимая масса – 4 610 кг. Цвет оранжевый. Грузовой бортовой, двоянная кабина 6 пассажир. мест, технически исправен, АКБ неиспр., 4 пассажир. места. Пробег – 236 640 км. Адрес (месторасположение Объекта): г. Минск, ул. Будславская, 19	15 120,00	756,00	756,00
Лот № 3	Легковой минивэн Форд Телакси. Кузов (рама) № WFOGXXPSWGVK19409. Год выпуска – 1997. Двигатель бензин, объем 1 998 см ³ . Макс. допустимая масса – 2 400 кг. Цвет красный. Технически исправен, АКБ неисправна, неисправна на система отопления салона, течь тормозной жидкости. Пробег – 470 273 км. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	3 564,00	178,20	178,20
Лот № 4	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Б. Хмельницкого, район дома № 22. Срок действия разрешения до 23.05.2020	1 296,00	64,80	64,80
Лот № 5	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Б. Хмельницкого, зеленая зона, район автобусной остановки. Срок действия разрешения до 23.05.2020	1 296,00	64,80	64,80
Лот № 6	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Мира, зеленая зона, район автобусной остановки. Срок действия разрешения до 04.07.2020	1 296,00	64,80	64,80
Лот № 7	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Космонавтов, напротив дома № 11. Срок действия разрешения до 28.10.2019	1 728,00	86,40	86,40
Лот № 8	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Дроздовича, зеленая зона напротив автобусной остановки «1000 мелочей». Срок действия разрешения до 17.08.2018	1 728,00	86,40	86,40
Лот № 9	Щит рекламный, размер 3 м * 6 м. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Великий Гостинец, зеленая зона напротив автобусной остановки «Здмелево». Срок действия разрешения до 17.08.2018	1 728,00	86,40	86,40
Лот № 10	Водонагреватель Garanterm ES. Ш*В*Г – 365*628*375. Объем 40 л. Электрический, накопительный, 1,5 кВт. 220 В. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	68,04	3,40	3,40
Лот № 11	Компрессор У43102А – 2 шт., стационарный, воздушный, 4,2 кВт.ч. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	1 944,00	97,20	97,20
Лот № 12	Компрессор У43102А – 2 шт., стационарный, воздушный, 4,2 кВт.ч. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	151,2	7,56	7,56
Лот № 13	Ноутбук LENOVO B570. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	540	27,00	27,00
Лот № 14	Машина контактной сварки МТ2202-1, блок управления ЭЛМА РКС 801, мощность – 75 кВа, макс. ток – 140 А, ф контакта – 6 мм, усилия на электрод – 250 кг, расход воды – 100 л/ч. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	6 696,00	334,80	334,80
Лот № 15	Мобильный телефон Нокиа 6300. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	17,28	0,86	0,86
Лот № 16	Монитор Flatron L 1753S. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	51,84	2,59	2,59
Лот № 17	Монитор FLATRON W1943 SS PF. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	51,84	2,59	2,59
Лот № 18	Ножницы НК-3418. Дня рубки листового металла 2 мм,380 В. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	4 860,00	243,00	243,00
Лот № 19	ПК AMD. AMDx2 Athom 64, 2,01 ГГц, ОЗУ 960 мб, CD. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	108	5,40	5,40
Лот № 20	ПК AMD. AMDx2 245, 2,91 ГГц, ОЗУ 2,96 Гб, DVD. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	108	5,40	5,40
Лот № 21	Пресс КД-2328. Кривошипный открытый простого действия, для операций холодной штамповки металла, усилия – 63 ТС. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	5 076,00	253,80	253,80
Лот № 22	Принтер Canon F 158200. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	101,52	5,08	5,08
Лот № 23	Сварочный аппарат MMA-205. Переносной, для ручной эл. дуговой сварки. 220 В. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	85,32	4,27	4,27
Лот № 24	Сварочный п/автомат ПДГ-211 УЗ. Гефест-3 трехфазный. Максимальная потребляемая мощность 5,5 кВт. ф сварочной проволоки от 0,8; 1,0; 1,2 мм. Род сварочного тока – постоянный для питания. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	648	32,40	32,40
Лот № 25	Сварочный п/автомат ПДГ-211 УЗ. Гефест-3 трехфазный. Максимальная потребляемая мощность 5,5 кВт. ф сварочной проволоки от 0,8; 1,0; 1,2 мм. Род сварочного тока – постоянный для питания. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	572,4	28,62	28,62
Лот № 26	Сварочный п/автомат ПДГ-211 УЗ. Гефест-3 трехфазный. Максимальная потребляемая мощность 5,5 кВт. ф сварочной проволоки от 0,8; 1,0; 1,2 мм. Род сварочного тока – постоянный для питания. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	648	32,40	32,40
Лот № 27	Сварочный трансформатор ВД-301 УЗ. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	259,2	12,96	12,96
Лот № 28	Станок для рубки металла. 330 В. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	5 724,00	286,20	286,20
Лот № 29	Станок токарный – 1М61. 1971 г. в. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	2 160,00	108,00	108,00
Лот № 30	Теодолит 4Т30П. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	972,00	48,60	48,60
Лот № 31	Факсовый аппарат КХ-F680ВХ. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	85,32	4,27	4,27
Лот № 32	Факсовый аппарат КХ-FT982RU. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	85,32	4,27	4,27
Лот № 33	Шкафчик металлический двухдверный, 17 шт. Ш*В*Г – 600 *1860* 500. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	1 009,80	50,49	50,49
Лот № 34	Электрогенератор бензиновый КИПОР 6500. Адрес (месторасположение Объекта): г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А	216	10,80	10,80

УСЛОВИЯ

Аукцион состоится 31.01.2018 г. в 13.00 по адресу: Минская область, Молодеченский район, г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А

Заявления на участие в аукционе и прилагаемые документы принимаются с 18.01.2018 г. по 29.01.2018 г. в рабочие дни с 8.30 до 16.00 по адресу: Минская область, Молодеченский район, г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А

Организатор торгов вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за три дня до наступления даты его проведения

Продавец: ОАО «Мэта»

Организатор аукциона: Ликвидационная комиссия ОАО «Мэта», 222310, г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 3А

Победитель аукциона (Претендент на покупку) возмещает Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона в течение 5 (пяти) банковских дней с даты проведения аукциона

Задаток перечисляется на р/с BY20BLBВ30120600078306001001 в ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, ВИС BLBВY2X УНП 600 078 306. Получатель – ОАО «Мэта». Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по лоту (указывается № лота, дата аукциона). Задаток перечисляется в размере, указанном в извещении, не позднее указанного в извещении срока окончания приема документов на участие в аукционе. Участник, желающий участвовать в аукционе в отношении нескольких лотов, вносит задатки в размере, установленном для каждого из лотов. Участникам, не признанным победителями, задаток возвращается в безналичной форме в течение 3 банковских дней с момента утверждения протокола об итогах торгов

Победителем признается участник аукциона, предложивший наиболее высокую цену приобретения лота по сравнению с предложениями других участников. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет аукциона продается этому единственному участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов. Результаты аукциона оглашаются публично в день проведения

Победитель аукциона либо в случае, если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) процентов, – Претендент на покупку должен подписать с Продавцом договор купли-продажи Объекта (Объектов) в течение 10 (десяти) календарных дней с даты проведения аукциона

Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством Республики Беларусь для Победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании Положения о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь 08.01.2013 № 16

Предыдущее извещение опубликовано в газете «Звезда» 17.11.2017 г.

Лицо, желающее участвовать в торгах, обязано подать организатору торгов в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах, документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении, с отметкой банка. Кроме того, представляются следующие документы: юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копии устава (учредительного договора – для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), имеющего штамп, свидетельствующий о проведении государственной регистрации, и свидетельства о государственной регистрации и их подлинники для заверения копий организатором аукциона, доверенность представителю юридического лица (если юридическое лицо представляет не руководитель) или документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица (приказ о назначении на должность руководителя, или заверенная выписка из решения общего собрания, правления либо иного органа управления юридического лица в соответствии с учредительными документами, или трудовой договор (контракт), или соответствующий гражданско-правовой договор либо иные документы в соответствии с законодательством); юридическим лицом, иной организацией – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до даты подачи заявления) или иное равнозначное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык, легализованная в установленном порядке доверенность представителю юридического лица, иной организации или другие легализованные в установленном порядке документы с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; индивидуальным предпринимателем – резидентом Республики Беларусь – копия свидетельства о государственной регистрации и подлинник для заверения копии организатором аукциона; индивидуальным предпринимателем – нерезидентом Республики Беларусь – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь, индивидуального предпринимателя – резидента Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного физического лица, индивидуального предпринимателя – нерезидента Республики Беларусь – легализованная в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах физическое лицо, индивидуальный предприниматель, представитель физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица, иной организации предъявляют оригинал документа, удостоверяющего личность, и представляют его копию, которая заверяется организатором торгов

Ознакомиться с объектом аукциона можно в дни приема документов на участие в аукционе у организатора аукциона.

Контактное лицо для осмотра объектов, тел.: (0176) 74-39-00, (029) 380-39-86

Вядучая рубрыка Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

АБЕЗЗАРАЖВАННЕ ГЛЕБЫ АД ГРЫБКОВЫХ ІНФЕКЦЫЙ

Няправільнае выкарыстанне глебы з часам прыводзіць да назапашвання ў каранна-заселеным пасадку патагенных мікраарганізмаў, якія прыводзяць да захворвання раслін і страты ўраджаю. Найбольшую шкоду агародным культурам прычыняюць грыбковыя інфекцыі (фітафтароз, рызактаніёз, шолудзі, альтэрнарыёз, гнілі), якія скарачаюць ураджай на 50—100 %.

Агароднікі нярэдка адзначаюць, што распаўсюджаныя меры абароны раслін ад хвароб не прыносяць чаканых вынікаў. Часам грыбковая інфекцыя здольная за некалькі сутак цалкам знішчыць жывыя расліны. Адною з прычын гэтага з'яўляецца высокі інфекцыйны фон глебы. Таму зямля мае патрэбу ў правільнай апрацоўцы і абеззаражванні.

У абароненым грунце (у цяпліцы або кантэйнеры) выканаць абеззаражванне прасцей. А ў адкрытым грунце цалкам знішчыць крыніцы заражэння практычна немагчыма, але аздаравіць глебу па сілах нават агародніку-пачаткоўцу.

Прыёмы абеззаражвання глебы ад грыбковых інфекцый можна падраздзяліць на:

- агратэхнічныя;
- біялагічныя;
- хімічныя.

Агратэхнічная апрацоўка глебы

Агарод варта разбіць на вузкія градкі (1,5-2 м). Гэта дазволіць апрацоўваць іх больш старанна і ветрыць, паколькі ў загущаных пасадках, дзе вільготна і цёпла, грыбы міцэй развіваюцца вельмі хутка.

Акрамя таго, трэба выконваць севазварот. Адною тую ж культуру можна вяртаць на былое месца не раней чым праз 3—5 гадоў. За гэты перыяд міцэй гіне.

Культуры, схільныя да пашкоджання грыбком, лепш высаджваць пасля цыбулі, часнаку, капусты, бабовых. Паслёнавыя (таматы, бульба, баклажаны, перац) нельга высаджваць пасля сабе падобных — паслёнавых. Для пасадак трэба выкарыстоўваць здаровы матэрыял, устойлівы да грыбковых захворванняў, а пасеў праводзіць абеззаражаным насеннем. Таксама варта старанна прыбіраць з дзялянак пашкоджанае бацвінне і адразу ж яго спальваць. Рэшткі заражаных раслін ні ў якім разе нельга закопваць у глебу або ўкладваць у кампаставыя кучы.

Не варта перакормліваць расліны азотам. Угнаенні павінны быць збалансаваныя — азот:фосфар:калій = 1:1,5:1,5.

Біялагічная апрацоўка глебы

На маленькім участку непажадана ўжываць хімічныя прэпараты. Лепш аддаць перавагу рэчывам, у складзе якіх ёсць карысныя мікраарганізмы, бяспечныя для чалавека, жывёл, насякомых.

Найбольш эфектыўныя растворы прэпаратаў «Байкал ЭМ-1», «Байкал

ЭМ-5», унесеныя ў глебу за 2-3 тыдні да наступлення восеньскіх замаразкаў. Мікраарганізмы спыняюць развіццё фітапатагенаў, аздаравіваюць глебу.

Таксама можна выкарыстоўваць гатовыя біялагічныя фунгіцыды «Фітаспарын», «Фітацыд М» і іншыя. Пасля восеньскай перакопкі біяфунгіцыд трэба ўнесці ў верхні пласт глебы (таўшчынёй 5—10 см). Вясной (пасля сходу снегу і надыходу ўстойлівага цёплага надвор'я) апрацоўку глебы варта паўтарыць.

Сістэматычнае абеззаражванне глебы і апрацоўка раслін супрацьгрыбковымі біяпрэпаратамі дапамогуць ачысціць зямлю ад інфекцый, абараніць расліны ад захворванняў, а ваш арганізм — ад атручэнняў.

Хімічная апрацоўка глебы

Калі біяпрэпараты аказваюцца недастаткова эфектыўнымі, без хімікатаў не абыйсцяся. Выбірайце тыя, на ўпакоўцы якіх паказаны 3-4 клас небяспекі.

Увосень глебу можна апрацаваць 3-працэнтным раствором бардоскай вадкасці. Вясной (у красавіку ў сухое надвор'е) у верхні пласт глебы (на глыбіню 5—10 см) варта ўнесці 4-працэнтны раствор хлорвокісу медзі або 2-працэнтны раствор «Аксіхома». Непасрэдна пры пасадцы ў лункі можна ўнесці «Квадрыс», «Брава», «Хом» і іншыя прэпараты (па інструкцыі). Але ўлічыце: яны знішчаць не толькі патагенную, але і карысную мікрафлору.

Такім чынам, толькі комплексныя меры прыёмствы дапамогуць абеззаразіць глебу на участку і не дапусціць развіцця грыбковых інфекцый.

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	9.18	17.22	8.04
Віцебск —	9.14	17.05	7.51
Магілёў —	9.08	17.12	8.04
Гомель —	8.57	17.16	8.19
Гродна —	9.32	17.38	8.06
Брэст —	9.25	17.46	8.21

Месяц

Маладзік у 5.17.
Месяц у сузор'і Вадалей.

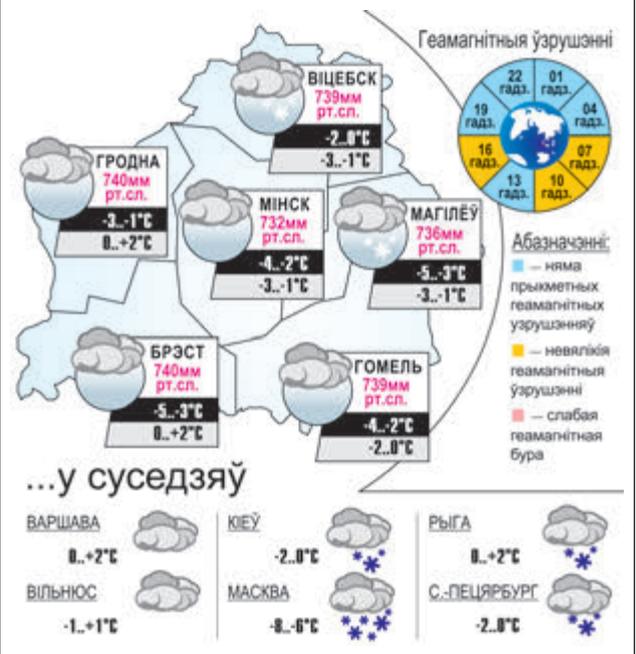
Імяніны

Пр. Аляксандра, Архіпа, Арцёма, Лукі, Марка, Сцяпана.
К. Антаніны, Антона, Генрыха, Мар'яна, Юльяна, Яна.

Фота Ліны МАЛІНІНАЙ.

ЗАЎТРА

Месяцовы календар пасадкі расады на 2018 год

Спрыяльныя дні для пасадкі расады ў студзені:

- таматы: 8—12, 25, 26
- агуркі: 8—12, 25, 26
- перац: 8—12, 25, 26
- баклажаны: 8—12, 25, 26
- суніцы: 25, 12, 7

Спрыяльныя дні для пасадкі расады ў лютым:

- таматы: 9, 10, 18—20
- агуркі: 4, 7—9

- перац: 18—20, 26, 27
- баклажаны: 4—8, 18, 23
- суніцы: 4, 7, 9, 23

Спрыяльныя дні для пасадкі расады ў сакавіку:

- таматы: 19—24, 27, 28
- агуркі: 7—9, 20—23
- перац: 5—6, 19—22
- баклажаны: 4, 19—24, 27
- суніцы: 4, 8, 21—22, 29

Даты

17 СТУДЗЕНЯ

1732 год — нарадзіўся (маёнтак Воўчын, цяпер у Камянецкім раёне) Станіслаў Аўгуст Пянятоўскі, апошні вялікі князь ВКЛ і кароль Польшчы (1764—1795). У 1755—1756 і 1757—1758 гадах — сакратар англійскага пасольства і пасол Саксоніі і Рэчы Паспалітай у Пецярбургу. Пасля смерці караля польскага і вялікага князя ВКЛ Аўгуст III у 1763 годзе Чартарыйскія і Кацярына II вылучылі кандыдатуру Пянятоўскага на трон Рэчы Паспалітай. У 1764 годзе ён быў абраны каралём. Праводзіў палітыку ўмацавання ў Рэчы Паспалітай каралеўскай улады, але беспаспяхова. Удзельнічаў у распрацоўцы Канстытуцыі 3 мая 1791 года, садзейнічаў дзейнасці Адукацыйнай камісіі, заахочваў развіццё мастацтваў. У знешняй палітыцы арыентаваўся на Расію. Быў вымушаны пагадзіцца на падзелы Рэчы Паспалітай. У час паўстання 1794 года пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі Пянятоўскі быў адхілены ад улады. У 1795 годзе адрокся ад трона. Памёр у 1798 годзе.

1765 год — нарадзіўся (Віцебшчына) Ігнат Антонавіч Манькоўскі, беларускі публіцыст. З 1783 года быў на дзяржаўнай службе — саветнікам Беларускага губернскага праўлення, віцебскім губернскім пракурорам, віцэ-губернатарам. З 1817 года ў адстаўцы, жыў у сваім маёнтку Мілае каля Віцебска. Публікаваўся ў рускіх часопісах. У «Пісьме з Віцебска» асуджаў агрэсію Напалеона, ухваляў гістарычны падзвіг народаў Расіі ў вайне

1812 года. Мяркуецца, што пісаў і на беларускай мове, некаторыя даследчыкі лічаць яго аўтарам «Энеіды навыварат». Памёр у 1832 годзе.

1953 год — нарадзілася (в. Чаранкі Глыбоцкага раёна) Ірына Жарнасек, беларуская пісьменніца. Аўтар кніг апавесцяў «Ліст да сына», «Гульні над студняй» і іншых.

1847 год — нарадзіўся Мікалай Ягоравіч Жукоўскі, рускі вучоны, заснавальнік сучаснай аэрадынамікі, член-карэспандэнт Пецярбургскай АН (1894 год), «бацька рускай авіяцыі». Аўтар навуковых прац па тэорыі авіяцыі, механіцы цвёрдага цела, гідрадынаміцы, астраноміі, матэматыцы і інш. Стварыў тэорыю гідраўлічнага ўдару, адкрыў закон, які вызначае пад'ёмную сілу крыла самалёта. Тэарэтычна прадказаў шэраг магчымых траекторый палёту (напрыклад, «мёртвая пятля», якую выканаў рускі лётчык П. Несцераў у 1913 годзе). Памёр у 1921 годзе.

1863 год — нарадзіўся Канстанцін Сяргеевіч Станіслаўскі, рускі і савецкі акцёр, рэжысёр і педагог, тэатральны тэатра, заснавальнік Маскоўскага мастацкага тэатра, ганаровы акадэмік РАН, АН СССР, народны артыст СССР. Памёр у 1938 годзе.

З юбілеем, з прыгожай датай шчыра віншваем **Тамару Яфімаўну КІРЫЕНКУ (НЕВЯРОЎСКУЮ)** з Мінска. *Зычым добрага здароўя, бадзёрасці, удачы!*
Няхай табе сонца смяецца!
Няхай усё удаецца,
І хай будзе светлым
Кожны твой дзень!
Ала Жыткевіч з сям'ёй, сябры і аднакласнікі з Петрыкава.

УСМІХНЕМСЯ

У сувязі з маразамі ў Расіі рэзка вырасла колькасць дарог з цвёрдым пакрыццём.

Зяць з усяго маху б'е па сталце:
 — Я магу хоць бы дома, ну хоць пяць хвілін не думаць аб працы?!

Ахоўнік прыходзіць раніцай дадому пасля змены, распранаецца, мыецца, садзіцца снедаць. На кухню ўваходзіць цешча з часопісам і кажа:
 — Сталіца Анголы, шэсць літар.

У Ізраіль прыйшла зіма. Ізраільцыяне дасталі зімовыя панамкі, зімовыя шорты і зімовыя пантофлі...

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

[http://www.zviazda.by;](http://www.zviazda.by)
 e-mail: info@zviazda.by,
 (для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 300.

Нумар падпісаны ў 19.30
 16 студзеня 2018 года.

М	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
П	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12